

Žahadlovi blanokřídlí západních Čech – 2. kutilky (Hymenoptera: Ampulicidae, Sphecidae, Crabronidae)

Zbyněk Kejval¹, Lukáš Blažej² & Jan Erhart³

¹Muzeum Chodska, Chodské náměstí 96, CZ-344 01 Domažlice; e-mail: anthicid@seznam.cz

²Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě, Náměstí Osvobození 297, CZ-470 01 Česká Lípa;
e-mail: blazalukas@gmail.com

³Biologické centrum Akademie věd České republiky, v.v.i., Parazitologický ústav, Branišovská 31, CZ-370 05 České Budějovice; e-mail: erhart@paru.cas.cz

KEJVAL Z., BLAŽEJ L. & ERHART J. 2020: Žahadlovi blanokřídlí západních Čech – 2. kutilky (Hymenoptera: Ampulicidae, Sphecidae, Crabronidae). (Aculeate Hymenoptera of western Bohemia – 2. sphecid wasps (Hymenoptera: Ampulicidae, Sphecidae, Crabronidae)). *Západočeské entomologické listy* 11: 86–126. 18-12-2020

Abstract. Both previously published and new data on the occurrence of aculeate Hymenoptera from the families Ampulicidae, Sphecidae and Crabronidae in the Plzeň and Karlovy Vary Regions (Czech Republic) are summarized. In total, 166 species are listed, 74 of which are newly recorded from the study area. Two species, *Pemphredon flavistigma* Thomson, 1874 and *Spilomena punctatissima* Blüthgen, 1953, are recorded from the Czech Republic for the first time. Further new remarkable records are those of *Alysson ratzeburgi* Dahlbom, 1843, *Ectemnius guttatus* (Vander Linden, 1829), *Gorytes quadrifasciatus* (Fabricius, 1804), and *Mimesa bicolor* (Jurine, 1807), that are all regarded as critically endangered in the Czech Republic.

Key words: Hymenoptera, faunistics, new records, Czech Republic, Plzeň Region, Karlovy Vary Region.

ÚVOD

Kutilky (Spheciformes) jsou různorodá skupina blanokřídlých, zahrnující převážně predátory, méně často ektoparazitoidy jiného hmyzu nebo hnízdní parazity (kukaččí druhy), vyvíjející se v hnízdech jiných druhů kutilek. Jsou vesměs teplomilné a svá hnízda si zhotovují hlavně v zemi, ve dřevě (zejména v opuštěných chodbách xylofágního hmyzu) a stoncích rostlin. Podle posledního seznamu (VEPŘEK & STRAKA 2007) jsou v České republice zastoupeny tři čeledi, Ampulicidae (žirafkovití), Crabronidae (kutíkovití) a Sphecidae (kutílkovití). Celkem naše fauna zahrnuje 276 druhů (VEPŘEK & STRAKA 2007, BOGUSCH et al. 2009, 2011, STRAKA et al. 2008, 2015, SCHMID-EGGER & STRAKA 2019).

Cílem této práce je celkový souhrn údajů k výskytu kutilek v západních Čechách. Navazuje na první příspěvek věnovaný zlatěnkám (TYRNER et al. 2010) a jejím základem je materiál z Muzea Chodska v Domažlicích a několika dalších, převážně soukromých sbírek. Nové nálezy nejsou výsledkem systematického průzkumu celé oblasti, ale pochází z nezávislých regionálních sběrů více entomologů, zejména v širším okolí Domažlic, Plzně, oblasti sušicko-horažďovických vápenců a Podkrušnohoří (Obr. 1).

První, dnes již historické nálezy kutilek v západních

Čechách publikoval KUBES (1905) z okolí Sušice a Mariánské v Krušných horách. Další, vesměs nedatované a nepřesně lokalizované nálezy obsahuje také prodromus blanokřídlého hmyzu Československa (ZAVADIL et al. 1937). Podrobnější údaje pochází až ze současné doby a jsou uvedeny v následujících publikacích: DVOŘÁK et al. (2006), DVOŘÁK & BOGUSCH (2008), KEJVAL (2010), BOGUSCH et al. (2011), STRAKA (2016) a ERHART et al. (2018).

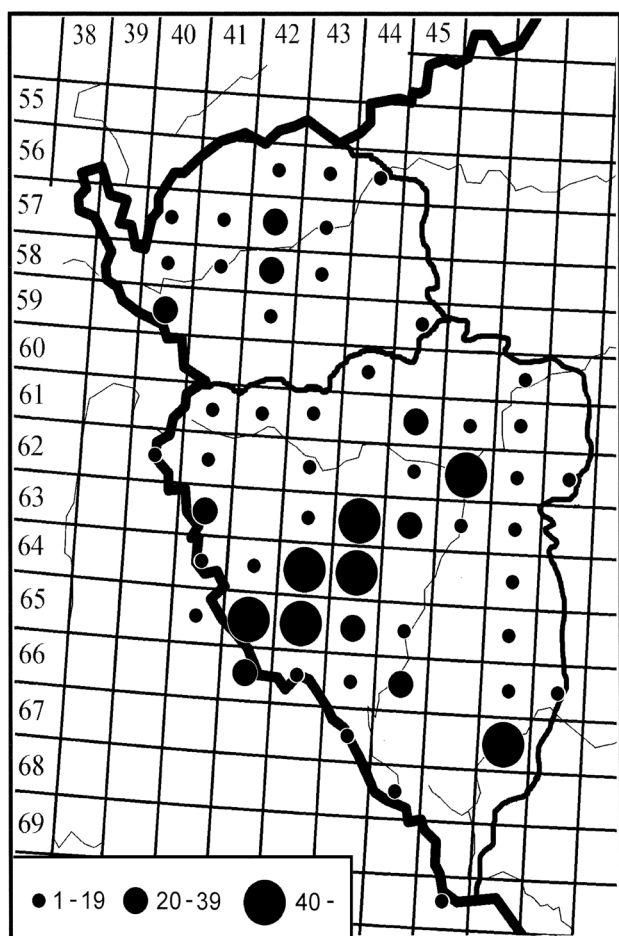
MATERIÁL A METODIKA

Oblast západních Čech je omezena hranicemi Plzeňského a Karlovarského kraje.

Materiál byl sbírán převážně individuálně, pomocí entomologické sítě, na zemi, suchých kmenech stromů, listech a květech. Na některých lokalitách (převážně v Karlovarském kraji) byly použity Moe-rickeho pasti (žluté misky); na třech lokalitách sušicko-horažďovických vápenců měly tyto pasti rozměry 18×13×6 cm (plastové hranaté vaničky), byly umístěny na stojánku asi 20 cm nad zemí, po celou sezónu roku 2007 (duben–říjen), a vybírány ve zhruba třítydenních intervalech.

K determinaci nasbíraného materiálu byly použity práce DOLLFUSS (1991), SMISSEN (2003), JACOBS (2007) a STRAKA (2016). Názvosloví s výjimkami

(viz BOGUSCH et al. 2009, 2011, STRAKA et al. 2008, 2015, STRAKA 2016) odpovídá poslednímu seznamu kutilek České republiky (VEPŘEK & STRAKA 2007); všechny taxony jsou uspořádány abecedně. Pokud je jméno druhu v hranaté závorce, jde o nedoložené údaje, které byly vyhodnocené jako chybné (viz komentář v příslušné poznámce). Pokud je za jménem druhu hvězdička (*), jedná se o první nálezy na území západních Čech. Lokality u jednotlivých druhů jsou řazeny podle stoupajících čísel mapových čtverců. Údaje k nálezům jsou uspořádány v pořadí: 1) obec/město, ke které je nález vztažen, 2) vzdálenost lokality a/nebo její orientace vzhledem k uvedené obci/městu, 3) v závorce čtyřčíselný kód čtverce ze sítě pro faunistické mapování živočichů (viz PRUNER & MÍKA 1996), pokud je závorka hranatá, lokalita je na seznamu s podrobnějšími údaji (viz níže), 4) místní název, upřesnění lokality, jejího charakteru (pokud není na seznamu významnějších lokalit), způsobu sběru, 5) přibližná nadmořská výška lokality (ditto), 6) datum nálezu, 7) jméno sběratele/determinátora (pokud není zřejmé ze zkratky sbírky), 8) počet



Obr. 1. Mapa Plzeňského a Karlovarského kraje se sítí pro faunistické mapování; černé tečky různé velikosti vyznačují počty druhů zjištěné v různých čtvercích.

Fig. 1. Map of the Plzeň and Karlovy Vary Regions, with the grid for faunistic mapping; black dots of different size indicate numbers of species found in different squares.

kusů, 9) zkratka sbírky (viz níže). Pohlaví studovaných kusů a další poznámky jsou uvedeny pouze pro druhy považované za vzácné, ohrožené (viz STRAKA & BOGUSCH 2017), nebo druhy pozoruhodné svojí bionomií, vazbou na určitá stanoviště apod. Pokud není uveden zdroj informace, tak komentáře k bionomii a rozšíření v České republice jsou převzaty z atlasu žahadlových blanokřídlých ČR (MACEK et al. 2010). V následujících případech dokladový materiál z Muzea Chodska determinoval Jakub Straka: všechny kusy rodu *Tachysphex* Kohl, 1883, sporné kusy *Trypoxylon clavicerum* Lepeletier & Serville, 1825, *T. kostylevi* Antropov, 1985 a *Nysson niger* Chevrier, 1868 (další jednotlivé případy jsou upřesněny přímo v textu).

Pokud není uvedeno jinak, platí následující zkratky: ČR – Česká republika; MCH – Z. Kejval leg., Z. Kejval nebo L. Blažej det. (některé výjimky také viz výše), coll. Muzeum Chodska, Domažlice; BRC – P. Bogusch leg., det. et coll.; EBC – J. Erhart leg. (Moerickeho pasti, kromě lokality Horní Bříza), Z. Karas det., coll. J. Erhart; FSC – J. Farkač, J. Straka & V. Vrabec leg. (v případě lokality Těchonice pouze J. Farkač leg., vše Moerickeho pasti), J. Straka det. et coll.; FSX – J. Farkač, J. Straka & V. Vrabec leg. (Moerickeho pasti), J. Straka det., materiál po určení zlikvidován; HJC – J. Hrček leg. (Moerickeho pasti), J. Straka det., coll. J. Hrček; KZC – Zdeněk Karas leg., det. et coll.; KG – katalog Gradl (Národní muzeum, Praha), dokladový materiál u těchto nálezů ve sbírce E. Gradla chybí (cf. ZAVADIL et al. 1937); MSC – J. Matějů & J. Straka leg. (Moerickeho pasti), J. Straka det. et coll.; MSX – J. Matějů & J. Straka leg. (Moerickeho pasti), J. Straka det., materiál po určení zlikvidován; NMP – sběratel neznámý, J. Straka det., coll. Národní muzeum, Praha; TSC – R. Tropek, I. Černá & O. Čížek leg. (Moerickeho pasti), J. Straka det. et coll.; TSX – R. Tropek, I. Černá & O. Čížek leg. (Moerickeho pasti), J. Straka det., materiál po určení zlikvidován; ZMP – Z. Doležal leg., Z. Kejval det., coll. Západočeské muzeum, Plzeň; coll. – sbírka, ex. – kus, leg. – sbíral, det. – určil, revid. – revidoval; env. – okolí, NPP – národní přírodní památka, NPR – národní přírodní rezervace, PP – přírodní památka; PR – přírodní rezervace.

Seznam významnějších lokalit

Čepice (6747): SV obce, PR Čepičná, Chánovec, 49°16'26"N 13°36'0.3"E, zejména okolí cesty a stepní stráně podél okraje lesa na JZ svahu, vápencové skalky, řídký les (*Pinus*, *Fagus*), 460–555 m; SZ obce, PR Čepičná, okraje vápencových lomů a světliny na jižním úpatí Čepičné, 470 m.

Diana (6341): PR Diana, 1 km Z osady, 49°38'N

12°34'E, stará bučina, lesní okraje a světliny s mrtvými torzy stromů, 520–530 m; Kateřinský potok, 2,5 km JZ obce, 49°37'07"N 12°33'53"E, písčina vytěžená z náplavu potoka, 500 m; PR Jezírka u Rozvadova, asi 3 km JZ obce, 49°37'18"N 12°32'34"E, rašelinné močály v převážně jehličnatém lese (*Picea*, *Pinus*, *Betula*), 500 m.

Dobřany (6345), SV města, Šlovický vrch, 49°39'45"N 13°18'57"E, 350–400 m.

Domažlice (6543): Škarman, kamenolom na SV okraji města a přilehlé lesní okraje a světliny (Obr. 2), 49°26'40"N 12°56'14"E, 400–450 m; Na šibenici, JZ města, prostor bývalého vojenského cvičiště, zejména vrcholová část (49°25'39"N 12°54'40"E) a lesní světliny v okolí rybníků, včetně malého, dnes již zaniklého vřesoviště (49°25'44"N 12°54'14"E), 450–510 m; niva potoka Zubřina, JZ města, 49°25'58"N 12°53'58"E, blízké okolí přirozeně meandrujícího potoka a louka na přilehlém sušším svahu směrem k silnici, 430–440 m.

Druztová (6246): PR Háj, světliny v okolí skalních výchozů, 49°46'53"N 13°26'42"E, 290–330 m; niva Berounky SV obce, písčiny a šterkoviště v ohybu řeky, 49°46'30"N 13°26'48"E, 290 m.



Obr. 2. Domažlice-Škarman, kamenolom, celkový pohled (nahore), vegetace na horním okraji v letním aspektu s kvetoucím srpkem *Falcaria vulgaris* (dole). Foto: Z. Kejval.

Fig. 2. Domažlice-Škarman, quarry, overall view (top), summer aspect of vegetation at the upper margin, with flowering *Falcaria vulgaris* (bottom). Photo: Z. Kejval.

Dubová Lhota (6645), 49°20'04"N 13°10'43"E, lužní lesík (olše, vrby) se slepým ramenem při řece Úhlavě, světliny a lesní okraje, 425 m (Obr. 3).

Holýšov (6344): Hradecká skála, 2 km SSV města, 49°36'55"N 13°6'43"E, skalní výchozy nad řekou Radbuzou a lesní světliny v okolí, J–JZ expozice, 380 m; vrch Trný, SV města, 49°36'14"N 13°7'37"E, lesní světliny v okolí vrcholu, doubrava, 510 m.

Horní Slavkov (5842): důl Stannum, 50°7'34"N 12°48'40"E, březový les, písky a motokrosová dráha, asi 560 m.

Horšovský Týn (6443), zámecký park, 49°31'N 12°56'E, doubrava, solitérní stromy, okraje cest, louky, JZ expozice, 380–440 m; mokřad při řece Radbu-



Obr. 3. Dubová Lhota, slepé rameno v olšovém lese u řeky Úhlavy, místo výskytu *Crossocerus walkeri*. Foto: Z. Kejval.

Fig. 3. Dubová Lhota, a cutoff in alder forest near the Úhlava River, habitat of *Crossocerus walkeri*. Photo: Z. Kejval.



Obr. 4. Chotíkov, starší část bývalé pískovny, používaná pro motokros. Foto: Z. Kejval.

Fig. 4. Chotíkov, older part of former sandpit, used as a motocross training-ground. Photo: Z. Kejval.

ze a přilehlý ruderal, 49°31'35"N 12°56'04"E, 370 m. **Hradec** (6344): okolí kamenolomu SZ obce, především jeho horní, místy štěrkopísčité okraj, 49°38'18"N 13°6'53"E, 360–380 m; lesostepní stráně se skalními výchozy na kraji obce, JZ expozice, 49°38'09"N 13°7'10"E, 350 m; stepní stráně a okraje cest, V od obce, podél železniční trati (po obou stranách), 49°38'12"N 13°7'54"E, 49°38'09"N 13°8'08"E, 350–365 m.

Chotíkov (6145), pískovna, především starší, zarůstající plocha, využívaná pro motokros, 49°48'20"N 13°17'17"E (Obr. 4), a dále také severní okraj v severzopadní, mladší části těžebního areálu.

Krchleby (6444): lesní školky, světliny a okraje cest, 1 km SV obce, 49°32'05"N 13°7'05"E, písčité bor, 460 m (Obr. 5); pískovna v lese J obce (opuštěná, zarůstající), 49°32'28"N 13°6'36"E, 445 m.

Lomnice (5741), pískovna Erika, 50°12'57"N 12°36'09"E, 450 m.



Obr. 5. Krchleby, lesní školka, místo výskytu řady druhů psamofilních blanokřídlých. Foto: Z. Kejval.

Fig. 5. Krchleby, forest nursery, habitat of numerous species of psammophilous Hymenoptera. Photo: Z. Kejval.



Obr. 6. Plzeň-Bolevec, Senecký rybník, místo výskytu *Rhopalum gracile*. Foto: Z. Kejval.

Fig. 6. Plzeň-Bolevec, Senecký pond, habitat of *Rhopalum gracile*. Photo: Z. Kejval.

Ostrov (5743), J města, skládka popílku, 50°17'43"N 12°56' 58"E, 415 m.

Pavlovice (6142), asi 1 km S obce, PR Pavlovická stráň, 49°49'25"N 12°46'50"E, 450–520 m.

Pivoň (6542), 2 km JZ obce, PR Starý Hirštejn, 49°28'20"N 12°42'51"E, zejména okolí vrcholu a lesní okraje na V svahu, 800–878 m.

Plzeň-Bolevec (6246): stadion (= okolí sportovního areálu), 49°46'55"N 13°23'18"E, asi 330 m; Kamenný rybník, severní břeh a přilehlá písčina, 49°47'29"N 13°22'47"E, 340 m; ditto, volné písčito-hlinité plošky v širokém průseku pod elektrickým vedením, 49°47'18"N 13°22'46"E, 350 m; rybník Kosiňář, rozsáhlá písčina podél severního břehu (rybník přechodně téměř bez vody), 49°46'51"N 13°24'03"E, 320 m; Senecký rybník, široká písčina podél severního břehu (nízký stav vody, Obr. 6), 49°47'09"N 13°23'21"E, 325 m.

Plzeň-Lochotín (6246), Lochotínský park, 49°45'38"N 13°21'52"E, 320 m.

Pocinovice (6644), svah JZ obce při cestě do Orlovic, 49°20'17"N 13°7'08"E, suchá louka, okraje cesty a lesa, mělká půda na skalnatém podloží, 460–510 m.

Postřekov (6542), JV obce, PR Postřekovské rybníky, 49°26'60"N 12°49'39"E, komplex rybníků (celkem asi 25, převážně malé rozlohy), vlhkých sekancích luk, mokřadních lad, rákosin, vrbových křovin a menších lesíků (olše, topol), 400 m.

Rabí (6747): vápencový lom JZ obce, 49°16'26"N 13°36'42"E, 470–520 m; Zámecký vrch, JZ svahy, vápenec, 49°16'42"N 13°37'04"E, 480–510 m; stepní svahy na vápenci, JV obce, 49°16'44"N 13°37'24"E, 470–490 m.

Rozvadov (6240), 6 km SZ obce, NPP Na požárech, 49°41'39"N 12°29'7"E, lesní paseka (smrčina s olší) v plochem terénu nivy potoka, s torzy suchých stromů, 670 m.

Sušice (6747): vápencový lom SV města, 49°15'18"N 13°33'4"E, zejména lesostepní JV svah a okolí horní hrany lomu, 470–520 m; kamenolom SV města, 49°15'N 13°32'E, okolí hlinité stěny na horním okraji lomu, asi 520 m.

Tedražice (6747): vrch Hora, V až JV obce, suché louky, pastviny a okraje borového lesa, 49°15'42"N 13°31'49"E, 49°15'58"N 13°31'53"E, 500–550 m; vrch Zdouň, JZ obce, suché louky, 49°15'41"N 13°30'47"E, 480–500 m.

Těchonice (6647): V drahách, Z obce, mozaika sušších a vlhčích (ostřicová louka) míst, 49°22'06"N 13°33'31"E, asi 500 m.

VÝSLEDKY

Ampulicidae

Ampulex fasciata Jurine, 1807

Pavlovice, PR Pavlovická stráň (6142), 2007 (KEJVAL 2010); Diana (6341), 2007 (KEJVAL 2010); Diana [6341], PR Diana, severní okraj rezervace, 13.VII.2020, 1 ♀ MCH; Železná, 5 km J obce (6441), PP Veský mlýn, niva Plešského potoka, 740 m, VI.2012, 1 ♀ MCH.

V ČR velmi vzácný, xerothermofilní druh lesních okrajů se stojícími torzy mrtvých stromů (hlavně duby a borovice). Pro potomstvo loví rusce rodu *Ectobius* Stephens, 1835 a pro hnízdo využívá pukliny v kůře nebo v trouchnivém dřevě. V Čechách jsou všechny dosud známé lokality soustředěny v jižní a západní části území, viz KEJVAL (2010).

Dolichurus corniculus (Spinola, 1808)

Pavlovice, PR Pavlovická stráň (6142), 2007 (KEJVAL 2010); Horní Bříza (6146), kaolínka, 23.VII.2020, 1 ex. EBC; Druztová [6246], PR Háj, 19.VI.2019, 1 ex. MCH; Plzeň-Bolevec [6246], stadion, 5.IX.2005, 1 ex. MCH; Diana (6341), 2007 (KEJVAL 2010); Hradec (6344), 2005 (KEJVAL 2010); Holýšov (6344), 2005 (KEJVAL 2010); Krchleby (6444), 2005 (KEJVAL 2010); Domažlice [6543], Škarman, 16.V.2005, 1 ex. MCH; Pocinovice (6544), 2007 (KEJVAL 2010); Rabí (6747), 2005 (KEJVAL 2010); ditto, 2016 (ERHART et al. 2018); Sušice (6747), 2005 (KEJVAL 2010); Tedražice (6747), 2005 (KEJVAL 2010).

Crabronidae

Astatinae

Astata boops (Schrank, 1781)

Lomnice [5741], 22.–24.VII.2009, 1 ex. FSC; ditto, 26.–30.VII.2014, 1 ex. TSX; Tisová (5841), odkaliště popílků elektrárny, 22.–24.VII.2009, 3 ex. FSC; Čbán (6044), Dlouhá louka, 21.VII.2009, 1 ex. ZMP; Chotíkov [6145], 4.VI.2018, 1 ex. MCH; ditto, 20.VI.2018, 1 ex. MCH; Druztová [6246], niva Berounky, 14.VII.2020, 1 ex. MCH; Plzeň-Bolevec (6246), rybník Košinář env., 19.VII.1998, 1 ex. ZMP; ditto, 11.VIII.1997, 1 ex. ZMP; Plzeň-Bolevec [6246], Kamenný rybník, průsek pod elektrickým vedením, 5.VI.2018, 1 ex. MCH; Plzeň-Radčice (6246), Čertova kazatelna, 27.V.1996, 1 ex. ZMP; Plzeň-Slovany (6246), Kaštanová ulice, 23.VI.1997, 1 ex. ZMP; Holýšov [6344], Hradecká skála, 18.VII.2005, 1 ex. MCH; ditto, 29.VIII.2005, 1 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 21.VI.2018, 1 ex. MCH;

Babylon, Z obce [6543], písčité bor, okraj cesty, 12.VII.2005, 2 ex. MCH; Domažlice (6543), ruderal u plaveckého bazénu, 440 m, 2.VI.2018, 2 ex. MCH; Domažlice [6543], Na šibenici, 8.VI.2003, 1 ex. MCH; ditto, Škarman, 29.VI.2005, 1 ex. MCH; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018); Rabí [6747], Zámecký vrch a svahy JV obce, 13.–14.VII.2005, 2 ex. MCH; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905).

Astata minor Kohl, 1885*

Chotíkov [6145], 4.VI.2018, 2 ex. MCH; Milíkov, S obce (6243), příkrý svah u řeky Mže, skalní lesostep, 400 m, 7.VI.2019, 1 ex. MCH; Plzeň-Sylván (6246), slunný ruderal, 2.VI.2003, 1 ex. MCH; Plzeň-Lochotín [6246], 24.VI.2005, 1 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom, 16.VI.2005, 1 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 20.–22.VI.2005, 2 ex. MCH; ditto, 21.VI.2018, 1 ex. MCH; Bezděkov, SV obce (6645), šterkovna, 400 m, 16.VI.2018, 1 ex. MCH.

Dryudella femoralis (Mocsáry, 1877)

Lomnice [5741], 30.V.–3.VI.2014, 1 ♂ 1 ♀ TSX; ditto, 1.VII.2014, J. Matějů leg., 1 ♂ 2 ♀♀ MSX; Horní Slavkov (5842), lom, 22.–24.VII.2009, 1 ♀ FSC; ditto [5842], 3.VI.2016, 5 ♂♂ 3 ♀♀ MSX; ditto, březový les, 3.–12.VI.2016, 1 ♀ MSX; ditto, písky, 3.–22.VI.2016, 4 ♂♂ 8 ♀♀ MSX; ditto, motokros, 3.–22.VI.2016, 6 ♂♂ 5 ♀♀ MSX; Boněnov, SV okraj obce (6042), ruderal, na květech *Heracleum mantegazzianum*, 12.VII.2020, 1 ♀ BRC; Krchleby [6444], lesní školky, 20.–22.VI.2005, 3 ♂♂ 1 ♀ MCH; Pamferova Huť (6845), 2007 (DVOŘÁK & BOGUSCH 2008); Modrava, Luzenské údolí (7046), 2005 (DVOŘÁK et al. 2006).

V ČR velmi lokální druh lesních pasek a okrajů lesů, především ve vyšších polohách (DVOŘÁK & BOGUSCH 2008, STRAKA et al. 2009). Detaily bionomie nejsou autorům známy; pro potomstvo zřejmě loví nymfy ploštic, podobně jako druhy příbuzného rodu *Astata* Latreille, 1796.

DVOŘÁK & BOGUSCH (2008) v souhrnu známých lokalit zmiňují také výskyt na Domažlicku, bez dalších podrobností. Jde o výše uvedený nález na lokalitě Krchleby.

Dryudella stigma (Panzer, 1809)

Horní Bříza (6146), kaolínka, 23.VII.2020, 1 ♂ EBC; Horšův Týn (= Horšovský Týn, 6443), bez data (ZAVADIL et al. 1937, *Astata stigma*); Krchleby [6444], lesní školky, 20.–22.VI.2005, 1 ♀ MCH.

Stenotopní psamofilní druh, vytvářející často úzce vymezené hnízdní agregace. Byl také pozorován při hnízdění v centru České Lípy na exponovaných místech mezi zámkovou dlažbou (L. Blažej, nepublikováno). Loví nymfy kněžic z čeledi Pentatomidae

a Scutelleridae (BITSCH et al. 2001). V ČR se vyskytuje především v nižších polohách a je zde místy hojný. V západních Čechách je však nepochybně vzácným a lokálním druhem.

Bembicinae

Alysson ratzeburgi Dahlbom, 1843*

Horní Slavkov [5842], 3.VI.2016, 1 ♂ MSC.

Boreomontánní druh (JACOBS 2007). Mikrostanoviště pro jeho hnízdění bývají chladnější a vlhčí místa s písčitým podkladem, kde hnízdí často pospolitě. Kořisti jsou křísci z čeledí Cercopidae, Cicadellidae a Fulgoridae (BITSCH et al. 1997, MACEK et al. 2010). V ČR velmi vzácný druh, donedávna považovaný za vyhynulý (cf. STRAKA 2005). Kriticky ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Argogorytes fargeii (Shuckard, 1837)

Mariánská (5643), bez data (KUBES 1905, ZAVADIL et al. 1937, *Gorytes campestris*); Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937, *G. campestris*).

Xerotherofilní lesostepní druh lovcí pro potomstvo nymfy pěnodějek (Aphrophoridae). ZAVADIL et al. (1937) uvádějí výskyt také v chladnějších polohách. V ČR je v současné době považován za vyhynulý (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Argogorytes mystaceus (Linnaeus, 1761)

Hroznětín (5643), Velký rybník, 450 m, smyk, 10.V.2009, 1 ex. MSC; Mariánská (5643), bez data (KUBES 1905, ZAVADIL et al. 1937, jako *Gorytes mystaceus*); Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937, jako *G. mystaceus*); Mýtina, J obce (5940), NPP Železná hůrka, 26.VI.2004, Z. Andrš leg., 1 ex. MCH; Plzeň (6246), Nová Hospoda, 12.VI.1994, 1 ex. ZMP; Plzeň-Bolevec (6246), Kamenný rybník env., 31.VII.2001, 1 ex. ZMP; Holoubkov (6248), V Hamru, 6.VII.2005, D. Opatrný leg., 1 ex. MCH; Diana [6341], PR Diana, 14.VI.2007, 1 ex. MCH; ditto, 10.VI.2007, Z. Andrš leg., 6 ex. MCH; Hradec, 2 km JZ obce (6344), lesnatý svah (*Pinus*, *Quercus*) nad železniční tratí, světliny, 360 m, VI.2004, 1 ex. MCH; Kornatice (6347), Kornatický rybník env., 28.VI.1997, 1 ex. ZMP; Pec, 1,5 km JZ (6642), PR Bystřice, 650 m, VI.2012, 1 ex. MCH; Dubová Lhota [6645], 20.VI.2007, 1 ex. MCH; ditto, 17.VI.2009, 1 ex. MCH; Janovice nad Úhlavou, JZ obce (6645), okolí řeky Úhlavy, 420 m, 13.VI.2009, 1 ex. MCH; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905, ZAVADIL et al. 1937, jako *G. mystaceus*); Žichovice, S obce (6747), lužní les u Otavy, 440 m, 21.V.2005, 2 ex. MCH.

Bembecinus tridens (Fabricius, 1781)* (Obr. 7)

Chotíkov [6145], 4.VI.2018, 1 ♂ MCH; ditto, 20.VI.2018, 1 ♂ MCH (více ex. observ.); Druztová [6246], niva Berounky, 14.VII.2020, 1 ♂ MCH (další 2 ex. observ.).

Psamofilní druh. Hnízdí pospolitě v zemi, často ve velkých agregacích, a plod zásobuje drobnými křísky z čeledí Cicadellidae a Cercopidae. Na rozsáhlejších aluviálních a vátých písčínách v nižších polohách (Třeboňsko, Polabí) se vyskytuje místy poměrně hojně (Z. Kejval observ.), avšak v západních Čechách bude vzhledem k nedostatku vhodných míst nepochybně dosti lokálním a vzácným druhem.

Gorytes fallax Handlirsch, 1888*

Františkovy lázně, 4,5 km SV (5840), NPR Soos, 17.VII.2009, Z. Andrš leg., 1 ♂ MCH; Plzeň (6246), Chotíkovský les, Stržený rybník env., niva Boleveckého potoka, 5.V.1999, 1 ex. ZMP; Hradec [6344], kamenolom, 25.VII.2004, 1 ♂ MCH; ditto, okolí lomu, 27.VI.2005, 1 ♂ MCH; Dubová Lhota, JV obce (6645), světliny lužního lesa, 12.VI.2005, 2 ♂♂ MCH.

V ČR vzácnější druh, nalézáný převážně na vlhkých biotopech v nivách potoků (VEPŘEK 2006, BLAŽEK et al. 2016), jak potvrzují i výše uvedená data (kamenolom v Hradci se nachází v těsné blízkosti poto-



Obr. 7. *Bembecinus tridens*, samice u hnízda (Bohemia: Vlkov). Foto: Z. Kejval.

Fig. 7. *Bembecinus tridens*, a female near its nest (Bohemia: Vlkov). Photo: Z. Kejval.

ka). Imaga navštěvují květy miříkovitých (Apiaceae) a pravděpodobně, jako všichni zástupci rodu, loví pro potomstvo nymfy i imaga kříšů čeledi Cercopidae, Cicadellidae a Fulgoridae (MACEK et al. 2010).

***Gorytes laticinctus* (Lepeletier, 1832)**

Lomnice [5741], 20.VIII.2014, J. Matějů leg., 1 ex. MSC; Karlovy Vary (5743), Vítkův vrch, 600 m, smyk, 31.VIII.2000, J. Straka leg., det. et coll.; Plzeň (6246), Chotíkovský les, Stržený rybník env., PR Petrovka, 30.VII.2001, 1 ex. ZMP; Plzeň (6246), ulice Pod Záhorskem, 27.V.1997, 1 ex. ZMP; Plzeň-Bolevec (6246), Šidlovský rybník env., 340 m, 5.VI.2018, 1 ex. MCH; Domažlice (6543), Muzeum J. Jindřicha, za oknem, 440 m, VII.2010, 1 ex. MCH; Dobruška (6747), 29.VI.2006, 1 ex. KZC; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018).

Gorytes planifrons* (Wesmael, 1852)

Krchleby [6444], lesní školky, 2.VI.2002, 1 ♀ MCH (J. Straka det.).

V celém svém areálu výskytu vzácný druh (BITSCH et al. 1997). Ve Francii bylo pozorováno hnízdění na okraji vrcholové písčité cesty s obsahem čtyř kříšů *Issus coleoptratus* (Fabricius, 1781) v buňce (MANEVAL 1939); v Německu (Hessensko) na písčitých osluněných místech v zahradě, např. mezi dlažbou chodníků, v záhonu nebo nádobách s pískem (TISCHENDORF 2007). V ČR jsou dosud známy pouze dva nálezy z Prahy-Nuslí z roku 2008 (BOGUSCH et al. 2011). Pro posouzení míry jeho možného ohrožení není dostatek údajů (STRAKA & BOGUSCH 2017).

***Gorytes quadrifasciatus* (Fabricius, 1804)**

Rájov, JV okraj obce (6042), 11.VII.2020, 1 ♀ BRC; Železná Ruda (6845), VIII.1951, Kočmíd leg., J. Macek det., 1 ♀ (NMP); Javorná (5843), bez data (ZAVADIL et al. 1937); Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937).

V ČR velmi vzácný druh. V Německu (Severní Porýní-Vestfálsko) byl sbírán jak na xerotermech, tak na vlhkých stanovištích (WOYDAK 1996). Imaga usedají na květy miříkovitých (Apiaceae: *Hieracium* a *Angelica*) a hvězdnicovitých (Asteraceae), pro potomstvo loví pěnodějky *Philaenus spumarius* (Linnaeus, 1758) (BITSCH et al. 1997). Kriticky ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

***Gorytes quinquecinctus* (Fabricius, 1793)**

Plzeň (6246), Chotíkovský les, Stržený rybník env., 30.VII.2001, 1 ♀ ZMP; Hradec [6344], kamenolom, 25.VII.2004, 1 ♀ MCH; Dubová Lhota [6645], světliny lužního lesa, 27.VIII.2005, 1 ♀ MCH; ditto, 20.VIII.2008, 1 ♀ MCH; Rabí [6747], svahy JV obce, 13.VII.2005, 1 ♀ MCH; Sušice (6747),

bez data (KUBES 1905).

V ČR lokální, místy hojný druh okrajů lesů a lesostepů v nižších a středních polohách. Imaga loví pro potomstvo pěnodějky rodu *Philaenus* Stål, 1864 a usedají na květy miříkovitých (Apiaceae) či ostružiníků (BITSCH et al. 1997). LOMHOLDT (1975) uvádí lákání samců *G. quinquecinctus* květy tořiče *Ophrys insectifera*, podobně jako je známo u druhů příbuzného rodu *Argogorytes* Ashmead, 1899. Zranitelný druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Harpactus elegans* (Lepeletier, 1832)

Chotíkov [6145], 20.VI.2018, 1 ♀ MCH; Druztová [6264], niva Berounky, 1 ♀ MCH; Líšina (6345), pískovna na V okraji obce, 7.VI.2018, 3 ♀♀ MCH. V ČR lokální stenotopní druh písčitých xerotermů, hojnější pouze v nižších polohách. Imaga usedají na květy miříkovitých (Apiaceae: *Daucus* a *Angelica*) a zvonkovitých (Campanulaceae: *Jasione*) a pro potomstvo loví křísy čeledi Cicadellidae (BITSCH et al. 1997). Na výše uvedených lokalitách bylo vždy pozorováno více jedinců při hnízdění v sytkém písku (Obr. 8).

Harpactus laevis* (Latreille, 1792)

Hradec [6344], kamenolom, 7.VIII.2020, 2 ♂♂ MCH; Dobruška [6345], smykem vegetace, 19.VII.2018, 1 ♂ MCH.

Stepní druh žijící v oblastech s písčitém i hlinitým (sprašovým) substrátem (ZAVADIL et al. 1937). Kořisti jsou především drobní křísci z čeledi Cicadellidae (BITSCH et al. 1997). V ČR je hlavně v teplých oblastech poměrně hojný, avšak v západních Čechách jistě patří k vzácnějším a velmi lokálním druhům.

Harpactus lunatus* (Dahlbom, 1832)

Horní Slavkov [5842], písky, 12.VI.2016, 1 ♂ MSC; ditto, písky, 22.VI.2016, 1 ♂ MSX; ditto, motokros,



Obr. 8. Líšina, bývalá pískovna, hnízdiště *Harpactus elegans*. Foto: Z. Kejval.

Fig. 8. Líšina, former sandpit, nesting site of *Harpactus elegans*. Photo: Z. Kejval.

22.VI.2016, 1 ♂ MSC; Krchleby [6444], lesní školky, 22.V.2018, 5 ♂♂ 2 ♀♀ MCH (více ex. observ.); ditto, 21.VI.2018, 1 ♂ MCH.

V ČR pouze lokálně hojný druh výslunných stanovišť se sytkým substrátem. Na lokalitě Krchleby byl pozorován ve větším množství, mezi řídkou vegetací, avšak jen na malé ploše při okraji lesní školky (Obr. 5). V jižní Evropě v Alpách vystupuje až do nadmořské výšky 2000 m (BITSCH et al. 1997). Téměř ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Harpactus tumidus* (Panzer, 1801)

Horní Slavkov (5842), písčivna, 22.–24.VII.2009, 1 ex. FSC; Krchleby [6444], lesní školky, 22.V.2018, 1 ex. MCH; Babylon, Z obce [6543], písčité bor, okraj cesty, 12.VII.2005, 2 ex. MCH; Tedražice [6747], Hora, 15.VII.2005, 1 ex. MCH; Sušice [6747], vápencový lom, 25.VII.–25.VIII.2007, 1 ex. EBC.

***Lestiphorus bicinctus* (Rossi, 1794)**

Plzeňský kraj, viz poznámka níže (STRAKA & BOGUSCH 2017).

V ČR vzácný druh s výskytem v nižších polohách, na osluněných lesních okrajích, pasekách, v zahradách, známý jen z jednotlivých nálezů (STRAKA et al. 2009, MACEK et al. 2010). Hnízdí v zemi a dospělci loví pro potomstvo pěnodějky rodů *Philaenus* a *Aphrophora* Germar, 1821 a s oblibou také usedají na květy děhelů (*Angelica*). Podle SCHMIEDEKNECHTA (1930) bývá častěji nalézán na listech keřů, méně na okoličnatých květech, což potvrzuje V. Zavadil (ZAVADIL et al. 1937). Podle červeného seznamu (STRAKA & BOGUSCH 2017) patří mezi téměř ohrožené druhy a byl zjištěn v Plzeňském kraji po roce 2000. Jde o nepublikovaný údaj z revize sbírkového materiálu, který se nepodařilo zpětně dohledat (J. Straka & P. Bogusch, osobní sdělení).

Nysson dimidiatus* Jurine, 1807

Horní Slavkov (5842), písčivna, 22.–24.VII.2009, 1 ex. FSC; Holýšov [6344], Hradecká skála, 29.VIII.2005, 1 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 21.–22.VI.2005, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, písčité plocha v lomu, 7.VI.2003, 1 ex. MCH; Rabí [6747], Zámecký vrch, 14.VII.2005, 2 ex. MCH; Tedražice [6747], Hora, 15.VII.2005, 1 ex. MCH.

Nysson distinguendus* Chevrier, 1867

Horní Slavkov (5842), písčivna, 22.–24.VII.2009, 1 ex. FSC; ditto [5842], písčivna, 12.VI.2016, 1 ex. MSX.

***Nysson interruptus* (Fabricius, 1798)**

Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937).

Vzácný kleptoparazit kutilek *Gorytes quinquecinctus*, *G. quadrifasciatus*, *G. quinquefasciatus* a *Argogorytes fargeii*. Imaga s oblibou usedají na květy, např. na *Achillea*, *Euphorbia*, *Sedum* a *Knautia* (ZAVADIL et al. 1937, BITSCH et al. 1997). V ČR byl dříve považován za vyhynulý druh (STRAKA & BOGUSCH 2017). V současné době je známý jeden nový nález z jižní Moravy (P. Bogusch, osobní sdělení).

***Nysson maculosus* (Gmelin, 1790)**

Tisová (5841), odkaliště popílku elektrárny, 22.–24.VII.2009, 1 ex. FSC; Stříbro, Z města (6243), bývalé vojenské cvičiště, 400 m, Z. Andrš leg., 1 ex. MCH; Plzeň-Koterov, SV obce (6246) kamenolom, asi 400 m, 26.VII.2018, 1 ex. MCH; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018).

***Nysson niger* Chevrier, 1868**

Lomnice [5741], 22.–24.VII.2009, 3 ex. FSC; ditto, 29.VI.–3.VII.2014, 1 ex. TSX; ditto, VII.–VIII.2014, J. Matějů leg., 10 ex. MSX/MSX; Vintířov (5742), výsypka, 480 m, 23.–25.VII.2009, 1 ex. FSC; Vřesová (5742), odkaliště popílku elektrárny, 22.–24.VII.2009, 1 ex. FSC; Horní Slavkov (5842), písčivna, 22.–24.VII.2009, 3 ex. FSC; Horní Slavkov [5842], písčivna, smyk, 22.VI.2016, J. Straka leg., 1 ex. MSX; ditto, odkaliště, 22.–24.VII.2009, 2 ex. FSC; Chotíkov [6145], 5.–7.VI.2009, 6 ex. FSC; ditto, 4.VI.2018, 2 ex.; ditto, 20.VI.2018, 1 ex. MCH; Ledce (6146), kaolínka, 17.VII.1997, 1 ex. ZMP; Plzeň-Bolevec (6246), Šídlovský rybník env., 340 m, 5.VI.2018, 1 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom, 27.VI.2005, 1 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 21.–22.VI.2005, 3 ex. MCH; ditto, 22.V.2018, 2 ex. MCH; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018).

***Nysson spinosus* (J. Förster, 1771)**

Karlovy Vary (5743), okolí řeky Ohře, 24.V.2008, Z. Andrš leg., 1 ex. MCH; Horní Slavkov [5842], březový les, 12.VI.2016, 2 ex. MSC; ditto, 22.VI.2016, 1 ex. MSX; Okrouhlé Hradiště (6144), PP Pod Šipínem, 18.V.1996, 1 ex. ZMP; Lesná (6241), PR Prameniště Kateřinského potoka, 16.VI.2018, L. Dvořák leg., 2 ex. MCH; Plzeň-Bolevec (6246), Kamenný rybník env., 9.VI.1998, 1 ex. ZMP; Diana [6341], PR Diana, 14.VI.2007, 1 ex. MCH; Železná, 5 km J obce (6441), PP Veský mlýn, niva Plešského potoka, 740 m, 31.V.2004, 1 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 2.VI.2005, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, světliny v lese, 440 m, 8.VI.2010, 1 ex. MCH; Dubová Lhota [6645], 20.VI.2007, 2 ex. MCH; ditto, 17.VI.2009, 2 ex. MCH; ditto, 15.VI.2020, 2 ex. MCH; Janovi-

ce nad Úhlavou, JZ obce (6645), okolí řeky Úhlavy, 13.VI.2009, 1 ex. MCH; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018); Sušice [6747], vápencový lom, 1.–5. VI.2007, 2 ex. EBC; Žichovice, S obce (6747), lužní lesík u Otavy, 440 m, 14.VI.2009, 1 ex. MCH.

***Nysson trimaculatus* (Rossi, 1790)**

Lomnice [5741], 7.IX.2014, J. Matějů leg., 1 ex. MSX; Božíčany (5742), pískovna, 23.–25.VII.2009, 2 ex. FSC; Vintířov (5742), výsypka, 480 m, 23.–25. VII.2009, 1 ex. FSC; Kamenec (6147), xerothermní porost, 11.VIII.2005, 1 ex. ZMP; Plzeň-Lochotín [6246], 6.IX.2004, 1 ex. MCH; Milevo, S obce (6343), niva Úhlavy, 400 m, 20.VII.2019, 1 ex. MCH; Holýšov [6344], Hradecká skála, 1.IX.2005, 1 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom, 27.VI.2005, 1 ex. MCH; Pec (6642), Čerchov, okolí vrcholu, asi 1040 m, 20.VIII.2020, 1 ex. MCH; Kdyně, SZ města (6544), Rýzmberek, okolí vrcholu, 680 m, 17.VII.2007, 1 ex. MCH; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018).

Crabroninae

***Crabro cribrarius* (Linnaeus, 1758)**

Lomnice [5741], 25.VII.2014, J. Matějů leg., 1 ex. MSX; Tisová (5841), odkaliště popílků elektrárny, 22.–24.VII.2009, 1 ex. FSC; Horní Slavkov (5842), pískovna, 22.–24.VII.2009, 1 ex. FSC; ditto [5842], písky, 22.VI.2016, 1 ex. MSX; ditto, motokros, 3.–12.VI.2016, 1 ex. MSX; ditto, odkaliště, 22.–24. VII.2009, 4 ex. FSC; Žebráky (6241), 1.VIII.2000, 1 ex. ZMP; Plzeň (6246), Chotíkovský les, Stržený rybník env., Hádek, 5.VIII.1994, 1 ex. ZMP; ditto, 6.VIII.1999, 2 ex. ZMP; Plzeň-Bolevec (6246), rybník Košinář, 1.VIII.2001, 1 ex. ZMP; Plzeň-Bolevec (6246), vrch Mikulka, 15.VIII.1997, 1 ex. ZMP; Plzeň-Lochotín (6246), ulice Pod vinicemi, louky, 3.VIII.1997, 1 ex. ZMP; Racov, JV obce (6343), PR Racovské rybníčky, 21.VIII.1999, 1 ex. ZMP; Staré Sedlo, J obce (6343), Sobolí rybník env., 6.VII.2000, 1 ex. ZMP; Tuněchody (6343), 5.VII.2002, Z. Andrš leg., 1 ex. MCH; Železná, 5 km J obce (6441), PP Veský mlýn, niva Plešského potoka, 740 m, VIII.2012, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], Na šibenici, 18.VIII.2004, 1 ex. MCH; Nový Pařezov, V obce (6543), Pařezovský kopec, suché stráně na hřebeni a JV svahu, 420–480 m, VII.2013, 1 ex. MCH; Čmeliny (6547), PP Bouřidla, 14.VII.2005, 1 ex. ZMP; Folmava, 4 km Z (6642), údolí Chladné Bystřice, 550–650 m, 18.VIII.2005, 1 ex.; Hamry (6744), údolí Bílého potoka, 700 m, 30.VII.2002, 1 ex. MCH; Albrechtice (6747), 5.IX.2004, 2 ex. ZMP; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905).

Crabro lapponicus* Zetterstedt, 1838

Abertamy (5642), 5.VII.1988, 5 ♀♀ KZC.

Boreomontánní druh. Hnízdí často pospolitě v písčitém substrátu (BITSCH et al. 1997, MACEK et al. 2010). Pro potomstvo loví čihalky, především *Symphoromyia crassicornis* (Panzer, 1806), imaga usadají na květy *Chaerophyllum aureum*, případně *Oxytropis* či *Salix* (BITSCH et al. 1997). V Jizerských horách bylo nalezeno několik samců během deštivého počasí v požercích dřevokazných brouků v torzu jeřábu na okraji lesa v nadmořské výšce ca. 1000 m (L. Blažej, nepublikovaná data). V ČR celkově velmi vzácný druh, známý jen ze severních sudetských pohoří: Krkonoše, Jizerské hory a Jeseníky (STRAKA et al. 2009). Pro posouzení jeho případného ohrožení zatím nejsou dostatečné údaje (STRAKA & BOGUSCH 2017).

***Crabro peltarius* (Schreber, 1784)**

Horní Slavkov (5842), pískovna, 22.–24.VII.2009, 1 ex. FSC; ditto [5842], motokros, 3.–22.VI.2016, 3 ex. MSX; ditto, odkaliště, 22.–24.VII.2009, 7 ex. FSC; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905).

***Crabro scutellatus* (Scheven, 1781)**

Sušice (6747), bez data (KUBES 1905, ZAVADIL et al. 1937).

V ČR vzácný, podle MACKA et al. (2010) stenotopní druh písčitých stanovišť, preferující otevřené, teplé písčiny se sypkým pískem, avšak v oblasti Labských pískovců byl opakovaně nalezen i na chladnějších či dokonce teplotně inverzních biotopech (BLAŽEJ et al. 2016). Jako kořist loví různé dvoukřídlé z čeledi Dolichopodidae (BITSCH & LECLERCQ 1993). Téměř ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

***Crossocerus annulipes* (Lepelletier & Brullé, 1834)**

Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937, jako *Crabro ambiguus*); Pavlovice [6142], PR Pavlovická stráž, 7.VIII.2007, 2 ex. MCH; Plzeň-Bolevec (6246), Chotíkovský les, Stržený rybník env., PR Petrovka, 21.VIII.1997, 1 ex. ZMP; Plzeň-Lochotín [6246], 24.VI.2005, 2 ex. MCH; Diana [6341], PR Diana, 14.VI.2007, 1 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 26.VIII.2005, 2 ex. MCH; Pivoň [6542], PR Starý Hirštejn, 28.VI.2005, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, 19.VIII.2005, 1 ex. MCH; ditto, niva Zubřiny, 14.VI.2005, 1 ex. MCH; Domažlice, Z města (6543), pod kůrou staré vrby, 450 m, 2.IX.1999, 1 ex. MCH; Havlovice, 2,5 km J (6543), Zelenov, 490 m, 7.IX.2005, 1 ex. MCH; Dubová Lhota [6645], 27.VIII.2005, 2 ex. MCH; ditto, 20.VI.2007, 1 ex. MCH; Rabí [6747], svahy JV obce, 13.VII.2005, 1 ex. MCH.

***Crossocerus barbipes* (Dahlbom, 1845)**

Rozvadov [6240], NPP Na požárech, 31.VIII.2005, 2 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 26.VIII.2005, 1 ex. MCH; Pivoň [6542], PR Starý Hirštejn, 28.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, 1.VIII.2007, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], niva Zubřiny, 19.VIII.2005, 1 ex. MCH; Slatina, V obce (6545), okraj lesa, 450 m, 27.VIII.2005, 2 ex. MCH; Chudenice, 2 km J obce (6545), PR Chudenická bažantnice, 440 m, 27.VIII.2005, 1 ex. MCH; Folmava, 4 km Z (6642), údolí Chladné Bystřice, 500–550 m, 18.VIII.2005, 6 ex. MCH; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018).

Crossocerus binotatus* Lepeletier & Brullé, 1835

Plzeň-Bolevec (6246), Kamenný rybník env., 31.VII.2004, 1 ex. ZMP; Plzeň-Lochotín (6246), ulice Pod Vinicemi env., Lochotínské louky, 12.VI.2001, 1 ex. ZMP; Diana [6341], PR Diana, 24.VI.2007, 1 ex. MCH; Spálené Poříčí (6347), Zámecká ulice, 18.VI.2000, 1 ex. ZMP; Podražnice, JV obce (6443), obora, stará doubrava, 390–450 m, 8.VI.2004, 1 ex. MCH; Měcholupy, SV obce (6447), Buková hora, PR Chejlava, 27.VII.2005, 1 ex. ZMP; Neurazy (6547), PP V Houlištích, 14.VIII.2004, 1 ex. HJC.

Crossocerus capitosus* (Shuckard, 1837)

Hradec [6344], kamenolom, 16.VI.2005, 1 ♀ MCH; ditto, svahy podél železniční trati, 25.V.2005, 1 ♂ MCH; Pivoň [6542], PR Starý Hirštejn, 28.VI.2005, 1 ♂ MCH; Dubová Lhota [6645], 12.VI.2008, 1 ♀ MCH; Čepice [6747], Chanovec, 31.V.2015, 3 ♂♂ KZC.

V ČR vzácný druh, již v minulosti, viz ZAVADIL & ŠNOFLÁK (1948). Pro potomstvo loví především různý dvoukřídlý, případně stejnokřídlý hmyz, např. mery (BITSCH & LECLERCQ 1993). V severních Čechách byl v posledních letech častěji sbírán na okrajích lesních porostů v nivách toků či v okolí mokřadů (L. Blažej, nepublikovaná data). Zranitelný druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

***Crossocerus cetratus* (Shuckard, 1837)**

Karlovy Vary (5742–43), bez data (ZAVADIL et al. 1937, jako *Crabro cetratus*); Cheb (5940), bez data (ZAVADIL et al. 1937, jako *C. cetratus*); Plzeň (6246), sídliště Na vinicích, 2.V.2001, 1 ex. ZMP; Plzeň-Lochotín (6246), Lochotínský park, kmen buku, 5.VI.2002, 1 ex. ZMP; Diana [6341], PR Diana, 28.VI.2004, 2 ex. MCH; ditto, 12.–14.VI.2007, 5 ex. MCH; ditto, 2.VIII.2007, 1 ex. MCH; ditto, 24.VI.2008, 2 ex. MCH; ditto, 30.VII.2008, 1 ex. MCH; ditto, 13.VII.2020, 1 ex. MCH; Holýšov [6344], Trný, 20.VIII.2002, 1 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 17.V.2003, 1 ex. MCH;

ditto, 2.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, 20.VII.2020, 1 ex. MCH; Havlovice, JZ obce (6543), Hadrovec, 475 m, 19.V.2018, 1 ex. MCH; Pocinovice, JZ obce [6644], hranice dřeva, 19.IX.2000, 1 ex. MCH; Hyřov, 1,5 km JV obce (6644), JV svah Hlásného vrchu, písčovitá, 510 m, 2.IX.2004, 1 ex. MCH; Dubová Lhota [6645], 27.VIII.2005, 1 ex. MCH; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018); Rabí [6747], svahy JV obce, 17.V.2009, 1 ex. MCH; Sušice [6747], vápencový lom, 7.VI.2004, 1 ex. MCH; ditto, 23.V.2009, 1 ex. MCH.

***Crossocerus cinxius* (Dahlbom, 1838)**

Mariánská (5643), bez data (KUBES 1905, ZAVADIL et al. 1937, jako *Crabro cinxius*); Pivoň [6542], PR Starý Hirštejn, 28.VI.2005, 1 ♀ MCH; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905, ZAVADIL et al. 1937, jako *C. cinxius*).

Rubikolní druh s výskytem ve středních a vyšších polohách, kde staví svá hnízda v prutech ostružiníků, zejména na okrajích lesních porostů. Je považován za boreoalpinní prvek (ZAVADIL et al. 1937, TYRNER 1988) a typický druh chladných či teplotně inverzních biotopů (BLAŽEJ et al. 2016). Bionomii na lokalitách v Krušných horách popisují podrobně TYRNER (1988) a CHVÁLA & TYRNER (1995), včetně druhů dvoukřídlych separovaných z jeho hnízd. Potravní zásoba plodu může obsahovat také ploštice, případně mery (BITSCH & LECLERCQ 1993). Zranitelný druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Crossocerus congener* (Dahlbom, 1844)

Boč, Z obce (5644), lesnaté JV svahy, 550 m, VI.2015, 1 ex. MCH; Plzeň-Lochotín [6246], 24.VI.2005, 1 ex. MCH; Diana [6341], PR Diana, 12.–14.VI.2007, 2 ex. MCH; ditto, 27.V.2008, 1 ex. MCH; ditto, 24.–25.VI.2008, 2 ex. MCH; Štáhlavice, 2 km V obce (6347), svah nad Kornatickým potokem, 400 m, 20.VI.2004, 1 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 26.VIII.2005, 2 ex. MCH; ditto, 13.VIII.2007, 1 ex. MCH; Měcholupy, SV obce (6447), Buková hora, PR Chejlava, 21.VI.2005, 1 ex. ZMP; Pivoň [6542], PR Starý Hirštejn, 28.VI.2005, 7 ex. MCH; Němčice, JZ obce (6544), PR Nový Herštejn, 600–680 m, 19.VI.2020, 1 ex. MCH; Čepice [6747], Chanovec, 15.VIII.2012, 1 ex. KZC; Sušice [6747], vápencový lom, 11.IX.2020, 1 ex. MCH.

***[Crossocerus denticrus* Herrich-Schaeffer, 1841]**

Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937, jako *Crabro denticrus*).

Vzácný druh hnízdící v písčitohlinité i v tvrdé zemi či při starém zdivu, dospělci usedají na květy děhelu *Angelica sylvestris* (BITSCH & LECLERCQ 1993). Z kusých pozorování byly v jednom rozboru hnízda

přítomni dvoukřídle z čeledi Dolichopodidae a Lau-xaniidae (YAMADA 1973). Citovaný údaj z Chebu není dokladován a autoři (ZAVADIL et al. 1937) navíc sami uvádějí častou záměnu s *C. exiguus*. V ČR je v současnosti považován za vyhynulý druh s historickým výskytem (před rokem 2000) pouze v Ústeckém a Jihomoravském kraji (STRAKA & BOGUSCH 2017).

***Crossocerus dimidiatus* (Fabricius, 1781)**

Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937, jako *Crabro serripes*); Sušice (6747) (KUBES 1905, ZAVADIL et al. 1937, jako *C. serripes*).

Druh vyšších poloh, hnízdící ve stromech v opuštěných chodbách po xylofágním hmyzu. ZAVADIL et al. (1937) uvádějí kromě dřeva (torza listnatých stromů) také hnízdění v choroších. BLAŽEJ et al. (2016) jej považují za významný druh chladných lesních biotopů. Jako potravu pro larvy loví dvoukřídle z čeledi Anthomyiidae a Muscidae (BITSCH & LECLERCQ 1993). Kriticky ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

***Crossocerus distinguendus* (A. Morawitz, 1866)**

Lichtenstadt (= Hroznětín, 5643), bez data (ZAVADIL et al. 1937, jako *Crabro distinguendus*); Kokašice, Z obce (6143), Krasíkov, okolí vrcholu, 630 m, 22.V.2018, 1 ♂ MCH; Druztová [6246], niva Berounky, 19.VI.2019, 1 ♀ MCH; Plzeň-Bolevec [6246], stadion, 5.IX.2005, 3 ♂♂ MCH; Plzeň-Koterov, SV obce (6246), kamenolom, asi 400 m, 3 ♂♂ MCH; Holýšov [6344], Hradecká skála, 29.VIII.2005, 2 ♂♂ 1 ♀ MCH; ditto, 1.IX.2005, 4 ♂♂ 1 ♀ MCH; Hradec [6344], kamenolom, 8.VIII.2014, 1 ♂ MCH; ditto, 12.V.2018, 1 ♂ MCH; Nový Dvůr, SZ obce (6344), svah nad řekou, písčité okraj lesa, 380 m, 18.VII.2005, 1 ♀ MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 2.VI.2005, 1 ♂ MCH; ditto, 23.VI.2005, 2 ♂♂ MCH; ditto, 26.VIII.2005, 2 ♀♀ MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 21.–22.VI.2005, 1 ♂ MCH; Pivoň [6542], PR Starý Hrást, 25.VI.2007, 1 ♀ MCH; Domažlice [6543], Škarman, 16.V.2005, 1 ♀ MCH; ditto, 19.VIII.2005, 1 ♀ MCH; ditto, Na šibenicích, 7.VIII.2014, 1 ♀ MCH; Pec (6642), Čerchov, okolí vrcholu, asi 1040 m, 20.VIII.2020, 2 ex. MCH; Čepice [6747], Chanovec, okraje lesa na JZ úpatí, 23.V.2009, 1 ♂ MCH; Rabí [6747], Zámecký vrch, 14.VII.2005, 6 ♂♂ MCH.

V ČR místy poměrně hojný druh lesních biotopů (cf. BOGUSCH et al. 2015, BLAŽEJ et al. 2016), jak dokládá i množství výše uvedených nálezů. Jeho zařazení mezi téměř ohrožené druhy (STRAKA & BOGUSCH 2017) bude možná vyžadovat revizi.

***Crossocerus elongatulus* (Vander Linden, 1829)**

Hroznětín (5643), Velký rybník, 450 m, smyk,

10.V.2009, 1 ex. MSC; Kokašice, Z obce (6143), Krasíkov, okolí vrcholu, 630 m, 22.V.2018, 1 ex. MCH; Plzeň-Bolevec [6246], stadion, 5.IX.2005, 1 ex. MCH; Plzeň-Lochotín [6246], niva Mže, Kilometrovka env., 24.VI.2005, 1 ex. MCH; Holýšov [6344], Hradecká skála, 1.IX.2005, 1 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom, 16.VI.2005, 1 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 23.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, 26.VIII.2005, 3 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, 9.V.2003, 1 ex. MCH; ditto, 7.VI.2003, 1 ex. MCH; ditto, 19.VIII.2005, 2 ex. MCH; Pařezov, V obce (6543), Pařezovský kopec, suché stráně na hřebeni a JV svahu, 420–480 m, 21.V.2018, 1 ex. MCH; Pec (6642), Čerchov, okolí vrcholu, 1040 m, 20.VIII.2020, 1 ex. MCH; Kdyně, Z okraj města (6644), na kmenu jírovce, 440 m, 24.V.2003, 1 ex. MCH; Úborsko, JZ obce (6644), skalnatý svah nad tratí, 24.V.2003, 1 ex. MCH; Čepice [6747], Chanovec, JZ svah, 1.–30.V.2007, 1 ex. EBC; ditto, 15.VIII.2012, 1 ex. KZC; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018); Rabí [6747], Zámecký vrch, 14.VII.2005, 3 ex. MCH; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905, jako *Crabro elongatulus*); Sušice [6747], kamenolom, 21.–30.IV.2007, 1 ex. EBC; ditto, 30.IV.–1.VI.2007, 7 ex. EBC; ditto, 1.–5.VI.2007, 4 ex. EBC; ditto, 5.–26.VI.2007, 1 ex. EBC; ditto, vápencový lom, 25.IX.–11.X.2007, 1 ex. EBC.

***Crossocerus exiguus* (Vander Linden, 1829)**

Milíkov, S obce (6243), příkrý svah u řeky Mže, skalní lesostep, 400 m, 7.VI.2019, 1 ex. MCH; Plzeň-Bolevec [6246], stadion, 5.IX.2005, 4 ex. MCH; Plzeň-Lochotín [6246], 24.VI.2005, 5 ex. MCH; ditto, niva Mže, Kilometrovka, 320 m, 24.VI.2005, 1 ex. MCH; Holýšov [6344], Hradecká skála, 29.VIII.2005, 6 ex. MCH; ditto, 1.IX.2005, 2 ex. MCH; Nový Dvůr, SZ obce (6344), svah nad řekou, písčité okraj lesa, 380 m, 18.VII.2005, 1 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom a stráně v obci, 16.VI.2005, 2 ex. MCH; ditto, 27.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, 29.VIII.2005, 1 ex. MCH; ditto, 14.V.2007, 1 ex. MCH; ditto, 26.V.2018, 2 ex. MCH; ditto, 12.V.2018, 1 ex. MCH; ditto, 26.V.2018, 3 ex. MCH; ditto, 7.VIII.2020, 4 ex. MCH; Dobřany [6345], 19.VII.2018, 1 ex. MCH; Štítary, V obce (6442), JZ svah nad řekou Radbuzou, 420–460 m, 29.VII.2017, 1 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 23.VI.2005, 8 ex. MCH; ditto, 26.VIII.2005, 1 ex. MCH; ditto, 13.VIII.2007, 1 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 20.–22.VI.2005, 5 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, 7.VI.2003, 1 ex. MCH; ditto, 29.VI.2005, 4 ex. MCH; ditto, 19.VIII.2005, 3 ex. MCH; ditto, 8.VI.2010, 2 ex. MCH; Slatina, V obce (6545), okraj lesa, 450 m, 26.VIII.2015, 1 ex. MCH; Hyršov, 1,5 km JV obce (6644), JV svah Hlásného

vrchu, pískovna, 510 m, 2.IX.2004, 1 ex. MCH; Pocinovice, JZ obce [6644], 13.VI.2002, 1 ex. MCH; ditto, 24.V.2003, 1 ex. MCH; ditto, 3.VI.2005, 3 ex. MCH; ditto, 26.V.2009, 2 ex. MCH; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018); Rabí [6747], Zámecký vrch, 14.VII.2005, 6 ex. MCH; Sušice [6747], vápencový lom, 7.VI.2004, 1 ex. MCH; ditto, 1.–5. VI.2007, 1 ex. EBC.

Crossocerus heydeni* Kohl, 1880

Havlovice, 2,5 km J (6543), Zelenov, hráz prostředního rybníka, 480 m, 31.VIII.2002, 1 ♀ MCH; ditto, 7.IX.2005, 1 ♀ MCH (oba kusy J. Straka revid.). Boreomontánní druh, velmi vzácný v celém areálu výskytu (BITSCH & LECLERCQ 1993). SCHOLZ & LIEBIG (2013) jeho biotop popisují jako klimaticky specifické, kontinuální, staré lesy. Vzhledem k vzácnosti tohoto druhu je o bionomii známo minimum. V ČR byl donedávna známý pouze ze severních Čech (VEPŘEK & STRAKA 2007), odkud nálezy blíže popisují BLAŽEJ et al. (2016). V Českém Švýcarsku je považován za jeden z nejvýznamnějších druhů s přímou vazbou na chladné biotopy (BLAŽEJ et al. 2016). Ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

***Crossocerus leucostoma* (Linnaeus, 1758)**

Karlovy Vary (5742–43), bez data (ZAVADIL et al. 1937, jako *Crabro carbonarius*); Lesná, JZ obce (6240), PR Farské bažiny, 740 m, 17.VI.2020, 2 ♂♂ MCH; Železná, 5 km J obce (6441), PP Veský mlýn, niva Plešského potoka, 740 m, 1.V.2004, 3 ♂♂ MCH; Polánka, SZ obce (6547), PP V Houlištích, 11.VI.2000, 1 ♀ ZMP; Pamferova Huť (6845), 2007 (DVOŘÁK & BOGUSCH 2008); Modrava, Luzenské údolí (7046), 2005 (DVOŘÁK et al. 2006). Lesní druh hnízdící v torzech stromů, imaga loví různé dvoukřídlé a usedávají na květenství bolševníku a břechťanu (BITSCH & LECLERCQ 1993). V ČR se vyskytuje výlučně ve vyšších polohách, kde může být lokálně i celkem běžným druhem (cf. DVOŘÁK & BOGUSCH 2008, STRAKA et al. 2009, BOGUSCH et al. 2015, BLAŽEJ et al. 2016). Zranitelný druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Crossocerus megacephalus* (Rossi, 1790)

Rabštejn nad Střelou (5945), 7.VII.2004, Z. Andrš leg., 1 ex. MCH; Plzeň-Lochotín (6246, ulice Pod vinicemi, 30.V.1998, 1 ex. ZMP; Diana [6341], PR Diana, 12.–14.VI.2007, 2 ex. MCH; ditto, 27.V.2008, 1 ex. MCH; Šťáhlavice (6347), PR Lopata, 22.V.2002, 1 ex. ZMP; Horšovský Týn [6443], zámecký park, ex. larva (ze dřeva) 1998, 2 ex. MCH; ditto, 2.VI.2005, 1 ex. MCH; Podražnice, JV obce (6443), obora, stará doubrava, 390–450 m, 8.VI.2004, 1 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní škol-

ky, 25.V.2003, 1 ex. MCH; Janovice nad Úhlavou, JZ obce (6645), okolí řeky Úhlavy, 420 m, 4.IX.2019, 1 ex. MCH; Čepice [6747], Chanovec, okolí vrcholu, 3.V.2009, 1 ex. MCH; ditto, okraje lesa na JZ úpatí, 23.V.2009, 1 ex. MCH.

Crossocerus nigrinus* (Lepeletier & Brullé, 1835)

Františkovy Lázně, SV města (5840), NPR Soos, 3.VII.2004, Z. Andrš leg., 1 ♂ MCH; Pocinovice [6544], 1.V.2018, 1 ♀ MCH.

Nehojný druh křovinatých okrajů lesů a pasek, vyskytující se zřejmě na většině území ČR, ale je nahlášen pouze jednotlivě (STRAKA et al. 2009). Rubikolní druh lovící různé dvoukřídlé, hnízda staví často v bezových větvích, dospělci sedají na květy bršlice *Aegopodium podagraria* či haluchy *Oenanthe aquatica* (BITSCH & LECLERCQ 1993).

***Crossocerus ovalis* Lepeletier & Brullé, 1835**

Horní Slavkov [5842], motokros, 12.–22.VI.2016, 1 ex. MSX; Javorná (5843), bez data (ZAVADIL et al. 1937, jako *Crabro anxius*); Diana [6341], PR Diana, 14.VI.2007, 2 ex. MCH; Nový Dvůr, SZ obce (6344), svah nad řekou, písčité okraje lesa, 380 m, 18.VII.2005, 1 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 21.–22.V.2005, 2 ex. MCH; ditto, 21.VI.2018, 1 ex. MCH; Postřekov [6542], 12.VI.2020, 2 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, 8.VI.2010, 1 ex. MCH; Pařezov, V obce (6543), Pařezovský kopec, suché stráně na hřebeni a JV svahu, 420–480 m, 21.V.2018, 2 ex. MCH.

***Crossocerus palmipes* (Linnaeus, 1767)**

Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937, jako *Crabro palmarius*).

V ČR velmi vzácný psamofilní druh otevřených písčin. Loví drobné dvoukřídlé z čeledí Empididae, Lauxaniidae, Stratiomyidae a Chloropidae (BITSCH & LECLERCQ 1993). Kriticky ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

***Crossocerus podagricus* (Vander Linden, 1829)**

Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937, jako *Crabro podagricus*); Pavlovice [6142], PR Pavlovická stráň, 7.VIII.2007, 1 ex. MCH; Plzeň-Koterov, SV obce (6246), kamenolom, asi 400 m, 26.VII.2018, 3 ex. MCH; Plzeň-Lochotín [6246], 24.VI.2005, 5 ex. MCH; Diana [6341], PR Diana, 12.–14.VI.2007, 2 ex. MCH; ditto, 2.VIII.2007, 1 ex. MCH; ditto, 20.V.2008, 1 ex. MCH; ditto, 25.VI.2007, 2 ex. MCH; Holýšov [6344], Trný, 20.VIII.2002, 2 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom, 4.VIII.2008, 1 ex. MCH; Dobřany [6345], 19.VII.2018, 2 ex. MCH; Čižice (6346), PP Pod Smutným koutem, 30.VIII.2005, R. Tropek leg., 1 ex. HJC; Horšovský Týn [6443], zá-

mecký park, 26.VIII.2005, 1 ex. MCH; Pivoň [6542], PR Starý Hříštein, 28.VI.2005, 2 ex. MCH; ditto, 25.VI.2007, 3 ex. MCH; ditto, 1.VIII.2007, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], Na šibenici, 8.VI.2003, 1 ex. MCH; Hyřov, JZ obce (6644), Sruby, niva potoka Kouba, 450 m, 24.VII.2014, 2 ex. MCH; Dolní Lhota, SV obce (6645), PR Luňáky, 400 m, 26.VII.2014, 1 ex. MCH; Dubová Lhota [6645], 27.VIII.2005, 2 ex. MCH; ditto, 17.VI.2009, 1 ex. MCH; Rabí [6747], Zámecký vrch a svahy JV obce, 13.–14.VII.2005, 8 ex. MCH; Sušice [6747], kamenolom, 14.VI.2009, 1 ex. MCH; ditto, vápencový lom, 11.IX.2020, 1 ex. MCH; Tedražice [6747], Zdouň, 22.VIII.2014, 1 ex. MCH.

Crossocerus quadrimaculatus* (Fabricius, 1793)

Druztová [6246], PR Háj, 19.VI.2019, 2 ex. MCH; Plzeň-Bolevec (6246), vrch Sytná, 25.VIII.1997, 1 ex. ZMP; Plzeň-Bolevec (6246), rybník Košíňář env., 14.VIII.2001, 1 ex. ZMP; ditto, stadion, 5.IX.2005, 6 ex. MCH; Plzeň-Koterov, SV obce (6246), kamenolom, asi 400 m, 26.VII.2018, 1 ex. MCH; Plzeň-Roudná (6246), soutok Mže a Radbuzy, 25.VIII.2001, 1 ex. ZMP; Hradec, 2 km JZ (6344), svah nad železniční tratí, světliny, 380 m, 27.VI.2005, 1 ex. MCH; Holýšov [6344], Hradecká skála, 29.VIII.2005, 6 ex. MCH; Nový Dvůr, SZ obce (6344), svah nad řekou, písčité okraj lesa, 380 m, 18.VII.2005, 2 ex. MCH; Čižice (6346), PP Pod Smutným koutem, 3.IX.2004, 2 ex. HJC; Krchleby [6444], lesní školky, 20.–22.VI.2005, 1 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 26.VIII.2005, 13 ex. MCH; ditto, 7.VII.2020, 2 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, 10.VIII.2004, 1 ex. MCH; Havlovice, 2,5 km J (6543), Zelenov, 490 m, 7.IX.2005, 3 ex. MCH; Rabí [6747], svahy JV obce, 13.VII.2005, 1 ex. MCH.

Crossocerus styrius* (Kohl, 1892)

Krchleby [6444], lesní školky, okraj lesa při silnici, 8.IX.2005, 1 ♀ MCH.
Lesní druh s výskytem v teplejších polohách (STRAKA et al. 2009). Hnízdění je známé ve větvích bříz, vrb a bezů, a potravou pro larvy bývají dvoukřídlí z čeledí Dolichopodidae, Empididae, Ephydridae, Phoridae, Sciaridae a Sphaeroceridae. Dospělci rádi usedají na květy kaliny *Viburnum opulus* (BITSCH & LECLERCQ 1993). Veškeré recentní nálezy z ČR jsou pouze jednotlivé a lze jej proto hodnotit jako nehojný až vzácný druh (cf. VEPŘEK 2006, VEPŘEK & STRAKA 2007, BLAŽEJ et al. 2016).

***Crossocerus vagabundus* (Panzer, 1798)**

Karlovy Vary (5742–43), bez data (ZAVADIL et al. 1937, jako *Crabro vagabundus*); Cheb (5940), KG

(ZAVADIL et al. 1937, jako *C. vagabundus*); Horšovský Týn [6443], zámecký park, 2.VI.2005, 2 ♂♂ MCH; Chudenice, 2 km JV (6545), PR Bělýšov, 500–650 m, 30.V.2004, 1 ♀ MCH; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905, ZAVADIL et al. 1937, jako *C. vagabundus*); Žichovice, JZ obce (6747), JV svahy v okolí vápencových lomů, 460–530 m, 14.VI.2004, 1 ♂ MCH.

V ČR široce rozšířený, ale nehojný druh, nalézáný zejména na lesních okrajích a pasekách. Hnízdo zakládá v opuštěných chodbách dřevních brouků a jako potravu pro potomstvo loví především drobné tiplíce, příležitostně pakomáry, číhalky nebo z motýlů obaleče. Dospělce lze zastihnout na květech různých miříkovitých (BITSCH & LECLERCQ 1993). Zranitelný druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

***Crossocerus varus* Lepeletier & Brullé, 1835**

Mariánská (5643), bez data (KUBES 1905, jako *Crabro varius*); Plzeň (6246), Štruncovy sady, 2.V.2006, 1 ex. ZMP; Plzeň-Bolevec [6246], stadion, 5.IX.2005, 1 ex. MCH; Plzeň-Lochotín (6246), louky, Kilometrovka env., 14.VII.1998, 1 ex. ZMP; Staré Sedlo, J obce (6343), Sobolí rybník env., 6.VII.2000, 1 ex. ZMP; Holýšov [6344], Hradecká skála, 1.IX.2005, 1 ex. MCH; Čižice (6346), PP Pod Smutným koutem, 19.VIII.2004, 1 ex. HJC; ditto, 3.IX.2004, 3 ex. HJC; ditto, VIII.2005, R. Tropek leg., 8 ex. HJC; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 26.VIII.2005, 1 ex. MCH; Pivoň [6542], PR Starý Hříštein, 1.VIII.2007, 1 ex. (MCH); Havlovice, 2,5 km J (6543), Zelenov, 7.IX.2005, 6 ex. MCH; Slatina, V obce (6545), okraj lesa, na listech *Quercus*, 450 m, 27.VIII.2005, 2 ex. MCH; Folmava, 2,5 km Z (6642), údolí Chladné Bystřice, 18.VIII.2005, 3 ex. MCH; Pec (6642), Čerchov, okolí vrcholu, 1040 m, 10.VIII.2010, 1 ex. MCH; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905, jako *C. varius*); Sušice [6747], vápencový lom, 25.IX.–11.X.2007, 1 ex. EBC.

Crossocerus walkeri* (Shuckard, 1837)

Holýšov [6344], Hradecká skála, 29.VIII.2005, 1 ♀ MCH; Dubová Lhota [6645], 20.VI.2007, 1 ♀ MCH.
V ČR velmi vzácný druh břehových porostů, hlavně větších řek, kde hnízdí v opuštěných chodbách po dřevokazném hmyzu (VEPŘEK & STRAKA 2007, MACEK et al. 2010). Pro potomstvo loví jepice, hlavně z čeledi Baetidae (BITSCH & LECLERCQ 1993). Zranitelný druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

***Crossocerus wesmaeli* (Vander Linden, 1829)**

Karlovy Vary (5742–43), bez data (ZAVADIL et al. 1937, jako *Crabro wesmaeli*); Horní Slavkov [5842], písky, 3.–12.VI.2016, 1 ex. MSX; ditto, písky, smyk, 22.VI.2016, J. Straka leg., 1 ex. MSX; ditto, moto-

kros, 3.–12.VI.2016, 16 ex. MSX; ditto, odkaliště, 22.–24.VII.2009, 2 ex. FSC; Hradec [6344], stráně v obci, 14.V.2007, 2 ex. MCH; Domažlice [6543], Na šibenici, vřesoviště, 8.VI.2003, 2 ex. MCH; Pec (6642), Čerchov, okolí vrcholu, 1040 m, 20.VII.2020, 1 ex. MCH.

***Ectemnius borealis* (Zetterstedt, 1838)**

Javorná (5843), bez data (ZAVADIL et al. 1937, jako *Crabro nigrinus*); Rozvadov [6240], NPP Na požárech, 31.VIII.2005, 4 ex. MCH; Žebráky (6241), 1.VIII.2000, 1 ex. ZMP; Diana [6341], PR Diana, 2.VIII.2007, 1 ex. MCH; ditto, 30.VII.2008, 2 ex. MCH; Šťáhlavice, 2 km V obce (6347), svah nad Kornatickým potokem, 400 m, 20.VI.2004, 1 ex. MCH; Folmava, 4 km Z (6642), údolí Chladné Bystrice, 550–650 m, 18.VIII.2005, 3 ex. MCH; Pociňovice, JZ obce [6644], 19.IX.2000, 1 ex. MCH; ditto, 24.V.2003, 1 ex. MCH; Dolní Lhota, SV obce (6645), PR Luňáky, 400 m, 26.VII.2014, 1 ex. MCH; Dubová Lhota [6645], 20.VI.2007, 1 ex. MCH; Čepice [6747], PR Čepičná, Chanovec, JZ svah a okolí vrcholu, 3.V.2009, 1 ex. MCH; ditto, 23.V.2009, 3 ex. MCH; Sušice (6747), bez data (ZAVADIL et al. 1937, jako *C. nigrinus*); Modrava, Luzenské údolí (7046), 2005 (DVOŘÁK et al. 2006).

***Ectemnius cavifrons* (Thomson, 1870)**

Schlackenwerth (= Ostrov, 56–5743), bez data (ZAVADIL et al. 1937, jako *Crabro cavifrons*); Karlovy Vary (5742–43), bez data (ZAVADIL et al. 1937, jako *C. cavifrons*); Chlum Svaté Máří (5841), výsypka, 550 m, 22.–24.VII.2009, 1 ex. FSC; Krásno, 1,5 km Z (5842), rašeliniště, 700 m, 22.–27.IV.2009, 1 ex. FSX; Javorná (5843), bez data (ZAVADIL et al. 1937, *C. cavifrons*); Plzeň-Vinice (6246), kmen břízy, 5.VI.2002, 1 ex. ZMP; Diana [6341], PR Diana, 28.VI.2004, 2 ex. MCH; ditto, 12.VI.2007, 4 ex. MCH; ditto, 24.VI.2008, 2 ex. MCH; ditto, 14.VIII.2007, Z. Andrš leg., 1 ex. MCH; Štěnovice (6346), okolí řeky Úhlavy, 13.VI.1997, 1 ex. ZMP; Kornatice (6347), svah nad Kornatickým potokem, 20.VI.2005, 1 ex. ZMP; Spálené Poříčí (6347), Hviždálka, břehový porost Bradavy, 19.VI.2005, 1 ex. ZMP; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 30.V.2003, 1 ex. MCH; ditto, 2.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, 23.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, 20.VII.2020, 1 ex. MCH; Pivoň [6542], PR Starý Hirštejn, 25.VI.2007, 2 ex. MCH; Domažlice [6543], Na šibenici, 8.VI.2003, 2 ex. MCH; Kdyně, SZ města (6544), Rýzmbek, okolí vrcholu, 680 m, 4.VI.2003, 2 ex. MCH; Kout na Šumavě (6544), 15.IV.2020, V. Aulický leg., 1 ex. MCH; Folmava, 3 km Z (6642), údolí Chladné Bystrice, 550–650 m, 18.VIII.2005, 1 ex. MCH; Dubová Lhota [6645], 12.VI.2008, 1 ex. MCH.

Ectemnius cephalotes* (Olivier, 1792)

Rozvadov [6240], NPP Na požárech, 31.VIII.2005, 2 ex. MCH; Plzeň-Lochotín [6246], 6.IX.2004, 1 ex. MCH; Diana [6341], PR Diana, 12.–14.VI.2007, 2 ex. MCH; ditto, 7.VII.2007, Z. Andrš & H. Dadáková leg., 1 ex. MCH; Spálené Poříčí (6347), Zámecká ulice, 30.VII.2000, 1 ex. ZMP; ditto, 14.VII.2001, 1 ex. ZMP; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 26.VIII.2005, 1 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 8.IX.2005, 1 ex. MCH; Měcholupy, SV obce (6447), Buková hora, PR Chejlava, pahýl buku, 27.VII.2005, 1 ex. ZMP; Pivoň [6542], PR Starý Hirštejn, 25.VI.2007, 1 ex. MCH; ditto, 1.VIII.2007, 1 ex. MCH; Havlovice, 2,5 km JZ (6543), Zelenov, 490 m, 7.IX.2005, 2 ex. MCH.

Kus (samice) chycený na lokalitě Plzeň-Lochotín nesl ulovenou bzučivku z rodu *Pollenia* Robineau-Desvoidy, 1830 (Diptera: Calliphoridae).

Ectemnius confinis* (Walker, 1871)

Líně (6345), rybníky env., 18.VIII.2005, 1 ♂ ZMP; Postřekov [6542], 19.VII.2014, 1 ♂ MCH; Pila (6543), PP Louka u Šnajberského rybníka, 9.IX.2004, 1 ♂ MCH.

V ČR v nejteplejších oblastech místy běžný, jinde jen ojedinělý mokřadní druh. Hnízda si u nás vytváří nejčastěji v dutých stéblech rákosu, v jiných částech areálu také ve větvích bezů či stoncích miříkovitých (BITSCH & LECLERCQ 1993). MACEK et al. (2010) uvádějí také možnost hnízdění v hálkách zelenušky *Lipara lucens* Meigen, 1830. Dospělci usedají na květy miříkovitých rostlin, pro potomstvo loví různé brachycerní dvoukřídlé (BITSCH & LECLERCQ 1993). Zranitelný druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

***Ectemnius continuus punctatus* (Lepeletier & Brulé, 1835)**

Abertamy (5642), rašeliniště, 23.–25.VII.2009, 2 ex. FSC; Lomnice [5741], 26.–30.VII.2014, 1 ex. TSX; Karlovy Vary (5743), Vítkův vrch, 600 m, smyk, 31.VIII.2000, J. Straka leg., det. et coll.; ditto (5743), okolí řeky Ohře, 4.VII.2008, Z. Andrš leg., 1 ex. MCH; Františkovy Lázně, SV města (5840), NPR Soos, 17.VII.2004, Z. Andrš leg., 9 ex. MCH; ditto, 24.VIII.2008, Z. Andrš leg., 1 ex. MCH; Horní Slavkov (5842), pískovna, 22.–24.VII.2009, 2 ex. FSC; Krásno, 1,5 km Z (5842), rašeliniště, 700 m, 22.–27.IV.2009, 1 ex. FSX; Rozvadov [6240], NPP Na požárech, 31.VIII.2005, 1 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom, 25.VII.2004, 1 ex. MCH; ditto, 16.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, 12.V.2018, 1 ex. MCH; Dobřany [6345], 19.VII.2018, 1 ex. MCH; Líšina (6345), pískovna na V okraji obce, 7.VI.2018, 1 ex. MCH; Holýšov (6444), smykem při kolejišti u nádraží, 360 m, 16.VIII.2002, 2 ex. MCH; Krchle-

by [6444], lesní školky, 8.IX.2005, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], Na šibenici, 31.VIII.2002, 1 ex. MCH; ditto, 18.VIII.2004, 1 ex. MCH; ditto, Škarmán, 16.V.2005, 1 ex. MCH; Pocinovice [6544], 3.VI.2005, 1 ex. MCH; Slatina, V obce (6545), okraj lesa, 450 m, 27.VIII.2005, 1 ex. MCH; Folmava, 3 km Z (6642), údolí Chladné Bystřice, 550–650 m, 18.VIII.2005, 3 ex. MCH; Pec (6642), Čerchov, okolí vrcholu, 1040 m, 5.VII.2020, 1 ex. MCH; Dubová Lhota [6645], 27.VIII.2005, 1 ex. MCH; Těchonice [6647], 5.–7.IX.2005, 3 ex. FSC; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018); Sušice (6747), bez data (KUBES 1905, jako *Crabro fuscitarsus*); Sušice [6747], vápencový lom, 1.–5.VI.2007, 1 ex. EBC; Čepice [6747], Chanovec, JZ svah, 23.V.2009, 1 ex. MCH; ditto, 25.VII.–25.VIII.2007, 1 ex. EBC.

Ectemnius dives (Lepeletier & Brullé, 1835)

Lomnice [5741], 30.V.–3.VI.2014, 1 ex. TSX; Nová Ves, JV obce (5942), PP Dominova skalka, 2.VI.2005, 1 ex. ZMP; Pavlovice [6142], PR Pavlovická stráň, 7.VIII.2007, 1 ex. MCH; Rozvadov [6240], NPP Na požárech, 31.VIII.2005, 5 ex. MCH; Plzeň-Lochotín [6246], 24.VI.2005, 1 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom a stráně v obci, 25.VII.2004, 1 ex. MCH; ditto, 16.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, 27.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, 29.VIII.2005, 1 ex. MCH; Hradec, 2 km JZ (6344), lesnatý svah nad tratí (*Pinus*, *Quercus*), světliny, 360 m, VI.2004, 1 ex. MCH; Železná, 5 km J obce (6441), PP Veský mlýn, niva Plešského potoka, 740 m, 31.V.2004, 1 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 17.V.2003, 2 ex. MCH; ditto, 30.V.2003, 1 ex. MCH; ditto, 2.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, 13.VIII.2007, 1 ex. MCH; Holýšov (6444), železniční stanice env., smykem při kolejišti, 360 m, 16.VIII.2002, 1 ex. MCH; Holýšov, JZ města (6444), u řeky Radbuzy poblíž jezu, 360 m, 8.VI.2008, 2 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 20.–22.VI.2003, 1 ex. MCH; Capartice, S osady (6542), podél cesty na Sádek, 800 m, 30.VIII.2005, 2 ex. MCH; Domažlice [6543], Na šibenici, 8.VI.2003, 1 ex. MCH; ditto, 18.VIII.2004, 1 ex. MCH; ditto, Škarmán, 16.VIII.2002, 1 ex. MCH; ditto, 7.VI.2003, 1 ex. MCH; ditto, 19.VIII.2005, 2 ex. MCH; ditto, 25.VII.2007, 1 ex. MCH; Nový Pařezov, V obce (6543), Pařezovský kopec, suché stráně na hřebeni a JV svahu, 420–480 m, VII.2013, 1 ex. MCH; Chudenice, 1 km JZ obce (6544), zámek Lázeň env., 510 m, 7.VIII.2004, 1 ex. MCH; Oprechtice, JV obce (6544), pískovna, suchý J svah, 480 m, 21.V.2003, 1 ex. MCH; Pocinovice [6544], 3.VI.2005, 2 ex. MCH; Pec (6642), Čerchov, okolí vrcholu, 1040 m, 10.VIII.2010, 1 ex. MCH; Hyřov, 1,5 km JV obce (6644), JV svah Hlásného vrchu, pískovna, 510 m,

20.V.2004 1 ex. MCH; Dolní Lhota, SV obce (6645), PR Luňáky, 400 m, 26.VII.2014, 1 ex. MCH; Čepice [6747], Chanovec, JZ svah, 27.V.2005, 3 ex. MCH; ditto, 13.V.–1.VI.2007, 1 ex. EBC; ditto, 25.VIII.–25.IX.2007, 1 ex. EBC; ditto, 23.V.2009, 1 ex. MCH; Rabí [6747], Zámecký vrch, 14.VII.2005, 1 ex. MCH; ditto, 17.V.2009, 1 ex. MCH; ditto, svahy JV obce, 17.V.2009, 1 ex. MCH; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905, jako *Crabro dives*); Sušice [6747], kamenolom, 5.–26.VI.2007, 1 ex. EBC; ditto, 25.VIII.–25.IX.2007, 1 ex. EBC; ditto, vápencový lom, 5.–26.VI.2007, 1 ex. MCH; Tedražice [6747], Hora, 15.VII.2005, 1 ex. MCH; Pamferova Huť (6845), 2007 (DVOŘÁK & BOGUSCH 2008); Modrava, Luzenské údolí (7046), 2005 (DVOŘÁK et al. 2006).

Ectemnius guttatus (Vander Linden, 1829)

Sušice (6747), bez data (KUBES 1905, jako *Crabro spinicollis*); Pec (6542), 10.VII.1977, 1 ♀ KZC. V ČR vzácný lesní druh, vystupuje až do 1600 m (BEAUMONT 1964). Hnízda v odumřelém dřevě listnáčů i jehličnanů zásobuje dvoukřídlými z čeledi Muscidae, Syrphidae a Chloropidae (BITSCH & LECLEERCQ 1993). Kriticky ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Ectemnius lapidarius (Panzer, 1804)

Vintířov (5742), výsypka, 480 m, 23.–25.VII.2009, 1 ex. FSC; Františkovy Lázně, SV města (5840), NPR Soos, 17.VII.2004, Z. Andrš leg., 2 ex. MCH; Plzeň-Lochotín (6246), Lochotínské louky, 6.VI.2001, 1 ex. ZMP; Plzeň-Vinice (6246), kmen břízy, 5.VI.2002, 1 ex. ZMP; Diana [6341], PR Diana, 14.VI.2007, 1 ex. MCH; ditto, 2.VIII.2007, 2 ex. MCH; Hradec, 1 km JZ obce (6344), okolí chatové kolonie, 400 m, 29.VIII.2005, 3 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 30.V.2003, 1 ex. MCH; ditto, 26.VIII.2005, 1 ex. MCH; Pivoň [6542], PR Starý Hirštejn, 25.VI.2007, 1 ex. MCH; Postřekov [6542], 19.VII.2004, 1 ex. MCH; ditto, 8.VII.2020, 1 ex. MCH; Babylon (6543), Babylonský rybník, okolí hráze, 470 m, 3.VI.2018, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], niva Zubřiny, 19.VIII.2005, 1 ex. MCH; ditto, 20.V.2018, 1 ex. MCH; Havlovice, 2,5 km J (6543), Zelenov, Radošovský rybník env., 475 m, 15.VI.2019, 1 ex. MCH; Pila (6543), PP Louka u Šnajberského rybníka, 460 m, 17.VIII.2004, 1 ex. HJC; ditto, 9.IX.2004, 1 ex. MCH; Chudenice, 2 km J obce (6545), PR Chudenická bažantnice, 440 m, 27.VIII.2005, 3 ex. MCH; Slatina, V obce (6545), okraj lesa, 450 m, 27.VIII.2005, 1 ex. MCH; Dolní Lhota, SV obce (6645), PR Luňáky, 400 m, 26.VII.2014, 2 ex. MCH; Dubová Lhota [6645], 27.VIII.2005, 3 ex. MCH; ditto, 12.VI.2008,

1 ex. MCH; ditto, 17.VI.2009, 1 ex. MCH; ditto, 26.VII.2014, 3 ex. MCH; ditto, 15.VI.2020, 2 ex. MCH; Janovice nad Úhlavou, JZ obce (6645), okolí řeky Úhlavy, 420 m, 13.VI.2009, 2 ex. MCH; Těchonice [6647], 18.–20.VI.2005, 1 ex. FSC; ditto, 27.–29.VII.2005, 2 ex. FSC; Čepice [6747], Chanovec, JZ svah, 23.V.2009, 1 ex. MCH; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905, jako *Crabro chrysostomus*); Sušice [6747], kamenolom, 520 m, 14.VI.2009, 1 ex. MCH; ditto, vápencový lom, 25.VII.–25.VIII.2007, 1 ex. EBC; Modrava, Luzenské údolí (7046), 2005 (DVOŘÁK et al. 2006).

Ectemnius rubicola (Dufour & Perris, 1840)

Františkovy Lázně, SV města (5840), NPR Soos, 17.VII.2004, Z. Andrš leg., 2 ex. MCH; Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937, jako *Crabro rubicola*); Klíčov (6142), 1.VIII.2000, 1 ex. ZMP; Pavlovice, S obce (6142), okolí řeky Mže, 7.VIII.2007, 1 ex. MCH; Plzeň-Bolevec (6246), Chotíkovský les, Stržený rybník env., PR Petrovka, 21.VIII.1997, 1 ex. ZMP; Plzeň-Lochotín (6246), ulice Pod vinicemi, 7.VIII.1997, 1 ex. ZMP; Plzeň-Lochotín (6246), louky Z od fakultní nemocnice, 6.VII.2007, 1 ex. MCH; Staré Sedlo, J obce (6343), Sobolí rybník env., 26.V.2000, 1 ex. ZMP; Hradec [6344], kamenolom, 27.VI.2005, 2 ex. MCH; Havlovice, 2,5 km J (6543), Zelenov, Radošovský rybník env., 475 m, 15.VI.2019, 1 ex. MCH; Hyršov, JZ obce (6644), Sruby, niva potoka Kouba, 450 m, 24.VII.2014, 1 ex. MCH; Dubová Lhota [6645], 27.VIII.2005, 2 ex. MCH; ditto, 15.VI.2020, 1 ex. MCH; Sušice (6747), bez data (ZAVADIL et al. 1937, *C. rubicola*).

Ectemnius ruficornis (Zetterstedt, 1838) (Obr. 9)

Krásno, 1,5 km Z (5842), rašeliniště, 10.VIII.2008, Z. Andrš leg., 1 ex. MCH; Pavlovice [6142], PR Pavlovická stráň, 7.VIII.2007, 1 ex. MCH; Chotíná (6146), potok Třemošná, 10.VIII.1997, 1 ex. ZMP; Rozvadov [6240], NPP Na požárech, 31.VIII.2005, 1 ex. MCH; Plzeň (6246), Chotíkovský les, Stržený rybník env., PR Petrovka, 4.VIII.1997, 1 ex. ZMP; Šťáhlavice, 2 km V obce (6347), svah nad Kornatickým potokem, 400 m, 20.VI.2004, 2 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 25.V.2003, 1 ex. MCH; Rybník, 3 km JZ (6541), niva potoka Černice, 560 m, VII.2012, 1 ex. MCH; Vranov, S obce (6542), louka, 650 m, 30.VIII.2005, 1 ex. MCH; Pocinovice, JZ obce [6544], 3.VI.2005, 1 ex. MCH; Chudenice, 2 km J obce (6545), PR Chudenická bažantnice, 440 m, 27.VIII.2005, 1 ex. MCH; Folmava, 4 km Z (6642), údolí Chladné Bystřice, 550–650 m, 18.VIII.2005, 3 ex. MCH; Čepice [6747], Chanovec, JZ svah, 1.–30.V.2007, 1 ex. EBC; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905, ZAVADIL et al. 1937,

jako *Crabro planifrons*); Modrava, Luzenské údolí (7046), 2005 (DVOŘÁK et al. 2006).

Ectemnius rugifer (Dahlbom, 1845)

Lichtenstadt (= Hroznětín, 5643) (ZAVADIL et al. 1937).

Teplomilný druh s vazbou na staré stromy a výskytem zejména v lužních lesích (P. Bogusch, osobní sdělení). Detaily z bionomie nejsou známy; dospělci navštěvují hlavně květy *Angelica*, případně *Rhamnus* (BITSCH & LECLERCQ 1993). V ČR vzácný druh, teprve nedávno poprvé hlášený z Moravy (VEPŘEK & STRAKA 2007). Ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Ectemnius sexcinctus (Fabricius, 1775)

Vintířov (5742), výsypka, 480 m, 23.–25.VII.2009, 1 ♂ FSC; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905, jako *Crabro sexcinctus* a *C. quadricinctus*).

V ČR kromě nejvyšších poloh široce rozšířený, ale nehojný druh. Hnízdí v osluněném mrtvém dřevě, v opuštěných požercích dřevokazných brouků. Kořisti bývají dvoukřídlí čeledi Syrphidae, případně Calliphoridae. Dospělci sedají na květy miříkovitých (BITSCH & LECLERCQ 1993). Zranitelný druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Entomognathus brevis (Vander Linden, 1829)

Mariánská (5643), bez data (KUBES 1905, jako *Crabro brevis*); Chotíkov [6145], 5.–7.VI.2009, 1 ex. FSC; ditto, 4.VI.2018, 1 ex. MCH; Plzeň-Lochotín [6246], 24.VI.2005, 1 ex. MCH; Kyšice (6247), kaolínka, 5.–7.VI.2009, 1 ex. FSC; Dobřany [6345], 19.VII.2018, 1 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 23.VI.2005, 3 ex. MCH; ditto, 13.VIII.2007, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], Na šibenici, 7.VI.2003, 2 ex. MCH; ditto, 29.VI.2005, 1 ex. MCH; Slatina, V obce (6545), okraj lesa,



Obr. 9. *Ectemnius ruficornis* (Bohemia: Chomutov). Foto: P. Krásenský.

Fig. 9. *Ectemnius ruficornis* (Bohemia: Chomutov). Photo: P. Krásenský.

450 m, 26.VIII.2015, 1 ex. MCH; Čepice [6747], cesta při okraji lesa, 17.VII.2009, 1 ex. MCH; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905, *C. brevis*); Tedražice [6747], Hora, 15.VII.2005, 1 ex. MCH.

Lestica alata* (Panzer, 1797)

Horní Slavkov (5842), odkaliště, 22.–24.VII.2009, 1 ♀ FSC.

V ČR v minulosti hojnější (ZAVADIL et al. 1937), avšak nyní vzácný druh xerothermních písčin, strání a stepí. Vytváří hnízdní agregace, kořisti bývají motýly z čeledí Crambidae a Tortricidae, dospělci navštěvují hlavně květy různých miříkovitých, zvláště máčky *Eryngium campestre* (ZAVADIL et al. 1937, BITSCH & LECLERCQ 1993). Ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

***Lestica clypeata* (Schreber, 1759)**

Františkovy Lázně, 4,5 km SV (5840), NPR Soos, 17.VII.2004, Z. Andrš leg., 2 ex. MCH; Černošín (6143), VI.2004, Z. Andrš leg., 7 ex. MCH; Milíkov, S obce (6243), příkrý svah u řeky Mže, skalní lesostep, 400 m, 7.VI.2019, 1 ex. MCH; Plzeň-Lochotín (6246), ulice Na vinicích env., 7.IX.1993, 1 ex. ZMP; Plzeň-Lochotín (6246), louky v nivě řeky Mže, 11.VIII.2000, 1 ex. ZMP; Plzeň-Lochotín [6246], 24.VI.2005, 1 ex. MCH; Diana [6341], PR Diana, 14.VI.2007, 1 ex. MCH; Staré Sedlo, J obce (6343), Sobolí rybník env., 6.VII.2000, 1 ex. ZMP; Hradec [6344], stráně u trati, 3.VI.2002, 1 ex. MCH; ditto, okraj lomu, 25.VII.2004, 1 ex. MCH; ditto, 26.V.2018, 1 ex. MCH; Holýšov [6344], Trný, 20.VIII.2002, 1 ex. MCH; Líšina (6345), pískovna na V okraji obce, 7.VI.2018, 3 ex. MCH; Štítary, V obce (6442), JZ svah nad řekou Radbuzou, 420–460 m, 30.V.2003, 1 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 13.VIII.2007, 3 ex. MCH; ditto, ruderál při řece Radbuze, 16.VII.2004, 2 ex. MCH; Vranov, S obce (6542), louka, 650 m, 30.VIII.2005, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarmán, 19.VIII.2005, 2 ex. MCH; ditto, 15.VII.2014, 1 ex. MCH; Dolní Folmava (6643), JV svah, 470 m, 4.VI.2003, 1 ex. MCH; Pocinovice, JZ obce [6644], 19.IX.2000, 1 ex. MCH; ditto, 3.VI.2005, 1 ex. MCH; Těchonice [6647], 27.–29.VII.2005, 1 ex. FSC; Čepice [6747], Chanovec, okolí vrcholu, 27.VII.2020, 1 ex. MCH; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905, jako *Crabro clypeatus*); Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018); Pamferova Huť (6845), 2007 (DVOŘÁK & BOGUSCH 2008).

***Lestica subterranea* (Fabricius, 1775)* (Obr. 10)**

Františkovy Lázně, 4,5 km SV (5840), NPR Soos, 17.VII.2004, Z. Andrš leg., 4 ♂♂ 4 ♀♀ MCH; Horní Slavkov [5842], 3.VI.2016, 1 ♂ MSC;

ditto, březový les, 12.–22.VI.2016, 1 ♂ MSX; ditto, písky, 3.–22.VI.2016, 1 ♂ 2 ♀♀ MSX; ditto, písky, smyk, 22.VI.2016, J. Straka leg., 1 ♀ MSX; ditto, motokros, 3.–12.VI.2016, 6 ♂♂ MSX; ditto, 12.–22.VI.2016, 2 ♂♂ 2 ♀♀ MSC; Chotíkov [6145], 4.VI.2018, 1 ♀ MCH; Radnice (6147), odval dolu, 380 m, 5.–7.VI.2009, 1 ♀ FSC; Plzeň (6246), vrch Mikulka, 23.V.2000, 2 ex. ZMP; ditto, západní úpatí, 31.V.2001, 2 ex. ZMP; Plzeň-Bolevec [6246], Kamenný rybník, písčina u břehu, 5.VI.2018, 1 ♂ MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 20.–22.VI.2005, 1 ♂ 5 ♀♀ MCH; ditto, 22.V.2018, 1 ♀ MCH.

V ČR zvláště v Čechách dříve “všude” (ZAVADIL et al. 1937), dnes jen lokálně hojný druh. Hnízdí v zemi, často pospolitě, a loví motýly čeledí Crambidae, Tortricidae, Zygaenidae a Geometridae, imaga navštěvují také květy celé řady rostlin, viz BITSCH & LECLERCQ (1993). Zranitelný druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Na lokalitě Krchleby (Obr. 10) samice v rychlém sledu přinášely do hnízd travaříky *Chrysoteuchia culmella* (Linnaeus, 1758) (P. Heřman det., podle fotografie).

***Lindenius albilabris* (Fabricius, 1793)**

Abertamy (5642), rašeliniště, 23.–25.VII.2009, 6 ex.



Obr. 10. Krchleby, výslunný okraj borového lesa s hnízdištěm *Lestica subterranea* označeným šipkou (nahore) a samice opouštějící své hnízdo (dole). Foto: Z. Kejval.

Fig. 10. Krchleby, sunny edge of a pine forest with nesting site of *Lestica subterranea* marked by arrow (top), and a female leaving its nest (bottom). Photo: Z. Kejval.

FSC; Mariánská (5643), bez data (KUBES 1905, jako *Crabro albilabris*); Lomnice [5741], 22.–24. VII.2009, 2 ex. FSC; ditto, 29.VI.–3.VII.2014, 4 ex. TSX; ditto, VII.2014, J. Matějů leg., 4 ex. MSX; Ostrov [5743], 26.–30.VII.2014, 1 ex. TSX; Františkovy Lázně, SV města (5840), NPR Soos, 3.VII.2014, Z. Andrš leg., 1 ex. MCH; Horní Slavkov [5842], březový les, 22.VI.2016, 1 ex. MSX; ditto, písky, 22.VI.2016, 2 ex. MSX; ditto, motokros, 22.VI.2016, 22 ex. MSX; ditto, odkaliště, 22.–24. VII.2009, 3 ex. FSC; Chotíkov [6145], 5.–7.VI.2009, 8 ex. FSC; ditto, 4.VI.2018, 2 ex. MCH; Rozvadov [6240], NPP Na požárech, 31.VIII.2005, 1 ex. MCH; Plzeň-Bolevec [6246], stadion, 5.IX.2005, 1 ex. MCH; Plzeň-Roudná (6246), soutok Mže a Radbuzy env., 4.VII.2001, 2 ex. ZMP; ditto, 12.VII.2001, 2 ex. ZMP; ditto, 19.VIII.2001, 2 ex. ZMP; Hradec [6344], kamenolom, VI.2004, 1 ex. MCH; ditto, 25.VII.2004, 3 ex. MCH; ditto, 8.VIII.2014, 1 ex. MCH; ditto, 7.VIII.2020, 1 ex. MCH; ditto, stráně v obci, 29.VIII.2005, 1 ex. MCH; ditto, 4.VIII.2008, 1 ex. MCH; ditto, 26.V.2018, 1 ex. MCH; ditto, stráně podél trati, 25.V.2005, 1 ex. MCH; Lišina (6345), pískovna na V okraji obce, 7.VI.2018, 1 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 13.VIII.2007, 2 ex. MCH; Holýšov (6444), železniční stanice env., smykem při kolejišti, 360 m, 16.VIII.2002, 1 ex. MCH; ditto, 27.VII.2014, 1 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 21.–22.VI.2005, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], Na šibenici, vřesoviště, 8.VI.2003, 1 ex. MCH; ditto, Škarman, 29.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, 19.VIII.2005, 2 ex. MCH; Domažlice (6543), rudérál u plaveckého bazénu, 440 m, 2.VI.2018, 2 ex. MCH; Loučim, Z obce (6644), suché stráně, pastvina nad hřbitovem, 540 m, IV.2005, 1 ex. MCH; Rabí [6747], Zámecký vrch a svahy JV obce, 13.–14. VII.2005, 2 ex. MCH; Pamferova Huť (6845), 2007 (DVOŘÁK & BOGUSCH 2008).

Lindenius panzeri* (Vander Linden, 1829)

Plzeň-Bolevec [6246], Kamenný rybník, průsek pod elektrickým vedením, 5.VI.2018, 2 ex. MCH; Holýšov [6344], Hradecká skála, 18.VII.2005, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, 7.VI.2003, 1 ex. MCH; ditto, 29.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, Na šibenici, 8.VI.2003, 2 ex. MCH; ditto, 6.IX.2020, 1 ex. MCH; Rabí [6747], Zámecký vrch a svahy JV obce, 13.–14.VII.2005, 4 ex. MCH.

Lindenius pygmaeus armatus* (Vander Linden, 1829)

Lomnice [5741], 25.VII.2014, J. Matějů leg., 1 ex. MSX; Ostrov [5743], 26.–30.VII.2014, 2 ex. TSX; Chotíkov [6145], 4.VI.2018, 1 ex. MCH; Plzeň-Bolevec [6246], Senecký rybník, 19.VI.2019, 1 ex.

MCH; ditto, stadion, 5.IX.2005, 6 ex. MCH; Holýšov [6344], Hradecká skála, 29.VIII.2005, 1 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom, 16.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, 7.VIII.2020, 1 ex. MCH; Stod, S města (6344), cihelna, 18.VI.2008, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, 7.VI.2003, 1 ex. MCH; ditto, 29.VI.2005, 3 ex. MCH; ditto, 19.VIII.2005, 4 ex. MCH; ditto, Na šibenici, vřesoviště, 31.VIII.2002, 1 ex. MCH; Domažlice (6543), rudérál u plaveckého bazénu, 440 m, 2.VI.2018, 1 ex. MCH; Pocinovice, JZ obce [6544], 7.VI.2007, 1 ex. MCH; Slatina, V obce (6545), okraj lesa, 450 m, 26.VIII.2015, 1 ex. MCH; Čepice [6747], Chanovec, okraje lesa na JZ úpatí, 11.IX.2020, 1 ex. MCH; Rabí [6747], svahy JV obce, 13.VII.2005, 1 ex. MCH; Sušice [6747], vápencový lom, 11.IX.2020, 2 ex. MCH.

Miscophus bicolor* Jurine, 1807

Krchleby [6444], lesní školky, 20.–22.VI.2005, 3 ex. MCH; Kdyně, SZ města (6544), Rýzmberek, světlna na vrcholu, 680 m, 17.VII.2007, 1 ex. MCH; Rabí [6747], svahy JV obce, 13.VII.2005, 1 ex. MCH.

Miscophus concolor* Dahlbom, 1844

Chotíkov [6145], 20.VI.2018, 1 ♀ MCH.

V ČR vzácný, psamofilní druh otevřených písčin. Kořistí bývají drobní nedospělí pavouci (BITSCH et al. 2001). MACEK et al. (2010) uvádějí jako preferovanou kořist rodu např. snovačky a skákavky a časté hnízdění v nepočetných agregacích. Téměř ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Nitela fallax* Kohl, 1883

Pavlovice [6142], PR Pavlovická stráně, 7.VIII.2007, 1 ♀ MCH; Druztová [6246], PR Háj, 14.VII.2020, 1 ♀ MCH; Hradec [6344], kamenolom, 16.VI.2005, 1 ♂ MCH.

V ČR vzácný druh, hnízdící ve dřevě, ve starých broučích požercích, ale také v dutých lodyhách rostlin. Osidluje různé typy biotopů včetně lesních a jeho kořistí jsou především pisivky, případně mery a mšice, jichž do každé komůrky uloží i 30 ex. (MACEK et al. 2010). Téměř ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

***Nitela spinolai* Latreille, 1809**

Lomnice [5741], 1.–3.IX.2014, 1 ex. TSX; Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937); Rozvadov [6240], NPP Na požárech, 31.VIII.2005, 6 ex. MCH; Diana [6341], PR Diana, 14.VI.2007, 4 ex. MCH; ditto, 2.VIII.2007, 1 ex. MCH; ditto, 30.VII.2008, 3 ex. MCH; ditto, 13.VII.2020, 2 ex. MCH; Milevo, S obce (6343), niva Úhlavky, 400 m, 4.VII.2015, 2 ex. MCH; ditto, 20.VII.2019, 2 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom, 16.VI.2005, 1 ex. MCH; Hradec,

2 km JZ (6344), lesní světliny ve svahu nad železniční tratí, 380 m, 27.VI.2005, 3 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 13.VIII.2007, 1 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 21.–22.VI.2005, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, 16.V.2005, 1 ex. MCH; ditto, na šibenici, 8.VI.2003, 1 ex. MCH; ditto, 18.VIII.2004, 1 ex. MCH; Pila, JV osady (6543), písčité bor, 470 m, 12.VII.2005, 5 ex. MCH; Janovice nad Úhlavou, JZ obce (6645), okolí řeky Úhlavy, 420 m, 30.VI.2020, 1 ex. MCH; Čepice [6747], Chanovec, okolí vrcholu, 27.VII.2020, 1 ex. MCH.; Sušice [6747], vápencový lom, 11.IX.2020, 1 ex. MCH.

Oxybelus argentatus debeaumonti P. Verhoeff, 1948
Horní Slavkov (5842), pískovna, 22.–24.VII.2009, 3 ex. FSC; Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937, jako *O. mucronatus*); Chotíkov [6145], 20.VI.2018, 2 ex. MCH; Horní Bříza (6146), kaolínka, 23.VII.2020, 3 ex. EBC; Ledce (6146), kaolínka, 17.VII.1997, 2 ex. ZMP; Plzeň-Bolevec (6246), Chotíkovský les, Stržený rybník env., 27.VII.1996, 1 ex. ZMP; ditto, 13.VII.1997, 1 ex. ZMP; Plzeň-Bolevec [6246], Kamenný rybník, písčina u břehu, 5.VI.2018, 4 ex. MCH; ditto, Senecký rybník, 18.VI.2019, 1 ex. MCH; Plzeň-Bolevec (6246), rybník Košinář env., 19.VII.1998, 1 ex. ZMP; ditto, rybník Nováček env., 31.VII.2001, 1 ex. ZMP; Krchleby [6444], lesní školky, 20.–22.VI.2005, 3 ex. MCH; ditto, 21.VI.2018, 2 ex. MCH; ditto, pískovna, 21.VI.2018, 1 ex. MCH.

Oxybelus bipunctatus Olivier, 1812*
Tisová (5841), odkaliště popílku elektrárny, 26.–30.VII.2014, 3 ex. TSX; Horní Slavkov [5842], písky, 22.VI.2016, 6 ex. MSX; ditto, motokros, 22.VI.2016, 1 ex. MSX; Druztová [6246], niva Berounky, 14.VII.2020, 1 ex. MCH; Plzeň-Bolevec [6246], rybník Košinář, 18.VIII.2019, 3 ex.; ditto, Senecký rybník, 19.VI.2018, 3 ex. MCH.

[*Oxybelus latro* Olivier, 1812]
Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937).
Palearktický druh s výskytem ve střední a jižní Evropě, severní Africe, známý také z Turecka a Mongolska. ZAVADIL et al. (1937) považují výše uvedený katalogový údaj (bez bližších dat a dokladového materiálu) za velmi pochybný, další údaje nejsou známe a druh tak není započítán do fauny Čech (VEPŘEK & STRAKA 2007). Z těchto důvodů chybí i na seznamu západočeských druhů, viz příloha.

Oxybelus mandibularis Dahlbom, 1845*
Ostrov [5743], 26.–30.VII.2014, 2 ♀♀ TSX.
V Čechách celkově spíše vzácnější, avšak v některých regionech na příhodných stanovištích lokálně

hojný druh (cf. BLAŽEJ 2017), s vazbou na xerothermní písčité biotopy. Pro potomstvo loví různé dvoukřídle z čeledi Muscidae, Sarcophagidae a Tachinidae. Dospělci sedají především na květy hvězdnicovitých (např. *Achillea*) a miříkovitých (*Pastinaca*) rostlin (LOMHOLDT 1976, BITSCH & LECLERCQ 1993). Zranitelný druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

[*Oxybelus mucronatus* (Fabricius, 1793)]
Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937).
Mediterránní druh zasahující do střední Evropy, v ČR velmi vzácný psamofil vátých i aluviálních písků. Všechny údaje uváděné ZAVADILEM et al. (1937) se vztahují s jistotou k *O. argentatus*, přičemž *O. mucronatus* patří údaje pod mladším synonymem *O. pugnax* Olivier, 1811 (cf. VEPŘEK & STRAKA 2007). Zranitelný druh se známým výskytem pouze v Jihomoravském, Libereckém, Středočeském a Ústeckém kraji (STRAKA & BOGUSCH 2017; L. Blažej, nepublikované údaje). Z těchto důvodů chybí na seznamu druhů západních Čech, viz příloha.

Oxybelus quattuordecimnotatus* Jurine, 1807
Plzeň-Bolevec (6246), Kamenný rybník env., 6.VIII.1998, 1 ♂ ZMP (J. Straka det.).
Vzácnější teplomilný druh píscin, jehož výskyt v Čechách byl už v minulosti pouze lokální, např. v Polabí (ZAVADIL et al. 1937). Jako kořist bývají uváděni dvoukřídle z čeledi Ulidiidae a Dryomyzidae (BITSCH & LECLERCQ 1993). Téměř ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

***Oxybelus trispinosus* (Fabricius, 1787)**
Horní Slavkov (5842), lom, 22.–24.VII.2009, 1 ex. FSC; Horní Slavkov [5842], březový les, 22.VI.2016, 2 ex. MSX; ditto, písky, 3.–22.VI.2016, 3 ex. MSX; ditto, motokros, 3.–22.VI.2016, 7 ex. MSX; Chotíkov [6145], 4.VI.2018, 2 ex. MCH; Milíkov, S obce (6243), příkrý svah u řeky Mže, skalní lesostep, 400 m, 7.VI.2019, 1 ex. MCH; Druztová [6246], niva Berounky, 19.VI.2019, 1 ex. MCH; Plzeň-Bolevec [6246], Kamenný rybník, písčina u břehu, 5.VI.2018, 1 ex. MCH; ditto, průsek pod elektrickým vedením, 5.VI.2018, 1 ex. MCH; Plzeň-Koterov, SV obce (6246), kamenolom, asi 400 m, 26.VII.2018, 1 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom a stráně v obci, 31.V.2003, 1 ex. MCH; ditto, 25.VII.2004, 2 ex. MCH; ditto, 16.VI.2005, 2 ex. MCH; ditto, 27.VI.2005, 3 ex. MCH; ditto, 12.V.2018, 1 ex. MCH; ditto, 26.V.2018, 2 ex. MCH; ditto, svahy podél železnice, 25.V.2005, 1 ex. MCH; Líšina (6345), pískovna na V okraji obce, 7.VI.2018, 2 ex. MCH; Holýšov (6444), železniční stanice env., smykem při kolejišti, 360 m, 16.VIII.2002, 1 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 20.–22.VI.2005, 11 ex. MCH;

ditto, 22.V.2018, 5 ex. MCH; ditto, 21.VI.2018, 2 ex. MCH; ditto, pískovna, 21.VI.2018, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, 10.VIII.2004, 1 ex. MCH; ditto, 16.V.2005, 1 ex. MCH; ditto, 29.VI.2005, 2 ex.; ditto, 19.VIII.2005, 2 ex. MCH; Pocinovice, JZ obce [6644], 19.IX.2000, 2 ex. MCH; ditto, 24.V.2003, 1 ex. MCH; ditto, 3.VI.2005, 2 ex. MCH; Loučim, Z obce (6644), suché pastviny, 540 m, IV.2005, 1 ex. MCH; Úborsko, S obce (6644), suchý JV svah, 470 m, 12.VI.2002, 2 ex. MCH; Hyršov, 1,5 km JV obce (6644), JV svah Hlásného vrchu, pískovna, 510 m, 2.IX.2004, 1 ex. MCH; ditto, 24.VII.2014, 1 ex. MCH; Bezděkov, SV obce (6645), šterkovna, 400 m, 16.VI.2018, 1 ex. MCH; Dubová Lhota [6645], 17.VI.2009, 1 ex. MCH; Těchonice [6647], 18.–22.VI.2005, 1 ex. FSC; ditto, 27.–29.VII.2005, 1 ex. FSC; Rabí [6747], Zámecký vrch a svahy JV obce, 13.–14.VII.2005, 4 ex. MCH; Tedražice, 1 km JV [6747], 15.VII.2005, 2 ex. MCH; Tedražice [6747], Zdouň, 22.VIII.2014, 1 ex. MCH; Žichovice, JZ obce (6747), JV svahy v okolí vápencových lomů, 460–530 m, 14.VI.2004, 1 ex. MCH; Pamferova Huť (6845), 2007 (DVOŘÁK & BOGUSCH 2008).

Oxybelus uniglumis* (Linnaeus, 1758)

Lomnice [5741], 25.VII.2014, J. Matějů leg., 1 ex. MSX; Horní Slavkov (5842), lom, 22.–29.IV.2009, 2 ex. FSC; ditto [5842], 3.VI.2016, 1 ex. MSX; ditto, písky, 3.–22.VI.2016, 16 ex. MSX; ditto, motokros, 3.–22.VI.2016, 4 ex. MSX; ditto, odkaliště, 22.–24.VII.2009, 2 ex. FSC; Plzeň-Lochotín (6246), ulice Pod vinicemi, 6.VIII.2001, 1 ex. ZMP; ditto, Kilometrovka env., 12.VIII.1998, 1 ex. ZMP; ditto, louky Z od nemocnice, 6.VII.2007, 1 ex. MCH; Diana [6341], PR Diana, 14.VI.2007, 1 ex. MCH; ditto, 25.VI.2008, 1 ex. MCH; ditto, Kateřinský potok, 8.VI.2019, 3 ex. MCH; Krehleby [6444], lesní školky, 2.VI.2002, 1 ex. MCH; ditto, 22.V.2018, 3 ex. MCH; ditto, 21.VI.2018, 5 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, 16.VIII.2002, 1 ex. MCH; ditto, 7.VI.2003, 1 ex. MCH; ditto, 10.VIII.2004, 1 ex. MCH; ditto, 19.VIII.2005, 2 ex. MCH; ditto, 29.VI.2005, 1 ex. MCH; Bezděkov, SV obce (6645), šterkovny, 400 m, 16.VI.2018, 1 ex. MCH; Dubová Lhota [6645], 27.VIII.2005, 1 ex. MCH; ditto, 20.VI.2007, 3 ex. MCH; ditto, 17.VI.2009, 1 ex. MCH; Sušice [6747], kamenolom, 21.–30.IV.2007, 1 ex. EBC.

Oxybelus variegatus* Wesmael, 1852

Chotíkov [6145], 4.VI.2018, 1 ex. MCH; Plzeň-Bolevec (6246), rybník Nováček env., 31.VII.2001, 1 ex. ZMP (J. Straka det.); Plzeň-Bolevec [6246], Kamenný rybník, průsek pod elektrickým vedením, 5.VI.2018, 1 ex. MCH; Hradec [6344], kame-

nolom, 16.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, 27.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, 4.VIII.2008, 1 ex. MCH; Dobřany [6345], 19.VII.2018, 2 ex. MCH.

***Pison atrum* Spinola, 1808**

Chotíkov [6145], 2009 (BOGUSCH et al. 2011).

Mediterránní druh, který se v Evropě v současné době šíří směrem na sever (BOGUSCH et al. 2011). Hnízdí v dutých lodyhách a opuštěných chodbách po dřevokazném hmyzu a plod zásobuje drobnými pavouky. V Čechách byl kromě výše uvedené lokality hlášen také z Polabí (Písty), přičemž v obou případech se jednalo o otevřené písčité biotopy. Pro posouzení jeho případného ohrožení nejsou dostatečné údaje (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Rhopalum clavipes* (Linnaeus, 1758)

Prameny, J obce (5942), PR Mokřady pod Vlčkem, asi 750–800 m, 11.VI.2006, Z. Andrš leg., 1 ex. MCH; Kaznějov (6146), kaolínka, 400 m, 5.–7.VI.2009, 1 ex. FSC; Rozvadov [6240], NPP Na požárech, 31.VIII.2005, 1 ex. MCH; Spálené Poříčí (6347), Zámecká ulice, 7.VII.2001, 1 ex. ZMP; Pivoň [6542], PR Starý Hirštejn, 28.VI.2005, 1 ex. MCH; Havlovice, 2,5 km J obce (6543), Zelenov, 490 m, 7.IX.2005, 1 ex. MCH; Pocinovice, JZ obce [6544], 3.VI.2005, 1 ex. MCH; Folmava, 3 km Z (6642), údolí Chladné Bystřice, 18.VIII.2005, 1 ex. MCH; Janovice nad Úhlavou, JZ obce (6645), okolí řeky Úhlavy, 420 m, 4.IX.2019, 1 ex. MCH; ditto, 30.VI.2020, 1 ex. MCH.

Rhopalum coarctatum* (Scopoli, 1763)

Druztová [6246], niva Berounky, 19.VI.2019, 1 ex. MCH; Plzeň-Bolevec (6246), PR Kamenný rybník, 30.VI.2000, 1 ex. ZMP; ditto, stadion, 5.IX.2005, 1 ex. MCH; Lhota (6345), luh u řeky Radbuzy, smyk podrostu, 21.VII.2003, 1 ex. ZMP; Plzeň-Litice (6346), Dubová hora, 13.VI.1997, 1 ex. ZMP; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 19.V.2007, 1 ex. MCH; Postřekov [6542], 8.VII.2020, 1 ex. MCH; Havlovice, 2,5 km J obce (6543), Zelenov, 490 m, 7.IX.2005, 3 ex. MCH; Dubová Lhota [6645], 27.VIII.2005, 2 ex. MCH; ditto, 20.VI.2007, 1 ex. MCH; ditto, 20.VIII.2008, 3 ex. MCH; Janovice nad Úhlavou, JZ obce (6645), okolí řeky Úhlavy, 420 m, 4.IX.2019, 1 ex. MCH; ditto, 13.VI.2020, 1 ex. MCH.

Rhopalum gracile* Wesmael, 1852

Plzeň-Bolevec [6246], Senecký rybník, 18.VIII.2019, 1 ♀ MCH; Postřekov [6542], 23.VI.2020, 1 ♂ 1 ♀ MCH; Domažlice [6543], niva potoka Zubřina, 30.V.2020, 1 ♂ MCH.

V ČR vzácnější, specializovaný a velmi lokální

druh, hlášený zatím jen z několika převážně českých lokalit, od nížin a kotlin (Polabí, Třeboňsko) až po chladnější podhorské oblasti, např. České Švýcarsko (VEPŘEK 2006, BOGUSCH & MOCEK 2007, VEPŘEK & STRAKA 2007, BLAŽEJ et al. 2016). Jeho nálezy pocházejí vesměs z okolí mokřadů a vodních ploch, kde zřejmě hnízdí v rákosinách či ostřicích a loví drobné nematocerní dvoukřídle (např. Chironomidae), případně pisivky (BITSCH & LECLERCQ 1993).

Solierella compedita* (Piccioli, 1869)

Domažlice [6543], Škarman, kamenolom, 7.VI.2003, 1 ♀ MCH.

V ČR vzácný druh, zejména v Čechách, kde byl poprvé zjištěn na Mostecku (TYRNER 1981), dále jen ve Středočeském kraji a Praze (STRAKA & BOGUSCH 2017). Obývá xerothermní stanoviště s množstvím suchého mrtvého dřeva, kde si zakládá hnízda v opuštěných požercích brouků, případně využívá zemní hnízda jiných kutilek. Kořisti bývají nymfy ploštice z čeledi Lygaeidae, případně Pentatomidae (BITSCH et al. 2001). Téměř ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Tachysphex dimidiatus* (Panzer, 1809)

Horní Slavkov [5842], písky, 27.V.2016, 2 ex. MSC; ditto, 12.VI.2016, 11 ex. MSC; ditto, 22.VI.2016, 8 ex. MSC; ditto, motokros, 12.VI.2016, 2 ex. MSC; ditto, motokros, 22.VI.2016, 2 ex. MSX; Chotíkov [6145], 4.VI.2018, 1 ex. MCH; Plzeň-Koterov, SV obce (6246), kamenolom, asi 400 m, 20.VI.2005, 3 ex. MCH; Diana [6341], Kateřinský potok, 8.VI.2019, 1 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom, 12.V.2018, 1 ex. MCH; Líšina (6345), pískovna na V okraji obce, 7.VI.2018, 1 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 23.VI.2005, 1 ex. MCH; Capartice, S osady (6542), u cesty na Sádek, 30.VIII.2005, 2 ex. MCH; Babylon (6543), Babylonský rybník, písčité svah hráze, 470 m, 3.VI.2018, 1 ex. MCH; Oprechtice, JV obce (6544), pískovna, 480 m, 19.V.2009, 1 ex. MCH; Rabí [6747], svahy JV obce, 17.V.2009, 1 ex. MCH; Sušice [6747], vápencový lom, 30.V.2005, 2 ex. MCH; Tedražice [6747], Hora, 15.VII.2005, 3 ex. MCH; Žichovice, JZ obce (6747), vápencové lomy env., 14.VI.2004, 1 ex. MCH.

***Tachysphex jokischianus* (Panzer, 1809)**

Pruněrov (Starý lom, 5545), 2010 (STRAKA 2016); Tušimice (5645), 2010 (STRAKA 2016); Horní Slavkov [5842], 3.VI.2016, 6 ex. MSX; Druztová [6246], niva Berounky, 19.VI.2019, 4 ex. MCH; Plzeň-Bolevec [6246], Kamenný rybník, průsek pod elektrickým vedením, 5.VI.2018, 1 ex. MCH; ditto, Senecský rybník, 19.VI.2019, 1 ex. MCH; Plzeň-Lochotín

[6246], 24.VI.2005, 1 ex. MCH; Diana [6341], Kateřinský potok, 8.VI.2019, 1 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom, 16.VI.2005, 2 ex. MCH; Štítary, V obce (6442), vrch svatého Vavřince, svah nad řekou Radbuzou, 420–460 m, 29.V.2004, 1 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 20.–22.VI.2005, 2 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, 7.VI.2003, 1 ex. MCH; ditto, 9.V.2003, 1 ex. MCH; ditto, 29.VI.2005, 2 ex. MCH; ditto, 11.V.2018, 1 ex. MCH; Pocinovice, JZ obce [6644], 3.VI.2005, 2 ex. MCH; ditto, 26.V.2009, 1 ex. MCH; Rabí [6747], svahy JV obce, 13.VII.2005, 4 ex. MCH; Čepice [6747], Chanovec, JZ svah, 23.V.2009, 1 ex. MCH.

***Tachysphex nigripennis* (Spinola, 1808)**

Pruněrov (Starý lom, 5545), 2010 (STRAKA 2016).

V ČR velmi vzácný druh písčitých biotopů a lomů ve středních polohách (pahorkatiny až podhůří), teprve nedávno nově odlišený (restituovaný) taxon v rámci revize skupiny druhů blízkých *T. pompiliiformis* (STRAKA 2016). Ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

***Tachysphex obscuripennis* (Schenck, 1857)**

Chotíkov [6145], 5.–7.VI.2009, 1 ex. FSC; ditto, 4.VI.2018, 2 ex. MCH; ditto, 20.VI.2018, 1 ex. MCH; Horní Bříza (6146), kaolínka, 23.VII.2020, 1 ex. EBC; Radnice (6147), odval dolu, 380 m, 5.–7.VI.2009, 153 ex. FSX/FSC; Plzeň-Bolevec [6246], Senecký rybník, 19.VI.2019, 1 ex. MCH; Zbůch (6345), Starý důl, výsypka, 20.VI.2018, 1 ex. MCH; Nový Dvůr, SZ obce (6344), svah nad řekou, písčité okraj lesa, 380 m, 18.VII.2005, 3 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom, 12.V.2018, 1 ex. MCH; Stod (6344/45), cihelna, 340 m, 5.–7.VI.2009, 1 ex. FSC; Líšina (6345), pískovna na V okraji obce, 7.VI.2018, 2 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 20.–22.



Obr. 11. *Tachysphex* cf. *obscuripennis*, samice s kořistí (Bohemia: Krchleby). Foto: Z. Kejval.

Fig. 11. *Tachysphex* cf. *obscuripennis*, a female with its prey (Bohemia: Krchleby). Photo: Z. Kejval.

VI.2005, 15 ex. MCH; ditto, 22.V.2018, 1 ex. MCH; ditto, 21.VI.2018, 4 ex. MCH; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018); Rabí [6747], Zámecký vrch, 14.VII.2005, 1 ex. MCH.

Druhy rodu *Tachysphex* Kohl, 1883 budují vesměs zemní hnízda na písčitých místech a komůrky zásobují (podle druhu) hlavně sarančaty, kobylkami, cvrčky a šváby (MACEK et al. 2010) (Obr. 11).

***Tachysphex pompiliformis* (Panzer, 1804)**

Tušimice (5645), 2010 (STRAKA 2016); Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018).

Determinačně obtížný druh, jehož identita byla nedávno revidována (STRAKA 2016). V širším pojetí byl dříve v ČR považován za velmi hojný v nižších teplejších polohách (viz MACEK et al. 2010), avšak STRAKA (2016) uvádí pouze sedm lokalit (Tušimice jako jedinou pro Čechy). Jde tedy pravděpodobně o vzácnější a pouze lokální druh, avšak pro posouzení jeho výskytu či případného ohrožení zatím nejsou dostatečné údaje, viz STRAKA & BOGUSCH (2017).

Tachysphex psammobius* Kohl, 1880

Hradec [6344], kamenolom, 1.V.2003, 1 ex. MCH; ditto, 12.V.2018, 2 ex. MCH; ditto, stráně v obci, 31.V.2003, 1 ex. MCH; ditto, stráně podél trati, 25.V.2005, 1 ex. MCH; Stod (6344/45), cihelna, 340 m, 5.–7.VI.2009, 4 ex. FSC; Krchleby [6444], lesní školky, 22.V.2018, 1 ex. MCH.

Tachysphex unicolor* (Panzer, 1809)

Lomnice [5741], 25.VII.2014, J. Matějů leg., 1 ex. MSX; Vřesová (5742), odkaliště popílku elektrárny, 22.–24.VII.2009, 1 ♀ FSC; Tisová (5841), odkaliště popílku elektrárny, 22.–24.VII.2009, 4 ex. FSC; Chotíkov [6145], 5.–7.VI.2009, 1 ex. FSC; ditto, 4.VI.2018, 2 ex. MCH; Radnice (6147), odval dolu, 380 m, 5.–7.VI.2009, 1 ex. FSC; Kyšice (6247), kaolínka, 5.–7.VI.2009, 1 ex. FSC; Hradec [6344], kamenolom, 16.VI.2005, 3 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, písčitá plocha uvnitř kamenolomu, 400 m, 29.IV.2005, 1 ex. MCH; ditto, 11.V.2018, 2 ex. MCH; Bezděkov, SV obce (6645), šterkovna, 400 m, 16.VI.2018, 2 ex. MCH.

Trypoxylon attenuatum* Smith, 1851

Božičany (5742), pískovna, 23.–25.VII.2009, 1 ex. FSC; Tisová (5841), odkaliště popílku elektrárny, 22.–24.VII.2009, 4 ex. FSC; ditto, 26.–30.VII.2014, 1 ex. TSX; Klabava (6247), výsypka, 5.–7.VI.2009, 2 ex. FSC; Hradec [6344], stráně v obci, 29.VIII.2005, 1 ex. MCH; ditto, stráně podél trati, 25.V.2005, 1 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 2.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, 26.VIII.2005, 2 ex. MCH; ditto, niva Radbuzy,

22.V.2018, 1 ex. MCH; Rybník, 3 km JZ (6541), niva potoka Černice, 560 m, 19.V.2012, 1 ex. MCH; Postřekov [6542], 15.VI.2004, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], niva Zubřiny, 7.IX.2005, 2 ex. MCH; Chudenice, 2 km J obce (6545), PR Chudenická bažantnice, 440 m, 27.VIII.2005, 1 ex. MCH; Janovice nad Úhlavou, JZ obce (6645), okolí řeky Úhlavy, 420 m, 13.VI.2009, 1 ex. MCH; Těchonice [6647], 18.–20.VI.2005, 6 ex. FSC; ditto, 27.–29.VII.2005, 1 ex. FSC; ditto, 5.–7.IX.2005, 1 ex. FSC.

***Trypoxylon clavicerum* Lepeletier & Serville, 1825**
Cheb (5960), bez data i sběratele (snad E. Gradl leg.), 9 ex. NMP; Dobřív (6248), smyk, 24.VI.1937, 1 ex. NMP; Diana [6341], PR Diana, 12.VI.2007, 1 ex. MCH; ditto, 30.VII.2008, 1 ex. MCH; Milevo, S obce (6343), niva Úhlavky, 4.VII.2015, 1 ex. MCH; Pivoň [6542], PR Starý Hirštejn, 28.VI.2005, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], Na šibenici, 8.VI.2003, 1 ex. MCH; Pila, JV osady (6543), písčitý bor, 470 m, 12.VII.2005, 3 ex. MCH; Horažďovice, JV města (6648), Kacle, 26.VI.–25.VII.2007, 1 ex. EBC; Čepice [6747], Chanovec, JZ svah, 17.–30.IV.2007, 1 ex. EBC; ditto, 25.VII.–25.VIII.2007, 1 ex. EBC; ditto, 17.VII.2009, 1 ex. MCH; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905).

***Trypoxylon deceptorium* Antropov, 1991**

Chodov (5742), výsypka, 450 m, 23.–25.VII.2009, 1 ♀ FSC; Vřesová (5742), odkaliště popílku elektrárny, 22.–24.VII.2009, 1 ♀ FSC; Ostrov [5743], 26.–30.VII.2014, 2 ♀♀ TSX; Tisová (5841), odkaliště popílku elektrárny, 22.–24.VII.2009, 3 ♀♀ FSC; Líně (6245), rybníky env., 18.VIII.2005, 1 ♀ ZMP (J. Straka det.); Dobřív (6248), 1937 (VEPŘEK & STRAKA 2007); Postřekov [6542], 19.VII.2014, 1 ex. MCH; ditto, 5.V.2018, 1 ex. MCH; ditto, 23.VI.2020, 2 ♂♂ MCH; Pila, PP Louka u Šnajberského rybníka (6543), 2004 (VEPŘEK & STRAKA 2007); Těchonice [6647], 18.–20.VI.2005, 1 ♀ FSC; Čepice [6747], Chanovec, 15.VIII.2012, 1 ex. KZC.

Druh s vazbou na mokřadní stanoviště v nižších polohách, kde hnízdí ve stéblech rákosu (MACEK et al. 2010), podle BRITSCH et al. (2001) také v opuštěných hálkách zelenušek z rodu *Lipara* Meigen, 1830 (Diptera: Chloropidae). Vzhledem k problémům s odlišením od příbuzného *T. attenuatum* byly první spolehlivé údaje z ČR publikovány celkem nedávno, viz VEPŘEK & STRAKA (2007); v současné době se jeví jako všude hojný druh (P. Bogusch, osobní sdělení).

***Trypoxylon figulus* (Linnaeus, 1758)**

Cheb (5960), bez data i sběratele (snad E. Gradl leg.), 3 ex. NMP; Čbán (6044), Dlouhá louka, 21.VII.2001, 1 ex. ZMP; Dobřív (6248), smyk, 26.VII.1938,

1 ex. NMP; ditto, 25.VIII.1938, 1 ex. NMP; ditto, 20.VI.1939, 1 ex. NMP; ditto, 30.VI.1939, 1 ex. NMP; Plzeň (6246), Kalikovský mlýn, okolí řeky Mže, 16.VIII.2001, 1 ex. ZMP; Plzeň-Lochotín (6246), niva Mže, Kilometrovka, 320 m, 24.VI.2005, 1 ex. MCH; Plzeň-Vinice (6246), 14.VI.2002, 1 ex. ZMP; Diana [6341], PR Diana, 14.VI.2007, 1 ex. MCH; Dobřany [6345], 19.VII.2018, 1 ex. MCH; Štítary, V obce (6442), JZ svah nad řekou Radbuzou, 420–460 m, 30.V.2003, 1 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 30.V.2003, 1 ex. MCH; Podražnice, JV obce (6443), obora, stará doubrava, 390–450 m, 8.VI.2004, 2 ex. MCH; Těchonice [6647], 18.–20.VI.2005, 2 ex. FSC; Čepice [6747], Chanovec, JZ svah, 1.–30.V.2007, 1 ex. EBC; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905); Sušice [6747], kamenolom, 30.IV.–1.VI.2007, 1 ex. EBC; ditto, 1.–5.VI.2007, 4 ex. EBC; Modrava, Luzenské údolí (7046), 2005 (DVOŘÁK et al. 2006).

Trypoxylon fronticorne* Gussakovskij, 1936

Štáhlavice, 2 km V (6347), PR Lopata, 22.V.2002, 1 ♀ ZMP (J. Straka det.).

V ČR velmi vzácný druh, nalézáný spíše v nižších polohách. O bionomii nejsou autorům dostupné údaje. První spolehlivé a do dnešní doby zřejmě jediné údaje z Čech publikovali VEPŘEK & STRAKA (2007), kteří uvádějí celkem sedm lokalit z Prahy, středních a jižních Čech. Jen ve dvou případech (Praha-Radotín, Veselí nad Lužnicí) jde o recentní nálezy po roce 2000 (ostatní jsou převážně historické). Ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Trypoxylon kostylevi* Antropov, 1985

Diana [6341], PR Diana, 12/14.VI.2007, 2 ♂♂ MCH; ditto, 2.VIII.2007, 1 ♀ MCH; ditto, 24.VI.2008, 2 ♂♂ 1 ♀ MCH; ditto, 30.VII.2008, 1 ♀ MCH; Milevo, S obce (6343), niva Úhlavky, 20.VII.2019, 1 ♂ MCH; Hradec [6344], kamenolom, 27.VI.2005, 1 ♀ MCH; Hradec, 1 km JZ obce (6344), chatová kolonie env., 400 m, 29.VIII.2005, 1 ♀ MCH; Hradec, 2 km JZ (6344), lesní světlina ve svahu nad železnicí, 380 m, 27.VI.2005, 1 ♂ MCH; Nový Dvůr, SZ obce (6344), svah nad řekou, písčité okraj lesa, 380 m, 18.VII.2005, 2 ♀♀ MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 26.VIII.2005, 1 ♂ MCH; Pivoň [6542], PR Starý Hirštejn, 28.VI.2005, 2 ♂♂ MCH; Domažlice [6543], niva Zubřiny, 19.VIII.2005, 1 ♀ MCH; ditto, Škarman, 25.VII.2007, 1 ♂ MCH; Pila, JV osady (6543), písčité bor, 470 m, 12.VII.2005, 1 ♀ MCH; Folmava, 3 km Z (6642), údolí Chladné Bystřice, 550–650 m, 18.VIII.2005, 1 ♀ MCH; Dubová Lhota [6645], 20.VI.2007, 2 ♀♀ MCH; Čepice [6747], PR Čepičná, Čepičná, 17.VII.2009, 1 ♀ MCH; Rabí [6747], svahy JV obce, 13.VII.2005, 1 ♀

MCH; ditto, Zámecký vrch, 14.VII.2005, 1 ♀ MCH. Široce rozšířený druh, celkem nedávno popsáný a odlišený od velmi podobného *T. clavicernum* na základě rozdílů ve skulptuře dorzálního pole propodea a tvaru apikální části aedeagu. První konkrétní údaje z ČR uvádějí až JACOBS & BURGER (2007), přičemž je nyní zřejmé, že je zde běžným druhem, viz BLAŽEJ et al. (2016) a množství západočeských lokalit. Vzhledem ke společnému výskytu s příbuzným *T. clavicernum* (výše např. Diana, Pivoň, Pila) a variabilitě znaků bude jeho status nejspíše vyžadovat revizi (J. Straka, osobní sdělení).

***Trypoxylon medium* Beaumont, 1945**

Jimlíkov (5742), kaolínka/pískovna, 420 m, 23.–25.VII.2019, 7 ex. FSC; Vintířov (5742), výsypka, 480 m, 23.–25.VII.2009, 2 ex. FSC; Horní Slavkov (5842), lom/pískovna, 22.–24.VII.2009, 4 ex. FSC; ditto [5842], březový les, 12.VI.2016, 1 ex. MSC; ditto, písky, 12.VI.2016, 1 ex. MSX; ditto, odkaliště, 22.–24.VII.2009, 2 ex. FSC; Chotíkov [6145], 4.VI.2018, 1 ex. MCH; Rozvadov [6240], NPP Na požárech, 31.VIII.2005, 1 ex. MCH; Kyšice (6247), kaolínka, 5.–7.VI.2009, 2 ex. FSC; Klabava (6247), výsypka, 5.–7.VI.2009, 1 ex. FSC; Hradec [6344], stráně podél trati, 26.V.2005, 1 ex. MCH; Stod (6344/45), cihelna, 340 m, 5.–7.VI.2009, 1 ex. FSC; Krchleby [6444], lesní školky, 21.–22.VI.2005, 1 ex. MCH; Pocinovice [6544], 24.V.2003, 1 ex. MCH; ditto, 26.V.2009, 1 ex. MCH; Těchonice [6647], 18.–20.VII.2005, 1 ex. FSC; Čepice [6747], Chanovec, JZ svah, 1.–30.V.2007, 1 ex. EBC; ditto, 5.–26.VI.2007, 1 ex. EBC; ditto, 25.VII.–25.VIII.2007, 1 ex. EBC; Sušice [6747], vápencový lom, 25.VII.–25.VIII.2007, 1 ex. EBC; ditto, 25.VIII.–25.IX.2007, 1 ex. EBC; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018).

***Trypoxylon minus* Beaumont, 1945**

Vintířov (5742), výsypka, 480 m, 23.–25.VII.2009, 2 ex. FSC; Horní Slavkov (5842), lom, 22.–24.VII.2009, 1 ex. FSC; ditto [5842], 3.VI.2016, 2 ex. MSX; ditto, březový les, 22.VI.2016, 8 ex., MSC; Pavlovice [6142], PR Pavlovická stráž, 7.VIII.2007, 1 ex. MCH; Milíkov, S obce (6243), příkrý svah u řeky Mže, skalní lesostep, 400 m, 7.VI.2019, 1 ex. MCH; Plzeň-Bolevec [6246], Kamenný rybník, průsek pod elektrickým vedením, 5.VI.2018, 1 ex. MCH; ditto, stadion, 5.IX.2005, 1 ex. MCH; Plzeň-Lochotín (6246), niva Mže, Kilometrovka, 320 m, 24.VI.2005, 1 ex. MCH; Diana [6341], PR Diana, 14.VI.2007, 2 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom, 16.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, 27.VI.2005, 1 ex. MCH; Hradec, 2 km JZ obce (6344), lesnatý svah nad tratí (*Pinus*, *Quercus*), světliny, 360 m, VI.2004, 1 ex. MCH; Holýšov [6344], Hradecká skála, 29.VIII.2005, 1 ex.

MCH; ditto, 1.IX.2005, 1 ex. MCH; Čižice (6346), PP Pod Smutným koutem, 3.IX.2004, 2 ex. HJC; Štáhlavice, 2 km V obce (6347), svah nad Kornatickým potokem, 400 m, 20.VI.2004, 2 ex. MCH; Štítary, V obce (6442), JZ svah nad řekou Radbuzou, 420–460 m, 30.V.2003, 1 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 17.V.2003, 1 ex. MCH; ditto, 2.VI.2005, 7 ex. MCH; ditto, 23.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, niva Radbuzy, 22.V.2018, 1 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 20.–22.VI.2005, 2 ex. MCH; ditto, 8.IX.2005, 1 ex. MCH; ditto, 22.V.2018, 1 ex. MCH; Capartice, S obce (6542), podél cesty na Sádek, 30.VIII.2005, 1 ex. MCH; Babylon, Z obce [6543], písčité bor, okraj cesty, 470 m 12.VII.2005, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, 9.V.2003, 1 ex. MCH; ditto, niva Zubřiny, 19.VIII.2005, 1 ex. MCH; ditto, 11.V.2018, 1 ex. MCH; Havlovice, 2,5 km J (6543), Zelenov, 490 m, 7.IX.2005, 1 ex. MCH; Chudenice, 1 km JZ obce (6544), zámek Lázeň env., 510 m, 7.VIII.2004, 1 ex. MCH; Slatina, V obce (6545), okraj lesa, 450 m, 27.VIII.2005, 1 ex. MCH; Folmava, Z obce (6642), údolí Chladné Bystrice, Zámeček, 23.VII.2005, 1 ex. MCH; Horažďovice, JV města (6648), Kacle, 5.–26.VI.2007, 2 ex. EBC; Čepice [6747], Chanovec, JZ svah, 27.V.2005, 1 ex. MCH; ditto, 17.–30.IV.2007, 1 ex. EBC; ditto, 1.–30.V.2007, 12 ex. EBC; ditto, 13.V.–5.VI.2007, 7 ex. EBC; ditto, 5.–26.VI.2007, 1 ex. EBC; ditto, 26.VI.–25.VII.2007, 4 ex. EBC; ditto, 25.VII.–25.VIII.2007, 13 ex. EBC; ditto, 25.VIII.–25.IX.2007, 1 ex. EBC; ditto, okolí vrcholu, 23.V.2009, 1 ex. MCH; Sušice [6747], kamenolom, 25.VII.–25.VIII.2007, 2 ex. EBC; ditto, vápencový lom, 9.–21.IV.2007, 1 ex. EBC; ditto, 21.–30.IV.2007, 5 ex. EBC; ditto, 5.–26.VI.2007, 2 ex. EBC; ditto, 26.VI.–25.VII.2007, 1 ex. EBC; ditto, 25.VII.–25.VIII.2007, 1 ex. EBC; ditto, 23.V.2009, 1 ex. MCH; Tedražice [6747], Hora, 15.VII.2005, 1 ex. MCH; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018); Žichovice, S obce (6747), lužní les při Otavě, 440 m, 14.VI.2004, 1 ex. MCH; Modrava, Luzenské údolí (7046), 2005 (DVOŘÁK et al. 2006).

Mellininae

Mellinus arvensis (Linnaeus, 1758)

Lomnice [5741], 1.–5.IX.2014, 1 ex. TSX; Krásno, 1,5 km Z (5842), rašeliniště, 10.VIII.2008, Z. Andrš leg., 7 ex. MCH; Chotíkov (6145), písčivna, 30.VII.2003, 1 ex. ZMP; Rozvadov [6240], NPP Na požárech, 31.VIII.2005, 2 ex. MCH; Plzeň (6246), Chotíkovský les, Stržený rybník env., lesní školka, 28.VIII.1997, 2 ex. ZMP; Plzeň-Bolevec (6246), vrch Mikulka, 15.VIII.1997, 1 ex. ZMP;

Diana [6341], PR Diana, 30.VII.2008, 1 ex. MCH; Capartice, S osady (6542), podél cesty směr Sádek, 800 m, 30.VIII.2005, 1 ex. MCH; 14.VIII.2007, Z. Andrš leg., 1 ex. MCH; Pivoň [6542], PR Starý Hirštejn, 1.VIII.2007, 2 ex. MCH; Folmava, 4 km Z (6642), údolí Chladné Bystrice, 550–650 m, 18.VIII.2005, 1 ex. MCH; Hyršov, 1,5 km JV obce (6644), JV svah Hlásného vrchu, písčivna, 510 m, 2.IX.2004, 1 ex. MCH; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018); Sušice (6747), bez data (KUBES 1905); Sušice [6747], kamenolom, 25.VIII.–25.IX.2007, 1 ex. EBC; Pamferova Huť (6845), 2007 (DVOŘÁK & BOGUSCH 2008).

Mellinus crabroneus (Thunberg, 1791)

Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937, jako *M. sabulosus*).

Psamofilní druh středních poloh, indiferentní k teplotním poměrům stanovišť. MACEK et al. (2010) uvádějí jako kořist dvoukřídlé z čeledi Muscidae a Syrphidae. V minulosti byl hlášen, zvláště v Čechách, z řady míst (ZAVADIL et al. 1937), avšak v současnosti je v ČR považován za vyhynulý (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Pemphredoninae

Ammoplanus kaszabi Tsuneki, 1972

Radnice (6147), 2009 (BOGUSCH et al. 2011).

Vzácný druh s disjunktním areálem výskytu ve střední Asii a v jihozápadní Evropě (BOUČEK 2001). Zástupci tohoto rodu zásobují plod trásněnkami a navštěvují různé drobnokvěté rostliny (MACEK et al. 2010). VEPŘEK & STRAKA (2007) uvádějí prvonález z ČR (Morava: Lednice) ve více jedincích na svízeli *Galium album*. Výše uvedený nález byl první v Čechách (BOGUSCH et al. 2011). Zranitelný druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Ammoplanus marathroicus (De Stefani, 1887)*

Sušice [6747], kamenolom, 5.–26.VI.2007, 1 ♂ EBC. Palearktický xerotermofilní druh, v ČR poměrně vzácný, jen lokálně hojnější v nižších polohách a hlavně na spraších (ZAVADIL & ŠNOFLÁK 1948, MACEK et al. 2010). Pod synonymem *A. handlirschi* Gussakovskij, 1931 uvádějí ZAVADIL et al. (1937) výskyt v okolí Prahy a několik nálezů na Moravě. Jako potravu pro potomstvo loví larvy trásněnek rodu *Thrips* Linnaeus, 1758 (BITSCH et al. 2001).

Ammoplanus perrisi Giraud, 1869*

Rabštejn nad Střelou (5945), 7.VII.2004, Z. Andrš leg., 1 ex. MCH; Plzeň-Koterov, SV obce (6246), kamenolom, asi 400 m, 20.VI.2005, 1 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], svahy u zámku, 13.VIII.2007,

1 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, smykem kvetoucí vegetace podél horní hrany lomu, 19.VIII.2005, 2 ex. MCH; ditto, 28.VIII.2005, 1 ex. MCH.

Ammoplanus pragensis* Šnoflák, 1945

Mýtina, J obce (5940), NPP Železná hůrka, 16.VI.2004, Z. Andrš leg., 1 ♀ MCH (J. Straka det.); Těchonice [6647], sušší plocha, 18.–22.VI.2005, 1 ♀ FSC.

Xerothermní druh (BOUČEK 2001). V ČR je v současné době známo více lokalit (STRAKA & FARKAČ 2002, VEPŘEK & STRAKA 2007); ve většině případů jde o exponované skalní stepi a nálezy na květech mařinek (*Asperula*). Téměř ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Diodontus luperus* Shuckard, 1837

Chodov (5742), výsypka, 450 m, 23.–25.VII.2009, 1 ex. FSC; Vřesová (5742), odkaliště popílku elektrárny, 22.–24.VII.2009, 1 ex. FSC; Horní Slavkov [5842], motokros, 12.–22.VI.2016, 2 ex. MSX; Chotíkov [6145], 5.–7.VI.2009, 5 ex. FSC; Milíkov, S obce (6243), příkrý svah u řeky Mže, skalní lesostep, 400 m, 7.VI.2019, 1 ex. MCH; Plzeň-Koterov, SV obce (6246), kamenolom, asi 400 m, 20.VI.2005, 2 ex. MCH; ditto, 26.VII.2018, 1 ex. MCH; Plzeň-Roudná (6246), soutok Mže a Radbuzy, 4.VII.2001, 1 ex. ZMP; Kyšice (6247), kaolínka, 5.–7.VI.2009, 1 ex. FSC; Hradec [6344], kamenolom a stráně v obci, 16.VI.2005, 9 ex. MCH; ditto, 29.VIII.2005, 1 ex. MCH; ditto, 7.VIII.2020, 4 ex. MCH; ditto, stráně podél trati, 25.V.2005, 3 ex. MCH; Stod (6344/45), cihelna, 340 m, 5.–7.VI.2009, 1 ex. FSC; Dobřany [6345], 19.VII.2018, 2 ex. MCH; Holýšov (6444), smykem při kolejišti u nádraží, 360 m, 16.VIII.2002, 1 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 20.–22.VI.2005, 8 ex. MCH; ditto, 8.IX.2005, 1 ex. MCH; ditto, 22.V.2018, 2 ex. MCH; ditto, 21.VI.2018, 3 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 23.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, 26.VIII.2005, 1 ex. MCH; Postřekov [6542], 12.VI.2020, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, 16.V.2005, 1 ex. MCH; ditto, 29.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, 19.VIII.2005, 4 ex. MCH; Pocinovice, JZ obce [6644], 3.VI.2005, 5 ex. MCH; ditto, 7.VI.2007, 1 ex. MCH; ditto, 26.V.2009, 2 ex. MCH; Úborsko, S obce (6644), suché JV svahy, 470 m, 20.VIII.2008, 1 ex. MCH; Těchonice [6647], 10.IX.2005, 1 ex. FSC; Tedražice [6747], Hora, 15.VII.2005, 1 ex. MCH; Sušice [6747], kamenolom, 30.IV.–1.VI.2007, 1 ex. EBC; ditto, 25.VIII.–25.IX.2007, 1 ex. EBC; ditto, [6747], vápencový lom, 14.VI.2009, 1 ex. MCH.

Diodontus minutus* (Fabricius, 1793)

Lomnice [5741], 25.VII.2014, J. Matějů leg., 1 ex. MSX; Jimlíkov (5742), kaolínka/pískovna, 420 m, 23.–25.VII.2019, 3 ex. FSC; Tisová (5841), odkaliště popílku elektrárny, 22.–24.VII.2009, 6 ex. FSC; Horní Slavkov [5842], březový les, 12.VI.2016, 1 ex. MSX; ditto, písky, smyk, 22.VI.2016, J. Straka leg., 1 ex. MSX; Chotíkov [6145], 4.VI.2018, 2 ex. MCH; Druztová [6246], niva Berounky, 19.VI.2019, 4 ex. MCH; ditto, PR Háj, 14.VII.2020, 1 ex. MCH; Plzeň Bolevec [6246], Kamenný rybník, průsek pod elektrickým vedením, 5.VI.2018, 1 ex. MCH; ditto, stadion, 5.IX.2005, 4 ex. MCH; Plzeň-Lochotín [6246], 24.VI.2005, 5 ex. MCH; Plzeň-Roudná (6246), soutok Mže a Radbuzy, 17.VI.2001, 1 ex. ZMP; Plzeň-Vinice (6246), zoologická zahrada env., 6.VII.2007, 2 ex. MCH; Kyšice (6247), kaolínka, 5.–7.VI.2009, 1 ex. FSC; Nový Dvůr, SZ obce (6344), svah nad řekou, písčité okraj lesa, 380 m, 18.VII.2005, 1 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom a stráně v obci, 16.VI.2005, 2 ex. MCH; ditto, 18.VII.2014, 3 ex. MCH; ditto, 26.V.2018, 3 ex. MCH; Dobřany [6345], 19.VII.2018, 1 ex. MCH; Lišina (6345), pískovna na V okraji obce, 7.VI.2018, 3 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 23.VI.2005, 5 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 21.–22.VI.2005, 2 ex. MCH; ditto, 22.V.2018, 3 ex. MCH; ditto, 21.VI.2018, 1 ex. MCH; Domažlice (6543), ruderal u plaveckého bazénu, hnízdicí v omítce stavby, 440 m, 2.VI.2018, 6 ex. MCH; Nový Pařezov, V obce (6543), Pařezovský kopec, suché stráně na hřebeni a JV svahu, 420–480 m, 21.V.2018, 1 ex. MCH; Bezděkov, SV obce (6645), šterkovny, 400 m, 16.VI.2018, 3 ex. MCH; Rabí [6747], Zámecký vrch a svahy JV obce, 13.–14.VII.2005, 6 ex. MCH; Sušice [6747], kamenolom, 30.IV.–1.VI.2007, 2 ex. EBC; ditto, 1.–5.VI.2007, 1 ex. EBC.

***Diodontus tristis* (Vander Linden, 1829)**

Hvoždany (6442), JZ okraj obce, kamenná zeď, 500 m, 28.V.2003, 1 ex. MCH; Sušice [6747], kamenolom, 5.–26.VI.2007, 1 ex. EBC; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905).

Mimesa bicolor* (Jurine, 1807)

Plzeň-Sulkov (6246), skládka Škoda, 22.VII.1996, 1 ♀ ZMP (J. Straka det.).

V ČR vzácný druh. Hnízdí v zemi a loví pro potomstvo křísky čeledi Cicadellidae, případně mery (BITSCH et al. 2001). VEPŘEK (2006) uvádí z Kokořínska nález z písčitého lesního okraje. Kriticky ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Mimesa bruxellensis* Bondroit, 1934

Domažlice [6543], Na šibenici, vřesoviště, 1.VIII.2002, 1 ex. MCH; ditto, poblíž zaniklého vřesoviště, 7.VIII.2014, 1 ex. MCH.

Mimesa equestris* (Fabricius, 1804)

Horní Slavkov [5842], odkaliště, 22.–24.VII.2009, 1 ♂ FSC; Holýšov (6444), železniční stanice env., smykem při kolejišti, 360 m, 16.VIII.2002, 1 ♀ MCH; Capartice, S osady (6542), podél cesty na Sádek, 800 m, 30.VIII.2005, 1 ♀ MCH; Pec (6542), 24.VII.1963, 1 ♀ KZC; Vranov, S obce (6542), louka, 650 m, 30.VIII.2005, 1 ♀ MCH.

Psamofilní druh, známý především z písčitých stanovišť na okrajích borových lesů, kde mnohdy pospolitě hnízdí v zemi. Pro potomstvo loví křísky z čeledi Cicadellidae a dospělci navštěvují květy různých mířkovitých (BITSCH et al. 2001). V ČR široce rozšířený, ale pouze lokálně hojný druh. Zranitelný druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Mimesa lutaria* (Fabricius, 1787)

Horní Slavkov [5842], písky, smyk, 22.VI.2016, J. Straka leg., 2 ♂♂ 1 ♀ MSC; Javorná (5843), bez data (ZAVADIL et al. 1937, jako *M. shuckardi*); Chotíkov [6145], 4.VI.2018, 2 ♀♀ MCH; Plzeň-Bolevec [6246], Kamenný rybník, průsek pod elektrickým vedením, 5.VI.2018, 3 ♀♀ MCH; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905, ZAVADIL et al. 1937, *M. shuckardi*).

V ČR vzácný druh, známý z jednotlivých nálezů, např. v severních Čechách (VEPŘEK 2006, BOGUSCH et al. 2015; L. Blažej, nepublikované údaje). Hnízdí na písčitých nebo písčitohlinitých biotopech. Komůrku zásobí křísky z čeledi Cicadellidae (BITSCH et al. 2001). Zranitelný druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Mimumesa atratina* (F. Morawitz, 1891)

Horní Slavkov [5842], písky, 3.–22.VI.2016, 9 ex. MSX; ditto, písky, smyk, 22.VI.2016, J. Straka leg., 1 ex. MSX; Kyšice (6247), kaolínka, 5.–7.VI.2009, 1 ex. FSC; Bezděkov, SV obce (6645), štěrkovna, 400 m, 16.VI.2018, 1 ex. MCH; Sušice [6747], kamenolom, 1.–5.VI.2007, 1 ex. EBC.

Mimumesa beaumonti* (Van Lith, 1949)

Dubová Lhota [6645], 20.VI.2007, 1 ♂ 1 ♀ MCH. V ČR vzácný druh, v Čechách známý jen z několika nálezů, viz. DOLLFUSS (2004), VEPŘEK & STRAKA (2007), STRAKA et al. (2009) a ŘÍHA (2014). Hnízda si vytváří v zemi i trouchnivém dřevě a zásobí je křísky z čeledi Cicadellidae, což je obecně platné pro všechny naše druhy rodu (MACEK et al. 2010). Podle charakteru známých lokalit má zřejmě vazbu na vlh-

čí, mokřadní stanoviště (ŘÍHA 2014), což potvrzuje i výše uvedený nález.

***Mimumesa dahlbomi* (Wesmael, 1852)**

Diana [6341], PR Diana, 30.VII.2008, 1 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom, 16.VI.2005, 3 ex. MCH; ditto, 27.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, 12.V.2018, 2 ex. MCH; ditto, stráně v obci, 26.V.2018, 1 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 20.–22.VI.2005, 1 ex. MCH; Díly, 3 km SZ (6542), Velká skála, okolí vrcholu, 800 m, 30.VIII.2005, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, 7.VI.2003, 1 ex. MCH; Pila, JV osady (6543), písčité bor, 470 m, 12.VII.2005, 1 ex. MCH; Folmava, 4 km Z obce (6642), údolí Chladné Bystřice, 500–550 m, 18.VIII.2005, 1 ex. MCH; Čepice [6747], Chanovec, JZ svah, 13.V.–1.VI.2007, 1 ex. EBC; ditto, 17.VII.2009, 1 ex. MCH; ditto, 23.V.2009, 1 ex. MCH; ditto, okolí vrcholu, 27.VII.2020, 1 ex. (MCH); Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018); Sušice [6747], 11.IX.2020, 1 ex. (MCH).

Mimumesa unicolor* (Vander Linden, 1829)

Chotíkov [6145], 4.VI.2018, 1 ex. MCH; Litohlav (6247), Kokotské rybníky env., 31.V.2007, 1 ex. ZMP; Postřekov [6542], 16.VI.2020, 1 ex. MCH; Nový Pařezov, V obce (6543), Pařezovský kopec, suché stráně na hřebeni a JV svahu, 420–480 m, 21.V.2018, 1 ex. MCH.

***Passaloecus borealis* Dahlbom, 1844**

Lesná, JZ obce (6240), PR Farské bažiny, 740 m, 17.VI.2020, 1 ex. MCH; Diana [6341], PR Diana, 14.VI.2007, 2 ex. MCH; ditto, 2.VIII.2007, 1 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 25.V.2003, 4 ex. MCH; ditto, 20.–22.VI.2005, 1 ex. MCH; Sušice [6747], vápencový lom, 5.–26.VI.2007, 1 ex. EBC; ditto, 23.V.2009, 1 ex. MCH; Pamferova Huť (6845), 2007 (DVOŘÁK & BOGUSCH 2008).

***Passaloecus brevilabris* Wolf, 1958**

Pavlovice [6142], PR Pavlovická stráň, 7.VIII.2007, 1 ♂ MCH; Chotíkov [6145], 4.VI.2018, 1 ♀ MCH; Diana [6341], PR Diana, 2.VIII.2007, 3 ♂♂ 1 ♀ MCH; Hradec [6344], kamenolom, 16.VI.2005, 1 ♂ MCH; ditto, 27.VI.2005, 1 ♂ MCH; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018).

V ČR lokální, místy poměrně hojný druh, známý např. z řady lokalit v severních Čechách (KULA & TYRNER 2003a, b, VEPŘEK 2006, STRAKA et al. 2009, BOGUSCH et al. 2015, BLAŽEJ et al. 2016). Svoje hnízda zásobí především mšicemi, stejně jako všichni naši zástupci rodu (MACEK et al. 2010). Téměř ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Passaloecus clypealis* Faester, 1947

Chlum Svaté Máří (5841), výsypka, 550 m, 22.–24.VII.2009, 1 ♀ FSC; Tisová (5841), odkaliště popílku elektrárny, 22.–24.VII.2009, 1 ♂ 7 ♀♀ FSC; Postřekov [6542], 12.VI.2020, 5 ♂♂ MCH; ditto, 23.VI.2020, 1 ♂ MCH; ditto, 8.VII.2020, 1 ♀ MCH. V ČR vzácnější druh, jen lokálně hojný v rákosinách a mokřadech (P. Bogusch, osobní sdělení). Nález na lokalitě Trabice (6450) (TYRNER 1987) byl dlouho jediným spolehlivým dokladem o výskytu v Čechách, viz VEPŘEK & STRAKA (2007). Následně byl nalezen v Polabí (BOGUSCH & MOCEK 2007; L. Blažej, nepublikované údaje) a Jizerských horách (STRAKA et al. 2009). Druh má potvrzené hnízdění ve zlomené větvičce zimolezu, ve stonku rákosu i v opuštěné hálce zelenušek rodu *Lipara* (Diptera: Chloropidae), imaga sedají na květy *Pastinaca* a *Angelica* (BITSCH et al. 2001).

***Passaloecus corniger* Shuckard, 1837**

Pavlovice [6142], PR Pavlovická stráň, 7.VIII.2007, 1 ex. MCH; Diana [6341], PR Diana, 12.–14.VI.2007, 3 ex. MCH; ditto, 24.VI.2008, 1 ex. MCH; ditto, 30.VII.2008, 1 ex. MCH; ditto, 13.VII.2020, 2 ex. MCH; Druztová [6246], PR Háj, 14.VII.2020, 2 ex. MCH; Milevo, S obce (6343), niva Úhlavky, 400 m, 4.VII.2015, 1 ex. MCH; Pivoň [6542], PR Starý Hirštejn, 22.VI.2020, 1 ex. MCH; Babylon, Z obce [6543], písčité bor, okraj cesty, 12.VII.2005, 1 ex. MCH; Babylon (6543), Babylonský rybník, okolí hráze, 470 m, 3.VI.2018, 1 ex. MCH; Havlovice, JZ obce (6543), Hadrovec, 475 m, 19.V.2018, 2 ex. MCH; Pila (6543), PP Louka u Šnajberského rybníka, 460 m, 19.V.2018, 1 ex. MCH; Pila, JV osady (6543), písčité bor, 470 m, 12.VII.2005, 2 ex. MCH; Pocinovice, JZ obce [6644], 13.VI.2002, 1 ex. MCH; ditto, 3.VI.2005, 4 ex. MCH; ditto, 26.V.2009, 2 ex. MCH; Tedražice [6747], Hora, 15.VII.2005, 1 ex. MCH; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018).

Passaloecus eremita* Kohl, 1893

Pavlovice [6142], PR Pavlovická stráň, 7.VIII.2007, 1 ♀ MCH; Chotíkov [6145], 4.VI.2018, 1 ♀ MCH; Lesná, JZ obce (6240), PR Farské bažiny, 740 m, 17.VI.2020, 1 ♀ MCH; Diana [6341], PR Diana, 14.VI.2007, 1 ♀ MCH; ditto, PR Jezírka u Rozvadova, 21.V.2020, 1 ♀ MCH; Pila, JV osady (6543), písčité bor, 470 m, 12.VII.2005, 3 ♀♀ MCH; Pocinovice, JZ obce [6544], 3.VI.2005, 2 ♀♀ MCH. Lesní druh nižších a středních poloh. Hnízdí v opuštěných chodbách dřevokazného hmyzu, případně také ve stoncích rákosu, a hnízdní buňky zásobí nymfami mšic druhu *Cinara pinea* (Mordvilko, 1895) a rodu *Lachnus* Burmeister, 1835 (BITSCH et al. 2001). V ČR místy hojný, např. v severních Čechách (KULA

& TYRNER 2003a, b, STRAKA et al. 2009, BLAŽEJ et al. 2016). Téměř ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

***Passaloecus gracilis* (Curtis, 1834)**

Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937); Chotíkov [6145], 20.VI.2018, 1 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 8.IX.2005, 1 ex. MCH; Pila, JV obce (6543), písčité bor, 470 m, 12.VII.2005, 1 ex. MCH; Pocinovice, JZ obce [6544], 24.V.2003, 1 ex. MCH; Tedražice [6747], Hora, 15.VII.2005, 2 ex. MCH; ditto, Zdouň, 22.VIII.2014, 1 ex. MCH.

***Passaloecus insignis* (Vander Linden, 1829)**

Rozvadov [6240], NPP Na požárech, 31.VIII.2005, 1 ex. MCH; Plzeň-Lochotín (6246), ulice Pod vinicemi, 2.VI.1998, 1 ex. ZMP; Diana [6341], PR Diana, 12.VI.2007, 1 ex. MCH; Hradec, 2 km JZ (6344), svah nad železnicí, lesní světlina, 360 m, 27.VI.2005, 1 ex. MCH; Spálené Poříčí (6347), Zámecká ulice, 5.VIII.2001, 2 ex. ZMP; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 2.VI.2005, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, 16.V.2005, 1 ex. MCH; ditto, 16.V.2005, 1 ex. MCH; ditto, niva Zubřiny, 19.VIII.2005, 1 ex. MCH; ditto, Na Šibenici, 3.X.2020, 1 ex. MCH; Kdyně, SZ města (6544), Rýzmberek, okolí vrcholu, 680 m, 17.VII.2007, 1 ex. MCH; Neurazy (6547), PP V Houlištích, 2.IX.2004, 1 ex. HJC; Folmava, 2,5 km Z obce (6642), údolí Chladné Bystřice, 18.VIII.2005, 2 ex. MCH; ditto, Zámeček, 23.VII.2020, 1 ex. MCH; Pec (6642), Čerchov, okolí vrcholu, 1040 m, 20.VIII.2020, 1 ex. MCH; Čepice [6747], Chanovec, JZ svah, 23.V.2009, 1 ex. MCH; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018).

***Passaloecus monilicornis* Dahlbom, 1842**

Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937); Rozvadov [6240], NPP Na požárech, 31.VIII.2005, 1 ♀ MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 8.IX.2005, 1 ♀ MCH; Sušice [6747], kamenolom, 25.VIII.–25.IX.2007, 1 ♀ EBC.

Vzácný a lokální druh písčitých borů i smíšených lesů středních poloh, kde hnízdí ve dřevě v opuštěných chodbách dřevokazných brouků. V ČR je známý především z nálezů v severních Čechách (KULA & TYRNER 2003a, b, STRAKA et al. 2009, BLAŽEJ & STRAKA 2010, BLAŽEJ et al. 2016). Zranitelný druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Passaloecus singularis* Dahlbom, 1844

Lomnice [5741], 29.VI.–3.VII.2014, 1 ex. TSX; Vintířov (5742), výsypka, 480 m, 23.–25.VII.2009, 1 ex. FSC; Tisová (5841), odkaliště popílku elektrárny, 22.–24.VII.2009, 1 ex. FSC; Horní Slavkov (5842), lom, 22.–24.VII.2009, 1 ex. FSC; ditto

[5842], písky, smyk, 22.VI.2016, J. Straka leg., 1 ex. MSX; Mýtina, J obce (5940), NPP Železná hůrka, 26.VI.2004, Z. Andrš leg., 1 ex. MCH; Kokašice, Z obce (6143), Krasíkov, okolí vrcholu, 630 m, 22.V.2018, 1 ex. MCH; Kaznějov (6146), kaolínka, 400 m, 5.–7.VI.2009, 2 ex. FSC; Radnice (6147), odval dolu, 380 m, 5.–7.VI.2009, 1 ex. FSC; Plzeň-Bolevec [6246], stadion, 5.IX.2005, 2 ex. MCH; Plzeň-Lochotín [6246], 24.VI.2005, 1 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom, 16.VI.2005, 2 ex. MCH; ditto, 27.VI.2004, 3 ex. MCH; ditto, 8.VIII.2014, 2 ex. MCH; ditto, svahy v obci, 28.V.2018, 1 ex. MCH; ditto, svahy podél železniční trati, 25.V.2005, 3 ex. MCH; Stod, S města (6344), areál cihelny, 400 m, 18.VI.2008, 1 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 2.VI.2005, 6 ex. MCH; ditto, 23.VI.2005, 1 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 22.V.2018, 2 ex. MCH; Postřekov [6542], 12.VI.2020, 1 ex. MCH; ditto, 23.VI.2020, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], niva Zubřiny, 14.VI.2005, 6 ex. MCH; ditto, 30.V.2020, 1 ex. MCH; ditto, Škarmán, 28.VIII.2005, 2 ex. MCH; Pila, JV osady (6543), písčité bor, 12.VII.2005, 1 ex. MCH; Pec (6642), Čerchov, okolí vrcholu, 1040 m, 20.VIII.2020, 2 ex. MCH; Pocinovice, JZ obce [6644], 24.V.2003, 1 ex. MCH; ditto, 26.V.2009, 1 ex. MCH; Pocinovice, 2 km JV (6644), louky u potoka, 430 m, 26.V.2009, 1 ex. MCH; Bezděkov, SV obce (6645), šterkovny, 16.VI.2018, 1 ex. MCH; Dubová Lhota [6645], 20.VI.2007, 1 ex. MCH; ditto, 15.VI.2020, 3 ex. MCH; Janovice nad Úhlavou, JZ obce (6645), okolí řeky Úhlavy, 420 m, 13.VI.2005, 1 ex. MCH; Tedražice [6747], Hora, 15.VII.2005, 1 ex. MCH; Rabí [6747], Zámecký vrch a svahy JV obce, 13.–14.VII.2005, 4 ex. MCH; Sušice [6747], kamenolom, 5.–26.VI.2007, 1 ex. EBC; Žichovice, JZ obce (6747), JV svahy v okolí vápencových lomů, 460–530 m, 14.VI.2004, 1 ex. MCH.

[*Passaloecus turionum* Dahlbom, 1845]

Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937); Horšův Týn (= Horšovský Týn, 6443), bez data (ZAVADIL et al. 1937).

Determinačně obtížný druh, velmi podobný běžnému *P. gracilis*. První spolehlivé údaje z ČR uvádějí teprve VEPŘEK & STRAKA (2007) ze středních Čech a Slezska. Hnízdí v mrtvém dřevě, především v požercích jiného hmyzu (WOYDAK 1996), a také v hálkách žlabatky *Andricus collari* (Hartig, 1843) (P. Bogusch, osobní sdělení). Ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Výše uvedené historické údaje (ZAVADIL et al. 1937) nebyly zřejmě nikdy revidovány (nejméně v prvním případě navíc chybí dokladový materiál) a jsou pro-

to považovány za nevěrohodné, viz STRAKA & BOGUSCH 2017 (výskyt v krajích). Z tohoto důvodu chybí i na seznamu druhů západních Čech, viz příloha.

***Pemphredon enslini* Wagner, 1932**

Bohy, SV obce (6047), PR Krašov, 2.VIII.2006, 1 ♀ ZMP; Nový Dvůr, SZ obce (6344), svah nad řekou, písčité okraj lesa, 380 m, 18.VII.2005, 2 ♂♂ MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 28.V.2004, 1 ♂ MCH; Těchonice [6647], 2005 (VEPŘEK & STRAKA 2007); Rabí [6747], svahy JV obce, 17.V.2009, 1 ♂ MCH.

Vzácnější druh, teprve nedávno spolehlivě odlišený (restituovaný status) v rámci revize skupiny blízkých druhů, viz SMISSEN (2003). Hnízdění bylo potvrzeno v prutech ostružiníků. Imaga byla pozorována na listech dubů a květech zlatobýlu *Solidago canadensis* (SMISSEN 2003). Výše uvedený nález z Těchonic byl prvním dokladem výskytu v Čechách. V současnosti má v Čechách potvrzený výskyt ve třech krajích a je považován za téměř ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Pemphredon fabricii* (Müller, 1911)

Tisová (5841), odkaliště popílků elektrárny, 26.–30.VII.2014, 1 ♀ TSX; Plzeň-Bolevec [6246], PR Kamenný rybník, rákosina při severním břehu, 5.VI.2018, 2 ♂♂ 2 ♀♀ MCH; Postřekov [6542], 7.IX.2002, 2 ♀♀ MCH; ditto, 19.VII.2014, 3 ♀♀ MCH; ditto, 5.V.2018, 1 ♂ MCH; ditto, 12.VI.2020, 5 ♂♂ 1 ♀ MCH; ditto, 8.VII.2020, 1 ♂ MCH; Pila (6543), PP Louka u Šnajberského rybníka, 460 m, 19.V.2018, 1 ♂ MCH; Bezděkov, SV obce (6645), šterkovny, 16.VI.2018, 1 ♀ MCH; Dolní Lhota, SV obce (6645), PR Luňáky, 400 m, 26.VII.2014, 3 ♂♂ MCH.

Druh mokřadních stanovišť s porosty rákosu. Hnízdí ve stoncích rákosu a hálkách zelenušek rodu *Lipara* (Diptera: Chloropidae). Jeho status byl nedávno revidován, viz SMISSEN (2003), a první spolehlivé nálezy z ČR publikovali VEPŘEK & STRAKA (2007). V současné době je považován za široce rozšířený druh, přítomný zřejmě všude v rákosinách.

Pemphredon flavistigma* Thomson, 1874

Diana [6341], PR Diana, 16.VI.2007, 1 ♂ MCH (J. Straka revid.).

Euroasijský boreomontánní druh známý z Finska, Itálie (Jižní Tyrolsko), Německa, Norska, Polska, Rakouska, Ruska (severní evropská část), Švédsko, Ukrajiny (DOLLFUSS 1991, BARBIER 2013) a na dálném východě hlášený z Koreje a Japonska (DOLLFUSS (1991)). Hnízdí v odumřelém dřevě

(např. břízy) a pro potomstvo loví bezkřídlé mšice z rodu *Cinara* Curtis, 1835 (BITSCH et al. 2001).
Nový druh pro Českou republiku.

***Pemphredon inornata* Say, 1824**

Mariánská (5643), bez data (ZAVADIL et al. 1937, jako *P. shuckardi*); Plzeň-Lochotín [6246], 24.VI.2005, 1 ex. MCH; Plzeň-Vinice (6246), 21.VI.2002, 1 ex. ZMP; Nový Dvůr, SZ obce (6344), svah nad řekou, písčité okraj lesa, 380 m, 18.VII.2005, 1 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom, 16.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, 8.VIII.2014, 1 ex. MCH; Stod, S města (6344), areál cihelny, 400 m, 18.VI.2008, 1 ex. MCH; Líšina (6345), pískovna na V okraji obce, 7.VI.2018, 1 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 2.VI.2005, 2 ex. MCH; ditto, 26.VIII.2005, 2 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 20.–22. VI.2005, 1 ex. MCH; Rybník, 3 km JZ (6541), niva potoka Černice, 560 m, VII.2012, 1 ex. MCH; Pivoň [6542], PR Starý Hřtejn, 1.VIII.2007, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, 16.V.2005, 2 ex. MCH; ditto, 29.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, niva Zubříny, 19.VIII.2005, 3 ex. MCH; ditto, 20.V.2018, 2 ex. MCH; Havlovice, 2,5 km J (6543), Zelenov, 490 m, 7.IX.2005, 1 ex. MCH; Pocinovice, JZ obce [6544], 3.VI.2005, 1 ex. MCH; Folmava, 2,5 km Z (6642), údolí Chladné Bystřice, 18.VIII.2005, 1 ex. MCH; Pec (6642), Čerchov, okolí vrcholu, 1040 m, 20.VIII.2020, 1 ex. MCH; Dubová Lhota [6645], 27.VIII.2005, 1 ex. MCH; ditto, 20.VIII.2008, 1 ex. MCH; Janovice nad Úhlavou, JZ obce (6645), okolí řeky Úhlavy, 420 m, 13.VI.2009, 1 ex. MCH; ditto, 18.VI.2009, 1 ex. MCH; Čepice [6747], Chanovec, JZ svah, 1.–30.V.2007, 1 ex. EBC; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018); Rabí [6747], Zámecký vrch a svahy JV obce, 13.–14.VII.2005, 4 ex. MCH; Sušice [6747], vápencový lom, 7.VI.2004, 1 ex. MCH; ditto, 30.V.2005, 2 ex. MCH; ditto, 25.VII.–25.VIII.2007, 1 ex. EBC; Žichovice, S obce (6747), lužní lesík u řeky Otavy, 440 m, 14.VI.2004, 1 ex. MCH; ditto, 21.V.2005, 2 ex. MCH; Modrava, Luženské údolí (7046), 2005 (DVOŘÁK et al. 2006).

***Pemphredon lethifer* (Shuckard, 1837)**

Plzeň-Koterov, SV obce (6246), kamenolom, asi 400 m, 26.VII.2018, 1 ex. MCH; Plzeň-Lochotín [6246], 24.VI.2005, 2 ex. MCH; Plzeň (6247), Na Hrádku, JZ od kóty Mikulka, 350 m, 1.V.2005, 1 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom a stráně v obci, 25.VII.2004, 1 ex. MCH; ditto, 16.VI.2005, 3 ex. MCH; ditto, 27.VI.2005, 1 ex. MCH; ditto, 26.V.2018, 1 ex. MCH; ditto, svahy podél železnice, 27.VII.2014, 1 ex. MCH; Dobřany [6345], 19.VII.2018, 1 ex. MCH; Holýšov (6444), smykem při kolejišti u železniční stanice, 360 m, 16.VIII.2002,

1 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, 9.V.2003, 2 ex. MCH; ditto, 28.VIII.2005, 1 ex. MCH; ditto, niva Zubříny, 19.VIII.2005, 1 ex. MCH; ditto, vojenské cvičiště, 460–510 m, 18.VIII.2004, 1 ex. MCH; Kdyně, SZ města (6544), Rýzmberek, okolí vrcholu, 680 m, 17.VII.2007, 1 ex. MCH; Pec (6642), Čerchov, okolí vrcholu, 1040 m, 20.VIII.2020, 1 ex. MCH; Úborsko, S obce (6644), suchý JV svah, 470 m, 30.VI.2020, 1 ex. MCH; Janovice nad Úhlavou, JZ obce (6645), okolí řeky Úhlavy, 420 m, 13.VI.2009, 1 ex. MCH; Těchonice [6647], 18.–20. VI.2005, 1 ex. FSC; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018); Rabí [6747], svahy JV obce, 13.VII.2005, 2 ex. MCH; Sušice [6747], vápencový lom, 23.V.2009, 2 ex. MCH.

Pemphredon lugens* Dahlbom, 1842

Kozojedy, asi 4 km SV (6047), PR Krašov, 16.VIII.1997, 1 ex. ZMP; Pavlovice [6142], PR Pavlovická stráň, 7.VIII.2007, 1 ex. MCH; ditto, 5.VI.2016, 2 ex. MCH; Lesná, JZ obce (6240), PR Farské bažiny, 740 m, 17.VI.2020, 3 ex. MCH; Milevo, S obce (6343), niva Úhlavky, 400 m, VIII.2016, 1 ex. MCH; Holýšov [6344], Hradecká skála, 29.VIII.2005, 1 ex. MCH; Štěnovice (6346), doubrava ve svahu nad řekou, 25.V.1995, 1 ex. ZMP; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 2.VI.2005, 1 ex. MCH; Podražnice, JV obce (6443), obora, 390–450 m, 8.VI.2004, 1 ex. MCH; Měcholupy, SV obce (6447), PR Chejlava, 21.VI.2005, 1 ex. ZMP; Babylon (6543), Babylonský rybník, okolí hráze, 470 m, 3.VI.2018, 1 ex. MCH; Pocinovice, JZ obce [6644], 19.IX.2000, 1 ex. MCH; ditto, 24.V.2003, 1 ex. MCH; Čepice [6747], Chanovec, JZ svah, 23.V.2009, 2 ex. MCH.

***Pemphredon lugubris* (Fabricius, 1793)**

Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937); Rozvadov [6240], NPP Na požárech, 31.VIII.2005, 1 ex. MCH; Plzeň (6246), Štruncovy sady, soutok Mže a Radbuzy, lipová alej, 28.V.1999, 1 ex. ZMP; Spálené Poříčí (6346), břehový porost potoka Bradava, 19.VI.2005, 2 ex. ZMP; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 2.VI.2005, 3 ex. MCH; ditto, 26.VIII.2005, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], Na šibenici, na kmenu soliterního javoru, 8.VI.2003, 1 ex. MCH; Domažlice, Z města (6543), na listech křovin v zahradě, 30.V.2020, 1 ex. MCH; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018); Žichovice, S obce (6747), lužní lesík u řeky Otavy, 440 m, 14.VI.2004, 1 ex. MCH.

***Pemphredon montana* Dahlbom, 1845**

Rozvadov [6240], NPP Na požárech, 31.VIII.2005, 3 ex. MCH; Diana [6341], PR Diana, 14.VI.2007, 1 ex. MCH; ditto, 2.VIII.2007, 1 ex. MCH; Švihov,

JZ obce (6545), vrch Běleč, 30.VI.1997, 1 ex. ZMP; Havlovice, 2,5 km J (6543), Zelenov, 490 m, 7.IX.2005, 1 ex. MCH; Čepice [6747], jižní úpatí Čepičné, 17.VII.2009, 1 ex. MCH; Černé jezero (6845), bez data (ZAVADIL et al. 1937); Modrava, Luzenské údolí (7046), 2005 (DVOŘÁK et al. 2006).

Pemphredon morio Vander Linden, 1829

Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937, jako *P. carinatus*); Plzeň-Bolevec [6246], Kamenný rybník, severní břeh env., 5.VI.2018, 1 ex. MCH; Diana [6341], PR Diana, 12.–14.VI.2007, 4 ex. MCH; ditto, 2.VIII.2007, 1 ex. MCH; ditto, 30.VII.2008, 1 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom, 16.VI.2005, 1 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 30.V.2003, 1 ex. MCH; ditto, 20.VII.2020, 1 ex. MCH; Těchonice [6647], 18.–22.VI.2005, 1 ex. FSC.

Pemphredon mortifer Valkeila, 1972

Cheb (5940), bez data (VEPŘEK & STRAKA 2007); Plzeň-Bolevec (6246), rybník Košinář env., 14.VIII.2001, 1 ♀ ZMP; ditto, stadion, 5.IX.2005, 1 ♀ MCH; Hradec [6344], kamenolom, 16.VI.2005, 2 ♀♀ MCH; Štítary, V obce (6442), vrch svatého Vavřince, svah nad řekou Radbuzou, 420–460 m, 29.V.2004, 1 ♀ MCH; Domažlice [6543], Škarman, 19.VIII.2005, 1 ♀ MCH.

Druh, jehož status byl nedávno revidován, viz SMISSEN (2003). Pozorovaná hnízdění pochází často z antropogenního prostředí (SMISSEN 2003). Navštěvuje květy vratičů (*Tanacetum*) (VALKEILA & LECLERCQ 1972). Celou řadu ověřených nálezů z ČR (včetně revidovaného Gradlerova materiálu z Chebu) uvádějí VEPŘEK & STRAKA (2007), přičemž se jedná vesměs o teplejší nížinné oblasti. Zranitelný druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Pemphredon rugifer (Dahlbom, 1844)

Plzeň-Lochotín (6246), ulice Pod vinicemi, 7.VIII.1997, 1 ♀ ZMP (J. Straka det.); Plzeň-Lochotín [6246], 24.VI.2005, 1 ♂ MCH; Čepice [6747], Chanovec, JZ svah, 17.VIII.2002, 1 ♀ MCH; ditto, 29.VI.2008, 1 ex. KZC; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018); Rabí [6747], Zámecký vrch, 14.VII.2005, 1 ♀ MCH; Sušice (6747), bez data (ZAVADIL et al. 1937, jako *P. unicolor*); Sušice (6747), 1897 (VEPŘEK & STRAKA 2007).

Druh, jehož status byl nedávno revidován, viz SMISSEN (2003). Následně VEPŘEK & STRAKA (2007) publikovali první spolehlivé údaje pro ČR (vesměs historické lokality ze sbírek Národního muzea v Praze). Dále byl druh hlášen např. z Českého Švýcarska (BLAŽEJ et al. 2016) a Frýdlantska (STRAKA et al. 2009). Výše uvedené nálezy ze Sušice pravděpodobně patří stejnému kusu.

Pemphredon wesmaeli (A. Morawitz, 1864)

Cheb (5940), bez data (VEPŘEK & STRAKA 2007); Hradec, 2 km JZ (6344), svah nad železnicí, lesní světliny, 360 m, VI.2004, 1 ♂ MCH; Horšovský Týn (6443), 1906 (VEPŘEK & STRAKA 2007); Sušice (6747), 1897 (KUBES 1905, VEPŘEK & STRAKA 2007); Tedražice [6747], Hora, 15.VII.2005, 2 ♂♂ MCH. V ČR zřejmě vzácnější druh, teprve nedávno spolehlivě odlišený (restituovaný status) v rámci skupiny druhů blízkých *P. rugifer*, viz SMISSEN (2003). Biotopem jsou okraje borových lesů, kde hnízdí pod kůrou, vzácněji v trouchnivém dřevě. Větší množství starších ověřených nálezů z ČR uvádějí VEPŘEK & STRAKA (2007), přičemž údaje odpovídají teplým, mnohdy písčitým regionům s borovými kulturami.

Psenulus concolor (Dahlbom, 1843)*

Hradec, V obce (6344), svahy podél železniční trati, 350 m, 25.V.2005, 1 ex. MCH; Pivoň [6542], PR Starý Hirštejn, 1.VIII.2007, 1 ex. MCH; Kdyně, SZ města (6544), Rýzmberek, okolí vrcholu, 680 m, 1.V.2007, 1 ex. MCH; Čepice [6747], Chanovec, světlna na vrcholu, 23.V.2009, 1 ex. MCH.

Psenulus fuscipennis (Dahlbom, 1843)

Karlovy Vary (5742–43), bez data (ZAVADIL et al. 1937); Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937); Plzeň-Bolevec [6246], Senecký rybník, 19.VI.2019, 1 ex. MCH; Diana [6341], PR Diana, 14.VI.2007, 2 ex. MCH; ditto, 24.VI.2008, 1 ex. MCH; Milevo, S obce (6343), niva Úhlavky, 400 m, 4.VII.2015, 1 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom, 27.VI.2005, 1 ex. MCH; Dobřany (6345), bez data (ZAVADIL et al. 1937); Štáhlavice, 2 km V (6347), svah nad Kornatickým potokem, 400 m, 20.VI.2004, 2 ex. MCH, ZMP; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 23.VI.2005, 2 ex. MCH; Babylon (6543), Babylonský rybník, hráz, 470 m, 3.VI.2018, 1 ex. MCH; Pocinovice, JZ obce [6544], 3.VI.2005, 1 ex. MCH; Čepice [6747], jižní úpatí Čepičné, 17.VII.2009, 1 ex. MCH; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018).

Psenulus laevigatus (Schenck, 1857)*

Holýšov [6344], Hradecká skála, 29.VIII.2005, 1 ex. MCH; Hradec, 1 km JZ (6344), chatová kolonie, 400 m, 29.VIII.2005, 1 ex. MCH.

Psenulus meridionalis Beaumont, 1937*

Postřekov [6542], 12.VI.2020, 2 ♂♂ MCH; ditto, 23.VI.2020, 1 ♂ 1 ♀ MCH; Dolní Lhota, SV obce (6645), PR Luňáky, 400 m, 26.VII.2014, 1 ♂ MCH; Dubová Lhota [6645], 27.VIII.2005, 1 ♀ MCH. V ČR lokální druh, v Čechách známý jen z několika jednotlivých nálezů, z Českého středohoří, Frýdlant-

ského výběžku a Kokořínska (VEPŘEK 2006, VEPŘEK & STRAKA 2007, STRAKA et al. 2009). Podle MACKA et al. (2010) je ekologicky odlišný od příbuzných druhů výskytem na mokřadech a vlhkých loukách, což potvrzují i výše uvedené nálezy.

***Psenulus pallipes* (Panzer, 1798)**

Karlovy Vary (5742–43), bez data (ZAVADIL et al. 1937, jako *P. rubicola*); Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937, jako *P. rubicola*); Holýšov (6444), železniční stanice env., smykem kvetoucí vegetace při kolejišti, 360 m, 27.VII.2014, 1 ♀ MCH; Domažlice [6543], Škarman, 25.VII.2007, 1 ex. MCH; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018); Tedražice [6747], Zdouň, 22.VIII.2014, 2 ex. MCH.

Psenulus schencki* (Tournier, 1889)

Horšovský Týn [6443], mokřad v nivě Radbuzy, 22.V.2018, 1 ex. MCH; Pec (6542), 24.VII.1963, 1 ex. KZC.

Spilomena beata* Blüthgen, 1953

Plzeň-Lochotín [6246], 24.VI.2005, 1 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom, 18.VII.2014, 1 ex. MCH; Hradec, 2 km JZ (6344), světliny ve svahu nad železniční tratí, 380 m, 27.VI.2005, 2 ex. MCH; Dobřany [6345], 19.VII.2018, 1 ex. MCH; Pivoň [6542], PR Starý Hirštejn, 28.VI.2005, 2 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, 19.VIII.2005, 1 ex. MCH; ditto, 28.VIII.2005, 1 ex. MCH; Folmava, 2,5 km Z (6642), údolí Chladné Bystřice, 18.VIII.2005, 1 ex. MCH; Čepice [6747], Chanovec, okolí vrcholu, 27.VII.2020, 1 ex. MCH; Rabí [6747], svahy JV obce, 13.VII.2005, 2 ex. MCH.

***Spilomena differens* Blüthgen, 1953**

Pivoň [6542], PR Starý Hirštejn, 28.VI.2005, 1 ♀ MCH; Neurazy, PP V Houlištích (6547), 2004 (VEPŘEK & STRAKA 2007).

V ČR široce rozšířený druh, známý převážně z nálezů ve vyšších polohách, v nížinách velmi vzácný (MACEK et al. 2010), čtenější výskyt byl zaznamenán v Jizerských horách (VEPŘEK & STRAKA 2007, STRAKA et al. 2009). MACEK et al. (2010) uvádějí jen obecně pro všechny zástupce rodu převážné hnízdění ve větvičkách, dutých lodyhách, opuštěných chodbách xylofágních brouků, a jako kořist trásněnk, mery, červce a mšice. Téměř ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Spilomena punctatissima* Blüthgen, 1953

Horšovský Týn [6443], zámecký park, 23.VI.2005, 1 ♀ MCH; ditto, 13.VIII.2007, 2 ♀♀ MCH; Domažlice [6543], Škarman, 19.VIII.2005, 2 ♀♀ MCH; Domažlice (6543), Doubova ulice, 31.V.2018, 1 ♀

MCH (část materiálu J. Straka revid.).

Druh známý z Chorvatska, Bulharska, Itálie (Jižní Tyrolsko, Sicílie), Německa, Polska, Rakouska, Řecka (Kréta) a Švýcarska (BEAUMONT 1965, VIKBERG 2000, BITSCH et al. 2001, TOMARCHIO & TURRISI 2006, BARBIER 2013). O bionomii autorům nejsou známy žádné bližší údaje. DOLLFUSS & RESL (1981) popisují z Rakouska případ synantropního hnízdění v betonové zdi a zřejmě bivoltinní strategii. Téměř všechny zde uvedené nálezy pochází z hromadného smyku kvetoucí vegetace na sušších, výslunných místech, pouze kus z Doubovy ulice byl zpozorován a chycen za oknem na květu pažitky. **Nový druh pro Českou republiku.**

Spilomena troglodytes* (Vander Linden, 1829)

Plzeň-Bolevec [6246], stadion, 5.IX.2005, 1 ex. MCH; Plzeň-Lochotín (6246), Kilometrovka, 24.VI.2005, 1 ex. MCH; Holýšov [6344], Hradecká skála, 1.IX.2005, 1 ex. MCH; Hradec, 2 km JZ (6344), lesní světlna ve svahu nad železnicí, 380 m, 27.VI.2005, 1 ex. MCH; Krcleby [6444], lesní školky, 20.–22.VI.2005, 9 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, 19.VIII.2005, 4 ex. MCH; ditto, 28.VIII.2005, 1 ex. MCH.

***Stigmus pendulus* Panzer, 1804**

Pavlovice [6142], PR Pavlovická stráž, 7.VIII.2007, 2 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom, 27.VI.2005, 4 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 23.VI.2005, 3 ex. MCH; Domažlice [6543], niva Zubřiny, 19.VIII.2005, 1 ex. MCH; Domažlice (6543), centrum, hnízdící ve starém trámu budovy, VII.2017, R. Dolina leg., 1 ex. MCH; Dubová Lhota [6645], 27.VIII.2005, 1 ex. MCH; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905).

Stigmus solskyi* A. Morawitz, 1864

Diana [6341], PR Diana, 13.VII.2020, 1 ex. MCH; Plzeň-Bolevec (6246), rybník Košínář env., 14.VIII.2001, 1 ex. ZMP; Plzeň-Lochotín [6246], 24.VI.2005, 1 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], zámecký park, 2.VI.2005, 2 ex. MCH; ditto, 26.VIII.2005, 2 ex. MCH; ditto, 13.VIII.2007, 1 ex. MCH; Kdyně, SZ města (6544), Rýzmbek, okolí vrcholu, 680 m, 17.VII.2007; Čepice [6747], Chanovec, okolí vrcholu, 27.VII.2020, 1 ex. MCH; Rabí [6747], Zámecký vrch, 14.VII.2005, 1 ex. MCH; Sušice [6747], vápencový lom, 11.IX.2020, 1 ex. MCH.

Philanthinae

***Cerceris arenaria* (Linnaeus, 1758)**

Horní Slavkov [5842], písky, smykem, 22.VI.2016, J. Straka leg., 1 ♂ MSX; ditto, odkaliště, 22.–24.

VII.2009, 1 ♂ FSC; Chotíkov [6145], 4.VI.2018, 2 ♂♂ 1 ♀ MCH; ditto, 20.VI.2018, 1 ♂ MCH; Plzeň (6246), Chotíkovský les, Stržený rybník env., lesní školka, 12.VII.1997, 1 ♀ ZMP; ditto, 5.VIII.1998, 2 ♀♀ ZMP; Plzeň-Sulkov (6246), skládka Škoda, 27.VIII.1993, 1 ♂ ZMP; Krchleby [6444], lesní školky, 20.–22.VI.2005, 1 ♀ MCH; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905).

V ČR lokální psamofilní druh, hojnější jen na původních písčitých lokalitách, jinde spíš výjimečně (MAČEK et al. 2010; P. Bogusch, osobní sdělení). Plod zásobuje nosatci, zejména rodů *Otiorhynchus* Germar, 1822, *Strophosoma* Billberg, 1820, *Brachyderes* Schönherr, 1826 a *Balaninus* Germar, 1817 (Coleoptera: Curculionidae), dospělci sedají často na máčky (*Eryngium campestre*), řebříčky (*Achillea*) apod. (BITSCH et al. 1997). Téměř ohrožený druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Cerceris quadrifasciata (Panzer, 1799)

Horní Slavkov [5842], písky, smyk, 22.VI.2016, J. Straka leg., 1 ex. MSX; Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937); Chotíkov [6145], pískovna, 30.V.2002, 1 ex. ZMP; Plzeň (6246), Chotíkovský les, Stržený rybník env., lesní školka, 13.VII.1997, 1 ex. ZMP; Hradec, 2 km JZ obce (6344), lesnatý svah nad trati (*Pinus*, *Quercus*), světliny, 360 m, VI.2004, 1 ex. MCH; Horšův Týn (= Horšovský Týn, 6443), bez data (ZAVADIL et al. 1937); Krchleby [6444], lesní školky, 22.V.2018, 1 ex. MCH; ditto, 21.VI.2018, 1 ex. MCH; Pivoň, asi 2 km JZ obce (6542), lesní cesta na Starý Hirštejn, asi 800 m, 22.VI.2020, 1 ex. MCH (více ex. observ., hnízdící); Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018); Sušice (6747), bez data (KUBES 1905, ZAVADIL et al. 1937); Sušice [6747], vápencový lom, 23.V.2009, 1 ex. MCH; Tedražice [6747], Hora, 15.VII.2005, 1 ex. MCH.

Cerceris quinquefasciata (Rossi, 1792)*

Chotíkov [6145], 20.VI.2018, 1 ex. MCH; Plzeň-Bolevec [6246], stadion, 5.IX.2005, 2 ex. MCH; Plzeň-Lochotín [6246], 24.VI.2005, 1 ex. MCH; Plzeň-Roudná (6246), soutok Mže a Radbuzy, 12.VI.2002, 1 ex. ZMP; Hradec [6344], kamenolom, 25.VII.2004, 1 ex. MCH; ditto, 4.VIII.2008, 1 ex. MCH; Líšina (6345), pískovna na V okraji obce, 7.VI.2018, 4 ex. MCH; Štítary, V obce (6442), vrch svatého Vavřince, svah nad řekou Radbuzou, 420–460 m, 29.VII.2017, 1 ex. MCH; Holýšov (6444), smykem při kolejišti u železniční stanice, 360 m, 16.VIII.2002, 1 ex. MCH; ditto, 27.VII.2014, 1 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, 7.VI.2003, 1 ex. MCH; ditto, 19.VIII.2005, 1 ex. MCH; ditto, 15.VII.2014, 4 ex. MCH; Nový Pařezov, V obce (6543), Pařezovský ko-

pec, suché stráně na hřebeni a JV svahu, 420–480 m, VII.2013, 2 ex. MCH.

Cerceris rybyensis (Linnaeus, 1771)

Horní Slavkov (5842), pískovna, 22.–24.VII.2009, 1 ex. FSC; ditto [5842], písky, 3.–22.VI.2016, 3 ex. MSX; ditto, motokros, 12.–22.VI.2016, 4 ex. MSX; ditto, odkaliště, 22.–24.VII.2009, 3 ex. FSC; Chotíkov [6145], 5.–7.VI.2009, 3 ex. FSC; ditto, 4.VI.2018, 1 ex. MCH; Plzeň (6246), vrch Mikulka, 23.V.2000, 1 ex. ZMP; Plzeň (6246), Kalikovský mlýn, 16.VIII.2001, 1 ex. ZMP; Plzeň (6246), Senecský rybník env., 13.VIII.1997, 1 ex. ZMP; Plzeň-Bolevec (6246), hřbitov env., 14.VI.2005, 1 ex. ZMP; Plzeň-Bolevec [6246], stadion, 5.IX.2005, 1 ex. MCH; Plzeň-Hradiště (6246), západní svah nad Úhlavou, 11.VI.2005, 1 ex. ZMP; ditto, 17.VIII.2006, 1 ex. ZMP; Plzeň-Lochotín (6246), Kilometrovka, 13.IX.1993, 1 ex. ZMP; ditto, 10.VIII.1994, 1 ex. ZMP; ditto, louky, 11.VIII.2000, 1 ex. ZMP; ditto, Lochotínské louky, 12.VI.2001, 1 ex. ZMP; Plzeň-Lochotín (6246), Na vinicích env., 4.VII.1994, 1 ex. ZMP; Plzeň-Lochotín [6246], 6.IX.2004, 1 ex. MCH; ditto, 24.VI.2005, 1 ex. MCH; Plzeň-Roudná (6246), soutok Mže a Radbuzy, 12.VI.2002, 1 ex. ZMP; Kyšice (6247), kaolínka, 5.–7.VI.2009, 2 ex. FSC; Hradec [6344], kamenolom, 27.VI.2005, 2 ex. MCH; Holýšov [6344], Hradecká skála, 18.VII.2005, 1 ex. MCH; ditto, 1.IX.2005, 1 ex. MCH; Stod (6344/45), cihelna, 340 m, 5.–7.VI.2009, 1 ex. FSC; Dobřany [6345], 19.VII.2018, 1 ex. MCH; Štítary, V obce (6442), JZ svah nad řekou Radbuzou, 420–460 m, 17.VI.2002, 1 ex. MCH; Horšovský Týn [6443], ruderal při řece Radbuze, 370 m, 16.VII.2004, 1 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 20.–22.VI.2005, 3 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, 14.VII.2002, 1 ex. MCH; ditto, 7.VI.2003, 1 ex. MCH; ditto, 29.VI.2005, 2 ex. MCH; ditto, 19.VIII.2005, 1 ex. MCH; ditto, 8.VI.2010, 1 ex. MCH; ditto, Na šibenici, 31.VIII.2002, 1 ex. MCH; ditto, 21.IX.2002, 1 ex. MCH; ditto, vřesoviště, 8.VI.2003, 1 ex. MCH; Nový Pařezov, V obce (6543), Pařezovský kopec, suché stráně na hřebeni a JV svahu, 420–480 m, 21.V.2018, 1 ex. MCH; Slatina, V obce (6545), okraj lesa, 450 m, 26.VIII.2015, 1 ex. MCH; Dolní Folmava (6643), JV svah, 470 m, 4.VI.2003, 1 ex. MCH; Hyršov, 1,5 km JV obce (6644), JV svah Hlásného vrchu, pískovna, 510 m, 21.VIII.2002, 1 ex. MCH; Pocinovice, JZ obce [6644], 19.IX.2000, 1 ex. MCH; ditto, 26.V.2009, 1 ex. MCH; Bezděkov, SV obce (6645), šterkovna, 400 m, 16.VI.2018, 2 ex. MCH; Těchonice [6647], 5.–7.IX.2005, 1 ex. FSC; Čepice [6747], Chanovec, JZ svah, 17.VIII.2002, 1 ex. MCH; ditto, 25.VII.–25.VIII.2007, 1 ex. EBC; Dobřín (6747), 29.VI.2008, 2 ex. KZC; Tedražice [6747],

Hora, 5.VII.2005, 1 ex. MCH; Rabí [6747], Zámecký vrch a svahy JV obce, 13.–14.VII.2005, 5 ex. MCH; ditto, JJV obce, okraj vápencového lomu, 530 m, 14.VI.2009, 1 ex. MCH; Sušice [6747], kamenolom, 5.–26.VI.2007, 1 ex. EBC; ditto, vápencový lom, 5.–26.VI.2007, 1 ex. EBC; ditto, 25.VIII.–25.IX.2007, 1 ex. EBC; ditto, 11.IX.2020, 1 ex. MCH; Žichovice, JZ obce (6747), JV svahy v okolí vápencových lomů, 460–530 m, 14.VI.2004, 1 ex. MCH; Pamferova Huť (6845), 2007 (DVOŘÁK & BOGUSCH 2008).

Philanthus triangulum (Fabricius, 1775)* (Obr. 12) Chotíkov [6145], 4.VI.2018, 1 ex. MCH; Horní Bříza (6146), kaolínka, 23.VII.2020, 1 ex. EBC; Plzeň (6246), Chotíkovský les, Stržený rybník env., Hádek, 25.V.1995, 1 ex. ZMP; ditto, lesní školky, 13.VII.1997, 1 ex. ZMP; Plzeň (6246), vrch Mikulka, 23.V.2000, 1 ex. ZMP; Plzeň-Lochotín (6246), Na vinicích env., 22.VI.1994, 1 ex. ZMP; Plzeň-Lochotín [6246], 6.IX.2004, 1 ex. MCH; Plzeň-Roudná (6246), soutok Mže a Radbuzy, 4.VII.2001, 1 ex. ZMP; Plzeň-Sulkov (6345), paseka J od skládky Škoda, 17.VIII.1997, 1 ex. ZMP; Krchleby [6444], lesní školky, 8.IX.2005, 2 ex. MCH; ditto, pískovna, 21.VI.2018, 1 ex. MCH; Domažlice (6543), náměstí, 1.VI.2018, 1 ex. MCH.



Obr. 12. *Philanthus triangulum*, samice na hnízdě (Bohemia: Vlkov). Foto: Z. Kejval.
Fig. 12. *Philanthus triangulum*, a female by its nest (Bohemia: Vlkov). Photo: Z. Kejval.

Sphecidae

Ammophila campestris Latreille, 1809

Hradec [6344], kamenolom, VI.2004, 1 ♂ MCH; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905).

Psamofilní druh písčitých biotopů, v ČR především v teplých písčitých regionech rozšířený a místy i hojný druh, např. na Českolipsku (BLAŽEJ 2017). V Alpách vystupuje až do vysokohorských poloh, kolem 2500 m (BITSCH et al. 1997). Kořisti jsou výhradně housenice pilatek čeledi Tenthredinidae (Hymenoptera, Symphyta), dospělci sedají na květy *Solidago*, *Daucus*, *Ononis spinosa*, *Eryngium* a *Rubus* (BITSCH et al. 1997). Zranitelný druh (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Ammophila pubescens Curtis, 1829

Lomnice [5741], 30.V.–3.VI.2014, 1 ex. TSX; ditto, 29.VI.–3.VII.2014, 1 ex. TSX; ditto, VII.–IX.2014, J. Matějů leg., 22 ex. MSC/MSX; Vřesová (5742), odkaliště popílku elektrárny, 22.–24.VII.2009, 3 ex. FSC; Horní Slavkov (5842), pískovna, 22.–24.VII.2009, 1 ex. FSC; ditto [5842], 3.VI.2016, 1 ex. MSX; ditto, březový les, 22.VI.2016, 5 ex. MSX; ditto, písky, 3.–22.VI.2016, 30 ex. MSX; ditto, motokros, 3.–22.VI.2016, 27 ex. MSX; ditto, odkaliště, 22.–24.VII.2009, 1 ex. FSC; Chotíkov [6145], 5.–7.VI.2009, 1 ex. FSC; ditto, 4.VI.2018, 1 ex. MCH; Kaznějov (6146), kaolínka, 400 m, 5.–7.VI.2009, 3 ex. FSC; Plzeň (6246), Chotíkovský les, Stržený rybník env., lesní školky, 6.VIII.1997, 1 ex. ZMP; ditto, 21.VIII.1997, 1 ex. ZMP; Plzeň-Bolevec [6246], Kamenný rybník, průsek pod elektrickým vedením, 5.VI.2018, 4 ex. MCH; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018).

Ammophila sabulosa (Linnaeus, 1758) (Obr. 13)

Abertamy (5642), rašeliniště, 23.–25.VII.2009, 1 ex. FSC; Lomnice [5741], 22.–24.VII.2009, 1 ex. FSC; ditto, 29.VI.–3.VII.2014, 1 ex. FSX; ditto, VII.–IX.2014, J. Matějů leg., 20 ex. MSC/MSX; Vřesová (5742), odkaliště popílku elektrárny, 22.–24.VII.2009, 1 ex. FSC; Ostrov [5743], 26.–30.VII.2014, 2 ex. TSX; Horní Slavkov (5842), pískovna/lom, 22.–24.VII.2009, 4 ex. FSC; ditto [5842], 3.VI.2016, 2 ex. MSX; ditto, březový les, 22.VI.2016, 5 ex. MSX; ditto, písky, 3.–22.VI.2016, 17 ex. MSX; ditto, motokros, 3.–12.VI.2016, 17 ex. MSX; ditto, odkaliště, 22.–24.VII.2009, 4 ex. FSC; Krásno, 1,5 km Z (5842), 20.VIII.2008, Z. Andrš leg., 1 ex. MCH; Chotíkov [6145], 5.–7.VI.2009, 3 ex. FSC; ditto, 20.VI.2018, 1 ex. MCH; Kaznějov (6146), kaolínka, 400 m, 5.–7.VI.2009, 4 ex. FSC; Kamenec (6147), výsypka, 15.V.1993, 1 ex. ZMP; Milíkov, S obce (6243), příkrý svah u řeky

Mže, skalní lesostep, 400 m, 7.VI.2019, 1 ex. MCH; Druztová [6246], PR Háj, 19.VI.2019, 1 ex. MCH; Plzeň (6246), Karlovarská třída, 13.VIII.2003, 1 ex. ZMP; Plzeň (6246), vrch Sytná, západní úbočí, 19.VIII.1998, 1 ex. ZMP; Plzeň (6246), zoologická zahrada, 24.V.1994, 1 ex. ZMP; Plzeň-Bolevec [6246], Kamenný rybník, písčina, 5.VI.2018, 1 ex. MCH; Plzeň-Bolevec (6246), Šídlovský rybník env., 340 m, 5.VI.2018, 1 ex. MCH; Plzeň-Roudná (6246), Pod všemi svatými, 18.VIII.1993, 1 ex. ZMP; Klabava (6247), výsypka, 5.–7.VI.2009, 1 ex. FSC; Holýšov [6344], Hradecká skála, 1.IX.2005, 1 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom, 31.V.2003, 1 ex. MCH; Stod (6344/45), cihelna, 340 m, 5.–7.VI.2009, 1 ex. FSC; Štítary, V obce (6442), vrch svatého Vavřince, svah nad řekou Radbuzou, 420–460 m, 29.V.2004, 1 ex. MCH; Krchleby [6444], lesní školky, 20.–22.VI.2005, 6 ex. MCH; ditto, 22.V.2018, 2 ex. MCH; ditto, 21.VI.2018, 2 ex. MCH; Domažlice [6543], Škarman, 7.VI.2003, 1 ex. MCH; Nový Pařezov, V obce (6543), Pařezovský kopec, suché strání na hřebeni a JV svahu, 420–480 m, 22.V.2003, 1 ex. MCH; ditto, 21.V.2018, 1 ex. MCH; Pocinovice, JZ obce [6644], 19.IX.2000, 1 ex., 3.VI.2005, 2 ex. MCH; ditto, 28.V.2009, 1 ex. MCH; Čepice [6747], Chanovec, JZ svah, 13.V.–5.VI.2007, 2 ex. EBC; ditto, 5.–26.VI.2007, 1 ex. EBC; ditto, 26.VI.–25.

VII.2007, 1 ex. EBC; ditto, 25.VII.–25.VIII.2007, 1 ex. EBC; ditto, 11.IX.2020, 1 ex. MCH; Rabí (6747), 2016 (ERHART et al. 2018); Rabí [6747], Zámecký vrch, 14.VIII.2005, 1 ex. MCH; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905); Sušice [6747], kamenolom, 25.VII.–25.VIII.2007, 2 ex. EBC; ditto, vápencový lom, 30.IV.–1.VI.2007, 2 ex. EBC; ditto, 5.–26.VI.2007, 2 ex. EBC; Pamferova Huť (6845), 2007 (DVOŘÁK & BOGUSCH 2008).

Podalonia affinis (W. Kirby, 1798)

Karlovy Vary (5742–43), bez data (ZAVADIL et al. 1937, *Psammophila affinis*); Cheb (5940), KG (ZAVADIL et al. 1937, *P. affinis*); Plzeň (6246), Sylvánský vrch, 26.VI.1993, 1 ex. ZMP; ditto, 27.VIII.1997, 1 ex. ZMP; Plzeň-Koterov, SV obce (6246), kamenolom, asi 400 m, 20.VI.2005, 1 ex. MCH; Hradec [6344], kamenolom, 25.VII.2004, 1 ex. MCH; Horšův Týn (= Horšovský Týn, 6443), bez data (ZAVADIL et al. 1937, *P. affinis*); Těchonice [6647], 27.–29.VII.2005, 1 ex. FSC; Čepice [6747], Chanovec, okolí vrcholu, 27.VII.2020, 1 ex. MCH; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905, ZAVADIL et al. 1937, jako *Ammophila* nebo *Psammophila*).

Podalonia hirsuta (Scopoli, 1763)

Velký Luh (5740), pískovna, 500 m, 22.–26.IV.2013, 1 ex. MSC; Lomnice (5741), 9.V.2008, Z. Andrš leg., 2 ex. MCH; Lomnice [5741], 29.VI.–3.VII.2014, 3 ex. TSX; ditto, V.–VII.2014, J. Matějů leg., 5 ex. MSX; Jimlíkov (5742), kaolínka/pískovna, 420 m, 23.–25.VII.2019, 1 ex. FSC; Vintířov (5742), výsypka, 480 m, 23.–25.VII.2009, 1 ex. FSC; Vřesová (5742), odkaliště popílku elektrárny, 22.–24.VII.2009, 2 ex. FSC; Božíčany (5742), pískovna, 23.–25.VII.2009, 1 ex. FSC; Chodov (5742), výsypka, 450 m, 23.–25.VII.2009, 1 ex. FSC; Chlum Svaté Máří (5841), výsypka, 550 m, 22.–24.VII.2009, 15 ex. FSC; Horní Slavkov (5842), pískovna, 22.–24.VII.2009, 1 ex. FSC; ditto [5842], 27.V.2016, 1 ex. MSX; ditto, písky, 27.V.2016, 1 ex. MSX; Chotíkov [6145], 5.–7.VI.2009, 1 ex. FSC; ditto, 4.VI.2018, 1 ex. MCH; ditto, 20.VI.2018, 1 ex. MCH; Kameneč (6147), 6.IX.2003, 1 ex. ZMP; Plzeň-Sytná (6246), 12.VIII.1995, 1 ex. ZMP; Hradec [6344], kamenolom, 12.IV.2004, 1 ex. MCH; Oprechtice, JV obce (6544c), pískovna, suchý J svah, 480 m, 14.IV.2003, 1 ex. MCH; Pec (6642), Čerchov, okolí vrcholu, 1040 m, 20.VIII.2020, 1 ex. MCH; Rabí [6747], vápencový lom, 15.IV.2005, 1 ex. MCH; Sušice (6747), bez data (KUBES 1905, jako *Ammophila hirsuta*); Sušice [6747], kamenolom, 21.–30.IV.2007, 1 ex. EBC; ditto, 5.–26.VI.2007, 1 ex. EBC.



Obr. 13. *Ammophila sabulosa*, samice s ulovenou housenkou (Bohemia: České Budějovice). Foto: J. Erhart.

Fig. 13. *Ammophila sabulosa*, a female with a caterpillar caught (Bohemia: České Budějovice). Photo: J. Erhart.

Sceliphron curvatum (F. Smith, 1870)* (Obr. 14) Domažlice (6543), Palackého ulice, byt v 3. patře panelového domu, VII.2017, 3 ♀♀ MCH (více ex. observ., viz níže); ditto, ruderal u Palackého ulice, 2.VI.2018, 1 ♀ (MCH, několik ex. observ. při sběru hlíny na okraji kaluže); ditto, Vodní ulice, hnízdo v rámu okna, 2018, Z. Procházka observ., Z. Kejval det. (podle hnízda a kukel).

Nepůvodní druh, pocházející z Asie. V roce 1979 byl poprvé zaznamenán v jižním Rakousku (VAN DER VECHT 1984) a postupně se rozšířil na většinu území Evropy. V České republice byl poprvé zjištěn v Praze v roce 2001 (STRAKA et al. 2004), další rychlou expanzi popisují BOGUSCH et al. (2005). Je převážně synantropní, jako potravu pro larvy loví pavouky a staví nápadná hliněná hnízda na skalních stěnách, budovách, v okenních či dveřních rámech, ale také přímo v domácnostech na nábytku, obrazech apod. (Obr. 14). Nález hnízdních buněk bývá nejčastějším ukazatelem přítomnosti druhu.

Na lokalitě Domažlice (byt v Palackého ulici) byli nově vylíhlí jedinci pozorováni i v průběhu dalších let a v roce 2020 bylo při kontrole napočítáno asi 150 hnízdních buněk (opuštěných i nových), pře-



Obr. 14. *Sceliphron curvatum*, samice nesoucí materiál (nahore) na stavbu hliněných hnízdních buněk (dole) (Bohemia: České Budějovice). Foto: J. Erhart.

Fig. 14. *Sceliphron curvatum*, a female carrying material (top) for the construction of clay nesting cells (bottom) (Bohemia: České Budějovice). Photo: J. Erhart.

vážně pod proutěným košem na široké polici blízko okna.

ZÁVĚR

Práce přináší souhrn údajů k výskytu kutilek na území západních Čech (Plzeňský a Karlovarský kraj). Celkový seznam v příloze zahrnuje 166 druhů, což představuje přibližně 60 procent fauny ČR. Z tohoto počtu má 154 druhů výskyt doložený recentními nálezy (po roce 2000) a naopak v sedmi případech jsou známy jen vyloženě historické údaje (před rokem 1940). Celkem 74 druhů je v práci ze západních Čech hlášeno poprvé a v případě dvou druhů, *Pemphredon flavistigma* a *Spilomena punctatissima*, jde zároveň o první nálezy v celé České republice. Čtyři další historicky známé druhy (*Crossocerus denticrus*, *Oxybelus latro*, *O. mucronatus* a *Passaloecus turionum*) nebyly do seznamu a celkové statistiky zahrnuty. Jsou známy pouze z nedokladovaných záznamů, které byly vyhodnoceny jako nevěrohodné (viz komentáře výše).

V červeném seznamu ohrožených druhů bezobratlých (STRAKA & BOGUSCH 2017) je uvedeno následujících 47 druhů fauny kutilek západních Čech, v těchto kategoriích: vyhynulý druh (RE): *Argogorytes fargeii*, *Nysson interruptus* a *Mellinus crabroneus*; kriticky ohrožený druh (CR): *Alysson ratzeburgi*, *Gorytes quadrifasciatus*, *Crossocerus dimidiatus*, *C. palmipes*, *Ectemnius guttatus*; ohrožený druh (EN): *Crossocerus heydeni*, *Ectemnius rugifer*, *Lestica alata*, *Tachysphex nigripennis*; zranitelný druh (VU): *Gorytes quinquecinctus*, *Crossocerus capitosus*, *C. cinxius*, *C. leucostoma*, *C. vagabundus*, *C. walkeri*, *Ectemnius confinis*, *E. sexcinctus*, *Lestica subterranea*, *Oxybelus mandibularis*, *Mimesa equestris*, *M. lutaria*, *Passaloecus monilicornis*, *Pemphredon mortifer* a *Ammophila campestris*; téměř ohrožený druh (NT): *Lestiphorus bicinctus*, *Crabro scutellatus*, *Crossocerus distinguendus*, *Miscophus concolor*, *Nitela fallax*, *Oxybelus quattuordecimnotatus*, *Solierella compedita*, *Ammoplanus pragensis*, *Passaloecus brevilabris*, *P. eremita*, *Pemphredon enslini*, *Spilomena differens* a *Cerceris arenaria*; taxon, o němž jsou nedostatečné údaje (DD): *Gorytes planifrons*, *Crabro lapponicus*, *Pison atrum* a *Tachysphex pompiliformis*.

Další regionálně významné druhy (známé z recentních nálezů) jsou: *Ampulex fasciata*, *Dryudella femoralis*, *D. stigma*, *Bembecinus tridens*, *Gorytes fallax*, *Harpactus elegans*, *H. laevis*, *Crossocerus styrius*, *Rhopalum gracile*, *Ammoplanus marathroicus*, *Passaloecus chlypealis*, *Pemphredon flavistigma*, *P. wesmaeli*, *Psenulus meridionalis* a *Spilomena punctatissima*.

Přes poměrně vysoký celkový počet druhů je zřejmé,

že současný přehled představuje jen jakýsi “základní kámen” pro další faunistickou práci v regionu. Jeho prozkoumanost je zatím velmi nerovnoměrná (Obr. 1) a počty lokalit jednotlivých druhů také jen zhruba odráží jejich skutečnou četnost, vzhledem k určité preferenci některých lokalit/biotopů, rodů i způsobů sběru. Podobně jako u zlatěnek (TYRNER et al. 2010) pochází nejvíce údajů z následujících oblastí/čtverců (v závorkách kód čtverce/počet druhů): sušicko-horažďovické vápence (6747/93), širší okolí Plzně (6246/77), Domažlic (6543/76) a Hradce (6344/68). Z konkrétních významnějších lokalit (viz seznam v úvodu práce) vynikají zejména: písčiny v borových lesích u Krchlebu (6444/50), xerothermní písčiny a skalnaté lesostepní stráně u Hradce (6344/50), zámecký park v Horšovském Týně (6443/40), výsypky v okolí Horního Slavkova (5842/39), kamenolom Domažlice-Škarman a jeho blízké okolí (6543/38), lesní přírodní rezervace Diana (6341/35), opuštěná pískovna u Chotíkova (6145/34), a vápencový lom na vrchu Lišná u Rabí (6747/31). Výsledky práce také potvrzují velký význam postindustriálních stanovišť (např. pískovny, výsypky, lomy) pro přežívání kutilek v dnešní kulturní krajině (BOGUSCH & STRAKA 2012).

PODĚKOVÁNÍ

Autoři děkují všem kolegům, kteří různým způsobem přispěli ke vzniku publikace, především: Dušanu Trávníčkovi (Muzeum jihovýchodní Moravy, Zlín) za kopie literatury, Ivaně Hradské (Západočeské muzeum, Plzeň) za výpůjčku ze sbírky, Zdeňku Karasovi (Zliv) za údaje z vlastní sbírky a determinaci části materiálu, Jakubovi Strakovi (Univerzita Karlova, Praha) za údaje z vlastní databáze, determinaci části materiálu a komentáře k řadě problémů, Pavlu Krásenskému (Oblastní muzeum a galerie v Mostě, Most) za fotografii *Ectemnius ruficornis*, Janu Mackovi (Národní Muzeum, Praha) za údaje ze sbírky, Petru Heřmanovi (Křivoklát) za determinaci kořisti *Lestica subterranea*, a v neposlední řadě také Petru Boguschovi (Univerzita Hradec Králové) a Vladimíru Smetanovi (Tekovské muzeum, Levice, Slovensko) za poskytnutí údajů ze sbírky a/nebo kritické připomínky k rukopisu.

LITERATURA

- BARBIER Y. 2013: Ampulicidae, Crabronidae, Sphecidae. In: MITROIU M.-D. 2013: *Fauna Europaea: Hymenoptera, Apoidea*. Fauna Europaea version 2017.06. Online: <https://fauna-eu.org> (navštíveno 18.8.2020).
- BEAUMONT J. 1964: *Insecta Helvetica Fauna 3. Hymenoptera – Sphecidae*. Imprimerie La Concorde, Lausanne, 169 pp.
- BEAUMONT J. 1965: Les Sphecidae de la Grèce (Hym.). *Mitteilungen der Schweizerischen Entomologischen Gesellschaft* **38**: 1–65.
- BITSCH J., BARBIER Y., GAYUBO S. F., SCHMIDT K. & OHL M. 1997: *Hyménoptères Sphecidae d'Europe occidentale. Volume 2. Faune de France et régions limitrophes. Vol. 82*. Fédération Française des Sociétés de Sciences Naturelles, Paris, 429 pp.
- BITSCH J., DOLLFUSS H., BOUČEK Z., SCHMIDT K., SCHMID-EGGER C., GAYUBO S. F., ANTROPOV A. V. & BARBIER Y. 2001: *Hyménoptères Sphecidae d'Europe occidentale. Vol 3. Faune de France et régions limitrophes. Vol. 86*. Fédération Française des Sociétés de Sciences Naturelles, Paris, 459 pp.
- BITSCH J. & LECLERCQ J. 1993: *Hyménoptères Sphecidae d'Europe occidentale. Volume 1. Généralités – Crabroninae. Faune de France et régions limitrophes. Vol. 79*. Fédération Française des Sociétés de Sciences Naturelles, Paris, 325 pp.
- BLAŽEJ L. 2017: Kutilky a vosy (Hymenoptera: Aculeata: Spheciformes a Vespidae) žizníkovské pískovny (Česká Lípa). (Spheciformes and Vespidae (Hymenoptera: Aculeata) of the sand quarry in Žizník (Česká Lípa)). *Bezděz* **26**: 153–174.
- BLAŽEJ L., MACEK J. & TRÝZNA M. 2016: Kutilky a vosovití (Hymenoptera: Aculeata: Spheciformes, Vespidae) chladných a inverzních biotopů v Národním parku České Švýcarsko. (Spheciformes and Vespidae (Hymenoptera: Aculeata) of the cold and inverse habitats in the České Švýcarsko National Park). *Sborník Severočeského Muzea, Přírodní Vědy* **34**: 107–142.
- BLAŽEJ L. & STRAKA J. 2010: Výsledky monitoringu vybraných skupin hmyzu (Coleoptera: Carabidae, Hymenoptera: Aculeata) v bývalé lesní školce u Býnovce (CHKO Labské pískovce). (Monitoring-Ergebnisse ausgewählter Insektengruppen (Coleoptera: Carabidae; Hymenoptera: Aculeata) aus der ehemaligen Baumschule bei Býnovec (LSG Labské pískovce)). *Sborník Oblastního muzea v Mostě, Řada přírodovědná* **32**: 23–42.
- BOGUSCH P. & MOCEK B. 2007: Žahadlovi blanokřídlí (Hymenoptera: Chrysidoidea, Vespoidea, Apoidea) chráněných území Chlumecka (Čechy, Česká republika). (Aculeate Hymenoptera (Hymenoptera: Chrysidoidea, Vespoidea, Apoidea) of protected areas near Chlumec nad Cidlinou (Bohemia, Czech republic)). *Acta Musei Reginaehradecensis* **32**: 123–149.
- BOGUSCH P. & STRAKA J. 2012: Žahadlovi blanokřídlí. Pp. 75–92. In: TROPEK R. & ŘEHOUNEK J. (eds): *Bezobratlí postindustriálních stanovišť: Význam, ochrana a management*. ENTÚ BC AV ČR & Calla, České Budějovice, 151 pp.
- BOGUSCH P., BLAŽEJ L., TRÝZNA M. & HENEGER P. 2015: Forgotten role of fires in Central European forests: critical importance of early post-fire successional stages for bees and wasps (Hymenoptera: Aculeata). *European Journal of Forest Research* **134**: 153–166.
- BOGUSCH P., LIŠKA P., LUKÁŠ J. & DUDICH A. 2005: Spreading and summary of the knowledge of the invasive sphecid wasp *Sceliphron curvatum* (Smith 1870) in the Czech Republic and Slovakia (Hymenoptera: Apoidea, Sphecidae). *Linzer Biologische Beiträge* **37**(1):

- 215–221.
- BOGUSCH P., VEPŘEK D., UDRŽAL R., DVOŘÁK L. & STRAKA J. 2009: Faunistic records from the Czech Republic – 283. Hymenoptera: Apocrita. *Klapalekiana* **45**: 247–254.
- BOGUSCH P., STRAKA J., KARAS Z., MACEK J., DVOŘÁK L., VEPŘEK D. & ŘÍHA M. 2011: Faunistic records from the Czech Republic – 310. Hymenoptera: Apocrita. *Klapalekiana* **47**: 91–99.
- BOUČEK Z. 2001: Palaearctic species of *Ammoplanus* (Hymenoptera: Sphecidae). *Journal of Natural History* **35**: 849–929.
- DOLLFUSS H. 1991: Bestimmungsschlüssel der Grabwespen Nord- und Zentraleuropas. *Stapfia* **24**: 7–246.
- DOLLFUSS H. 2004: The Pemphredoninae Wasps of “Biologiezentrum Linz” Collection in Linz, Austria (Hymenoptera, Apoidea, Crabronidae). *Linzer biologische Beiträge* **36**: 105–129.
- DOLLFUSS H. & RESSL F. 1981: Die Grabwespenfauna des Verwaltungsbezirktes Scheibbs, Niederösterreich (Insecta, Hymenoptera, Sphecidae). *Entomofauna* **2**: 311–333.
- DVOŘÁK L. & BOGUSCH P. 2008: Žahadloví blanokřídlí (Hymenoptera: Aculeata) bývalé pískovny u Pamferovy Huti (západní Šumava). (Hymenoptera Aculeata of a former sand pit at Pamferova Hut' (western Bohemian Forest)). *Silva Gabreta* **14**: 149–162.
- DVOŘÁK L., BOGUSCH P. & SMETANA V. 2006: Žahadloví blanokřídlí rašelinných stanovišť Luzenského údolí (centrální Šumava). (Aculeate Hymenoptera of peat stands of the Luzenské Údolí valley (central Bohemian Forest)). *Silva Gabreta* **12**: 101–108.
- ERHART J., KARAS Z., ŠLACHTA M. & BENDA D. 2018: Faunistický průzkum žahadlových blanokřídlých (Hymenoptera: Aculeata) vrchu Lišná v západních Čechách. (Faunistics survey of Aculeate Hymenoptera (Hymenoptera: Aculeata) of the Lišná hill in western Bohemia). *Západočeské entomologické listy* **9**: 52–65. Online: <http://www.entolisty.cz>.
- CHVÁLA M. & TYRNER P. 1995: The Hybotidae (Diptera), the most frequent prey of nesting *Crossocerus cinxius* (Hymenoptera: Sphecidae). *Acta Universitatis Carolinae, Biologica* **39**: 43–58.
- JACOBS H.-J. 2007: *Die Grabwespen Deutschlands. Ampulicidae, Sphecidae, Crabronidae. Die Tierwelt Deutschlands*, 79. Goecke & Evers, Keltern, 207 pp.
- JACOBS H. J. & BURGER F. 2007: *Trypoxylon kostylevi* Antropov, 1985 in Deutschland und Europa (Hymenoptera: Crabronidae). *Bembix* **24**: 15–17.
- KEJVAL Z. 2010: Zpráva o výskytu *Ampulex fasciata* a *Dolichurus corniculus* (Hymenoptera: Ampulicidae) v západních Čechách. (Report on the occurrence of *Ampulex fasciata* and *Dolichurus corniculus* (Hymenoptera: Ampulicidae) in western Bohemia). *Silva Gabreta* **15**: 211–215.
- KUBES A. 1905: Fauna Bohemica. 1. Seznam českého hmyzu blanokřídlého. [List of the Czech hymenopterous insects]. *Časopis České společnosti entomologické* **2**: 81–86.
- KULA E. & TYRNER P. 2003a: Hymenoptera (Aculeata) in birch stands of the airpolluted area of Northern Bohemia. *Journal of forest science* **49(4)**: 148–158.
- KULA E. & TYRNER P. 2003b: Hymenoptera (Aculeata) of spruce stands in the airpollution region of Northern Bohemia. *Journal of forest science* **49(5)**: 200–207.
- MACEK J., STRAKA J., BOGUSCH P., DVOŘÁK L., BEZDĚČKA P. & TYRNER P. 2010: *Blanokřídlí České republiky I. – žahadloví. [Hymenoptera of the Czech Republic I. – Aculeata]*. Academia, Praha, 520 pp.
- LOMHOLDT O. 1975: The Sphecidae (Hymenoptera) of Fennoscandia and Denmark. *Fauna Entomologica Scandinavica* **4(1)**: 1–224.
- LOMHOLDT O. 1976: The Sphecidae (Hymenoptera) of Fennoscandia and Denmark. *Fauna Entomologica Scandinavica* **4(2)**: 225–452.
- MANEVAL H. 1939: Notes sur les Hyménoptères (6^e série). *Annales de la Société Entomologique de France* **108**: 49–108.
- PRUNER M. & MÍKA P. 1996: Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. (List of settlements in the Czech Republic with associated map field codes for faunistic grid mapping system). *Klapalekiana* **32 (Supplementum)**: 1–115.
- ŘÍHA M. 2014: Faunistic records from the Czech republic – 374. Hymenoptera: Crabronidae. *Klapalekiana* **50**: 261.
- SCHMID-EGGER C. & STRAKA J. 2019: *Miscophus* Jurine, 1807 (Hymenoptera, Crabronidae) in Central, Northern, and Eastern Europe. *Zootaxa* **4571**: 334–346.
- SCHMIEDEKNECHT O. 1930: *Die Hymenopteren Nord- und Mitteleuropas mit Einschluss von England, Südschweiz, Südtirol und Ungarn*. Gustav Fischer Verlag, Jena, 1062 pp.
- SCHOLZ A. & LIEBIG W. H. 2013: *Rote Liste und Artenliste Sachsens. Grabwespen*. Landesamt für Umwelt, Landwirtschaft und Geologie, Freistaat Sachsen, 44 pp.
- SMISSEN J. 2003: Zur Kenntnis der Untergattung *Cemonus* Jurine 1807 (Hymenoptera: Sphecidae, Pemphredon) mit Schlüssel zur Determination und Hinweis auf ein gemeinsames Merkmal untersuchter Schilfbewohner (Hymenoptera: Sphecidae, Pompilidae). *Notes Fauniques de Gamboux* **52**: 83–101.
- STRAKA J. 2005: Apoidea (včely). Pp. 392–405. In: FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M. (eds): *Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Red list of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates*. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.
- STRAKA J. 2016: *Tachysphex austriacus* Kohl, 1892 and *T. pompiliformis* (Panzer, 1804) (Hymenoptera, Crabronidae) are a complex of fourteen species in Europe and Turkey. *ZooKeys* **577**: 63–123.
- STRAKA J. & BOGUSCH P. 2017: Spheciformes (kutílký). Pp. 258–263. In: HEJDA R., FARKAČ J. & CHOBOT K. (eds): *Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Red list of threatened species of the Czech Republic. Invertebrates. Příroda* **36**: 1–612.
- STRAKA J., BOGUSCH P., TYRNER P., ŘÍHA M., BENDA D., ČÍZEK O., HALADA M., MACHÁČKOVÁ L., MARHOUL P. & TROPEK R. 2015: Faunistic records from the Czech

- Republic – 380. Hymenoptera: Aculeata. *Klapalekiana* **51**: 77–91.
- STRAKA J., BOGUSCH P., TYRNER P. & VEPŘEK D. 2004: New important faunistic records of Hymenoptera (Chrysidoidea, Apoidea, Vespoidea) from the Czech Republic. *Klapalekiana* **40**: 143–153.
- STRAKA J., DVOŘÁK L. & BOGUSCH P. 2009: Žahadloví blanokřídlí (Hymenoptera: Aculeata) Jizerských hor a Frýdlantska. (Aculeata (Hymenoptera) of the Jizerské hory Mts and Frýdlant region (northern Bohemia, Czech Republic)). *Sborník Severočeského Muzea, Přírodní Vědy* **27**: 239–275.
- STRAKA J. & FARKAČ J. 2002: Faunistic records from the Czech Republic – 155. Hymenoptera: Aculeata. *Klapalekiana* **38**: 261–262.
- STRAKA J., JANŠTA P., FARKAČ J. & VRABEC V. 2008: Faunistic records from the Czech Republic – 268. Hymenoptera: Apocrita. *Klapalekiana* **44**: 299–301.
- TISCHENDORF S. 2007: Zur Verbreitung und Lebensweise von *Gorytes planifrons* (Hymenoptera: Sphecidae) in Deutschland mit Hinweisen zur Determination der Männchen. *Bembix* **24**: 34–42.
- TOMARCHIO S. & TURRISI G. F. 2006: New or little known Sphecidae (Hymenoptera, Aculeata) from Sicily (Italy). *Linzer biologische Beiträge* **38**: 953–960.
- TYRNER P. 1981: Chrysididae a Sphecidae zaniklé lokality Vršany v Mostecké kotlině. [Chrysididae and Sphecidae of the former locality Vršany in the Mostecká kotlina Basin]. *Sborník Okresního muzea v Mostě, Řada přírodovědná* **3**: 39–46.
- TYRNER P. 1987: Výsledky faunistického průzkumu akuleátních hymenopter lokality Trabice v Českém středohoří. [Results of faunistic survey of aculeate Hymenoptera of the locality Trabice in the Central Bohemian Highlands]. Pp. 55–67. In: KUBÁT K. (ed.): Dokumentační přírodovědný průzkum lokality Trabice v Českém středohoří. *Severočeskou Přírodou* **1987** (příloha): 1–124.
- TYRNER P. 1988: Příspěvek k biologii *Crossocerus cinxius* (Dahlbom, 1838) (Hymenoptera, Sphecidae). (Beitrag zur Biologie der *Crossocerus cinxius* (Dahlbom, 1838) (Hymenoptera: Sphecidae)). *Sborník Okresního muzea v Mostě, Řada přírodovědná* **10**: 7–11.
- TYRNER P., KEJVAL Z. & ERHART J. 2010: Žahadloví blanokřídlí západních Čech – 1. Zlatěňky (Hymenoptera: Chrysididae). (Aculeate hymenoptera of western Bohemia – 1. Golden wasps (Hymenoptera: Chrysididae)). *Západočeské entomologické listy* **1**: 42–58. Online: <http://www.entolisty.cz>.
- VALKEILA E. & LECLERCQ J. 1972: Données pour un atlas des Hyménoptères de l'Europe occidentale. XI. Pemphredon (Sphecidae) from Belgium and elsewhere. *Bulletin des Recherches agronomiques de Gembloux (N. S.)* **5** (1970): 695–708.
- VAN DER VECHT J. 1984: Die Orientalische Mauerwespe *Sceliphron curvatum* (Smith 1870) in der Steiermark, Österreich (Hymenoptera, Sphecidae). *Entomofauna* **6**: 213–219.
- VEPŘEK D. 2006: Blanokřídlí (Hymenoptera) skupin Chrysidoidea-Chrysididae, Vespoidea, Apoidea-Spheciformes CHKO Kokořínsko. (Hymenoptera: Chrysidoidea-Chrysididae, Vespoidea, Apoidea-Spheciformes of the Kokořínsko Protected Landscape Area). *Bohemia centralis* **27**: 501–514.
- VEPŘEK D. & STRAKA J. 2007: Apoidea: Spheciformes (kutilky). Pp. 191–239. In: BOGUSCH P., STRAKA J. & KMENT P. (eds): Annotated checklist of the Aculeata (Hymenoptera) of the Czech Republic and Slovakia. Komentovaný seznam žahadlových blanokřídlých (Hymenoptera: Aculeata) České republiky a Slovenska. *Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae, Supplementum* **11**: 1–300.
- VIKBERG V. V. 2000: A re-evaluation of five European species of *Spilomena* with a key to European species and relevance to the fauna of North Europe, especially Finland (Hymenoptera: Pemphredonidae). *Entomologica Fennica* **10**: 35–55.
- WOYDAK H. 1996: Hymenoptera Aculeata Westfalica. Familia: Sphecidae (Grabwespen). *Abhandlungen aus der Westfälischen Museum für Naturkunde* **58**: 3–132.
- YAMADA H. 1973: Some observations on nesting habits of *Crossocerus denticrus* Herrich-Schaeffer (Hymenoptera: Sphecidae). *Life Study* **17**: 61–62.
- ZAVADIL V. & ŠNOFLÁK J. 1948: *Kutílky (Sphecidae) Československé republiky*. *Entomologické příručky Entomologických listů* **13**. [Sphecidae wasps (Sphecidae) of Czechoslovakia. *Entomological handbooks of Entomological papers* **13**]. Entomologické listy, Vyškov, 179 pp.
- ZAVADIL V., ŠUSTER O. & BAŤA L. 1937: Čeled' G.-Sphecoidea (s. Sphegidae-Kutílky). [Family Sphecoidea (s. Sphegidae-Sphecidae wasps)]. Pp. 145–222. In: BAŤA L. (ed.): Prodróm blanokřídlého hmyzu Republiky Československé. Pars I. [Annotated checklist of the order Hymenoptera of the Czechoslovakia]. *Sborník Entomologického Oddělení Národního Muzea v Praze* **15**: 120–222.

Obdrženo do redakce: 9.9.2020

Přijato po recenzích: 23.10.2020

Příloha. Seznam kutilek západních Čech. Vysvětlivky: V-2000/V+2000 – výskyt před/po roce 2000, PL – počet lokalit, PC – počet čtverců, CSCZ – zařazení v červeném seznamu ohrožených druhů České republiky (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Appendix. List of sphecid wasps of western Bohemia. Explanations: V-2000/V+2000 – occurrence before/after 2000, PL – number of localities, PC – number of faunistic mapping squares, CSCZ – classification in the red list of threatened species of the Czech Republic (STRAKA & BOGUSCH 2017).

Druh/Species	V-2000	V+2000	PL	PC	CSCZ
<i>Ampulex fasciata</i> Jurine, 1807		•	3	3	
<i>Dolichurus corniculus</i> (Spinola, 1808)		•	13	9	
<i>Astata boops</i> (Schränk, 1781)	•	•	17	9	
<i>A. minor</i> Kohl, 1885		•	7	6	
<i>Dryudella femoralis</i> (Mocsáry, 1877)	•	•	6	6	
<i>D. stigma</i> (Panzer, 1809)	•	•	3	3	
<i>Alysson ratzeburgi</i> Dahlbom, 1843		•	1	1	CR
<i>Argogorytes fargeii</i> (Shuckard, 1837)	•		2	2	RE
<i>A. mystaceus</i> (Linnaeus, 1761)	•	•	15	10	
<i>Bembecinus tridens</i> (Fabricius)		•	2	1	
<i>Gorytes fallax</i> Handlirsch, 1888		•	4	4	
<i>G. laticinctus</i> (Lepeletier, 1832)	•	•	8	5	
<i>G. planifrons</i> (Wesmael, 1852)		•	1	1	DD
<i>G. quadrifasciatus</i> (Fabricius, 1804)	•	•	3	3	CR
<i>G. quinquecinctus</i> (Fabricius, 1793)	•	•	5	4	VU
<i>Harpactus elegans</i> (Lepeletier)		•	3	3	
<i>H. laevis</i> (Latreille)		•	2	2	
<i>H. lunatus</i> (Dahlbom, 1832)		•	2	2	NT
<i>H. tumidus</i> (Panzer, 1801)		•	5	4	
<i>Lestiphorus bicinctus</i> (Rossi, 1794)		•	?	?	NT
<i>Nysson dimidiatus</i> Jurine, 1807		•	6	5	
<i>N. distinguendus</i> Chevrier, 1867		•	1	1	
<i>N. interruptus</i> (Fabricius, 1798)	•		1	1	RE
<i>N. maculosus</i> (Gmelin, 1790)		•	4	4	
<i>N. niger</i> Chevrier, 1867		•	10	9	
<i>N. spinosus</i> (J. Förster, 1771)		•	14	11	
<i>N. trimaculatus</i> (Rossi, 1790)		•	11	9	
<i>Crabro cribrarius</i> (Linnaeus, 1758)	•	•	19	12	
<i>C. lapponicus</i> Zetterstedt, 1838	•		1	1	DD
<i>C. peltarius</i> (Schreber, 1784)	•	•	2	2	
<i>C. scutellatus</i> (von Scheven, 1781)	•		1	1	NT
<i>Crossocerus annulipes</i> (Lepeletier & Brullé, 1834)	•	•	13	9	
<i>C. barbipes</i> (Dahlbom, 1845)		•	8	7	
<i>C. binotatus</i> Lepeletier & Brullé, 1834		•	7	6	
<i>C. capitosus</i> (Shuckard, 1837)		•	4	4	NT
<i>C. cetratus</i> (Shuckard, 1837)	•	•	14	10	
<i>C. cinxius</i> (Dahlbom, 1838)	•	•	3	3	NT
<i>C. congener</i> (Dahlbom, 1844)		•	10	9	
<i>C. dimidiatus</i> (Fabricius, 1781)	•		2	2	CR
<i>C. distinguendus</i> (A. Morawitz, 1866)	•	•	16	10	NT
<i>C. elongatulus</i> (Vander Linden, 1829)	•	•	18	9	
<i>C. exiguus</i> (Vander Linden, 1829)		•	17	11	
<i>C. heydeni</i> Kohl, 1880		•	1	1	EN
<i>C. leucostoma</i> (Linnaeus, 1758)	•	•	6	6	
<i>C. megacephalus</i> (Rossi, 1790)		•	9	8	
<i>C. nigrinus</i> (Lepeletier & Brullé, 1835)		•	2	2	
<i>C. ovalis</i> Lepeletier & Brullé, 1835	•	•	8	7	
<i>C. palmipes</i> (Linnaeus, 1767)	•		1	1	CR
<i>C. podagricus</i> (Vander Linden, 1829)	•	•	19	12	
<i>C. quadrimaculatus</i> (Fabricius, 1793)		•	15	7	
<i>C. styrius</i> (Kohl, 1892)		•	1	1	
<i>C. vagabundus</i> (Panzer, 1798)	•	•	6	5	

Druh/Species	V-2000	V+2000	PL	PC	CSCZ
<i>C. varus</i> Lepeletier & Brullé, 1835	•	•	15	11	NT
<i>C. walkeri</i> (Shuckard, 1837)		•	2	2	
<i>C. wesmaeli</i> (Vander Linden, 1829)	•	•	5	5	
<i>Ectemnius borealis</i> (Zetterstedt, 1838)	•	•	12	10	VU
<i>E. cavifrons</i> (Thomson, 1870)	•	•	16	15	
<i>E. cephalotes</i> (Olivier, 1792)		•	9	9	
<i>E. confinis</i> (Walker, 1871)		•	3	3	
<i>E. continuus punctatus</i> (Lepeletier & Brullé, 1835)	•	•	25	16	
<i>E. dives</i> (Lepeletier & Brullé, 1835)	•	•	31	17	CR
<i>E. guttatus</i> (Vander Linden, 1829)	•		2	2	
<i>E. lapidarius</i> (Panzer, 1804)	•	•	24	12	
<i>E. rubicola</i> (Dufour & Perris, 1840)	•	•	13	10	EN
<i>E. ruficornis</i> (Zetterstedt, 1838)	•	•	15	14	
<i>E. rugifer</i> Dahlbom, 1845	•		1	1	
<i>E. sexcinctus</i> (Fabricius, 1775)	•	•	2	2	VU
<i>Entomognathus brevis</i> (Vander Linden, 1829)	•	•	12	10	
<i>Lestica alata</i> (Panzer, 1797)		•	1	1	EN
<i>L. clypeata</i> (Schreber, 1759)	•	•	22	15	VU
<i>L. subterranea</i> (Fabricius, 1775)		•	7	6	
<i>Lindenius albilabris</i> (Fabricius, 1793)	•	•	22	17	
<i>L. panzeri</i> (Vander Linden, 1829)		•	5	4	
<i>L. pygmaeus armatus</i> (Vander Linden, 1829)		•	16	9	
<i>Miscopus bicolor</i> Jurine, 1807		•	3	3	NT
<i>M. concolor</i> Dahlbom, 1844		•	1	1	
<i>Nitela fallax</i> Kohl, 1883		•	3	3	NT
<i>N. spinolai</i> Latreille, 1809	•	•	13	10	
<i>Oxybelus argentatus debeaumonti</i> P. Verhoeff, 1948	•	•	11	5	VU NT
<i>O. bipunctatus</i> Olivier, 1811		•	5	3	
<i>O. mandibularis</i> Dahlbom, 1845		•	1	1	
<i>O. quattuordecimnotatus</i> Jurine, 1807	•		1	1	
<i>O. trispinosus</i> (Fabricius, 1787)		•	25	13	
<i>O. uniglumis</i> (Linnaeus, 1758)		•	11	8	
<i>O. variegatus</i> Wesmael, 1852		•	5	4	
<i>Pison atrum</i> Spinola, 1808		•	1	1	DD
<i>Rhopalum clavipes</i> (Linnaeus, 1758)		•	9	9	
<i>R. coarctatum</i> (Scopoli, 1763)		•	10	7	
<i>R. gracile</i> Wesmael, 1852		•	3	3	
<i>Solierella compedita</i> (Piccioli, 1869)		•	1	1	NT
<i>Tachysphex dimidiatus</i> (Panzer, 1809)		•	14	11	EN
<i>T. jokischianus</i> (Panzer, 1809)		•	15	11	
<i>T. nigripennis</i> (Spinola, 1808)		•	1	1	
<i>T. obscuripennis</i> (Schenck, 1857)		•	13	9	
<i>T. pompiliformis</i> (Panzer, 1804)		•	2	2	
<i>T. psammobius</i> Kohl, 1880		•	4	3	DD
<i>T. unicolor</i> (Panzer, 1809)		•	9	9	
<i>Trypoxylon attenuatum</i> Smith, 1851		•	13	11	EN
<i>T. clavicerum</i> Lepeletier et Serville, 1825	•	•	10	7	
<i>T. deceptorium</i> Antropov, 1991	•	•	10	9	
<i>T. figulus</i> (Linnaeus, 1758)	•	•	16	10	
<i>T. fronticorne</i> Gussakovskij, 1936		•	1	1	
<i>T. kostylevi</i> Antropov, 1985		•	15	9	
<i>T. medium</i> Beaumont, 1945		•	15	9	
<i>T. minus</i> Beaumont, 1945		•	33	19	
<i>Mellinus arvensis</i> (Linnaeus, 1758)	•	•	15	11	RE
<i>M. crabroneus</i> (Thunberg, 1791)	•		1	1	
<i>Ammoplanus kaszabi</i> Tsuneki, 1972		•	1	1	VU
<i>A. marathroicus</i> (De Stefani, 1887)		•	1	1	NT
<i>A. perrisi</i> Giraud, 1869		•	4	4	
<i>A. pragensis</i> Šnoflák, 1945		•	2	2	

Druh/Species	V-2000	V+2000	PL	PC	CSCZ
<i>Diodontus luperus</i> Shuckard, 1837		•	23	13	
<i>D. minutus</i> (Fabricius, 1793)		•	23	14	
<i>D. tristis</i> (Vander Linden, 1829)	•	•	3	2	
<i>Mimesa bicolor</i> (Jurine, 1807)	•		1	1	CR
<i>M. bruxellensis</i> Bondroit, 1934		•	1	1	
<i>M. equestris</i> (Fabricius, 1804)		•	5	3	VU
<i>M. lutaria</i> (Fabricius, 1787)	•	•	5	5	VU
<i>Mimumesa atratina</i> (F. Morawitz, 1891)		•	4	4	
<i>M. beaumonti</i> (Van Lith, 1949)		•	1	1	
<i>M. dahlbomi</i> (Wesmael, 1852)		•	10	7	
<i>M. unicolor</i> (Vander Linden, 1829)		•	4	4	
<i>Passaloecus borealis</i> Dahlbom, 1804		•	5	5	
<i>P. brevilabris</i> Wolf, 1958		•	5	5	NT
<i>P. clypealis</i> Faester, 1947		•	3	2	
<i>P. corniger</i> Shuckard, 1837		•	13	8	
<i>P. eremita</i> Kohl, 1893		•	7	6	NT
<i>P. gracilis</i> (Curtis, 1834)	•	•	7	6	
<i>P. insignis</i> (Vander Linden, 1829)		•	15	11	
<i>P. monilicornis</i> Dahlbom, 1842	•	•	4	4	VU
<i>P. singularis</i> Dahlbom, 1844		•	29	18	
<i>Pemphredon enslini</i> Wagner, 1932		•	5	5	NT
<i>P. fabricii</i> (Müller, 1911)		•	6	5	
<i>P. flavistigma</i> Thomson, 1874		•	1	1	
<i>P. inornata</i> Say, 1824	•	•	25	13	
<i>P. lethifer</i> (Shuckard, 1837)		•	18	11	
<i>P. lugens</i> Dahlbom, 1842		•	12	11	
<i>P. lugubris</i> (Fabricius, 1793)	•	•	8	7	
<i>P. montana</i> Dahlbom, 1845	•	•	7	10	
<i>P. morio</i> Vander Linden, 1829	•	•	6	6	
<i>P. mortifer</i> Valkeila, 1972	•	•	6	5	VU
<i>P. rugifer</i> (Dahlbom, 1844)	•	•	6	2	
<i>P. wesmaeli</i> (A. Morawitz, 1864)	•	•	5	4	
<i>Psenulus concolor</i> (Dahlbom, 1843)		•	4	4	
<i>P. fuscipennis</i> (Dahlbom, 1843)	•	•	13	12	
<i>P. laevigatus</i> (Schenck, 1857)		•	2	2	
<i>P. meridionalis</i> Beaumont, 1937		•	3	2	
<i>P. pallipes</i> (Panzer, 1798)	•		6	5	
<i>P. schencki</i> (Tournier, 1889)		•	2	2	
<i>Spilomena beata</i> Blüthgen, 1953		•	9	7	
<i>S. differens</i> Blüthgen, 1953		•	2	2	NT
<i>S. punctatissima</i> Blüthgen, 1953		•	3	2	
<i>S. troglodytes</i> (Vander Linden, 1829)		•	6	4	
<i>Stigmus pendulus</i> Panzer, 1804	•	•	7	6	
<i>S. solskyi</i> A. Morawitz, 1864		•	8	5	
<i>Cerceris arenaria</i> (Linnaeus, 1758)	•	•	6	5	NT
<i>C. quadrifasciata</i> (Panzer, 1799)	•	•	12	9	
<i>C. quinquefasciata</i> (Rossi, 1792)		•	10	7	
<i>C. rybyensis</i> (Linnaeus, 1771)		•	36	16	
<i>Philanthus triangulum</i> (Fabricius, 1775)		•	9	6	
<i>Ammophila campestris</i> Latreille, 1809	•	•	2	2	VU
<i>A. pubescens</i> Curtis, 1829		•	8	7	
<i>A. sabulosa</i> (Linnaeus, 1758)	•	•	33	18	
<i>Podalonia affinis</i> (W. Kirby, 1798)	•	•	9	6	
<i>P. hirsuta</i> (Scopoli, 1763)	•	•	18	12	
<i>Sceliphron curvatum</i> (F. Smith, 1870)		•	1	1	